

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΑΡΙΘΜ. 25/VI/2012

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα Συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου, του κτιρίου των Γραφείων της (Κότσικα 1Α & Πατησίων), την 29^η Αυγούστου 2012, ημέρα Τετάρτη και ώρα 13:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτριος Κυριτσάκης.

Αντιπρόεδρος: Δημήτριος Λουκάς.

Μέλη: Ιωάννης Μπιτούνης,
Εμμανουέλα Τρούλη,
Βικτωρία Μερτικοπούλου,
Δημήτριος Δανηλάτος και
Ιωάννης Αυγερινός.

Γραμματέας: Ηλιάνα Κούτρα

Πριν από την έναρξη της συζήτησης, ο Πρόεδρος όρισε Γραμματέα της υπόθεσης την Ηλιάνα Κούτρα, με αναπληρώτρια αυτής την Παρασκευή Ζαχαριά.

Θέμα της συνεδρίασης: «Γνωμοδότηση βάσει του άρθρου 23 του Ν. 3959/2011 επί του αιτήματος εξαίρεσης από τις διατάξεις του Ν. 3919/2011 «Αρχή της Επαγγελματικής Ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων» για τη διατήρηση του συστήματος αδειοδότησης στις ακόλουθες προνοιακές δομές αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης: α) Μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων, β) Κέντρα ημερήσιας φροντίδας ηλικιωμένων, γ) Κέντρα δημιουργικής απασχόλησης παιδιών, δ) Κέντρα δημιουργικής απασχόλησης παιδιών με αναπηρία, ε) Μονάδες φροντίδας προσχολικής αγωγής και διαπαιδαγώγησης, στ) Ιδιωτικές παιδικές εξοχές, ζ) Ιδρύματα Παιδικής Πρόνοιας και οι οποίες ιδρύονται από ιδιώτες και φορείς Ιδιωτικού Δικαίου ».

Στις 23.4.2012 διαβιβάστηκε από το Υπουργείο Οικονομικών στην Επιτροπή Ανταγωνισμού η υπ' αριθμ. πρωτ. 3736/23.4.2012 επιστολή/αίτημα του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που φέρει ημερομηνία 5.4.2012 και έχει θέμα τη «Διατήρηση του συστήματος αδειοδότησης για προνοιακές δομές αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης». Ακολούθησε αλληλογραφία προς διευκρίνιση των σχετικών αιτημάτων εξαίρεσης. Επιπρόσθετα, Το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης διαβίβασε και την υπ' αριθ. πρωτ. 4125/7.5.2012 επιστολή του Υπουργείου Εξωτερικών αναφορικά με προδικαστικό ερώτημα του Συνταγματικού Δικαστηρίου του Βελγίου στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με το κατά πόσο ορισμένες διατάξεις νομοθετικού

περιεχομένου υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και κοινωνικών υπηρεσιών είναι συμβατές με την Οδηγία 2006/123/EK (υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά).

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αφού έλαβε υπόψη της τα ως άνω έγγραφα του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, το αίτημα του Υπουργείου Οικονομικών, το ισχύον νομικό πλαίσιο, καθώς και την υπ' αριθ. πρωτ. 6608/27.8.2012 εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, και ιδίως βάσει του άρθρου 23 παρ. 3 του Ν. 3959/2011, σύμφωνα με το οποίο διατυπώνει γνώμη σχετικά με σχέδια νόμων και λοιπών κανονιστικών ρυθμίσεων που μπορούν να εισαγάγουν εμπόδια στη λειτουργία του ελεύθερου ανταγωνισμού, αλλά και κατά την πρόβλεψη του Μνημονίου Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής, κλήθηκε να γνωμοδοτήσει επί του αιτήματος θέσπισης εξαίρεσης από τις διατάξεις του Ν. 3919/2011 του συστήματος αδειοδότησης στις ακόλουθες προνοιακές δομές αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης:

- α) Μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων,
- β) Κέντρα ημερήσιας φροντίδας ηλικιωμένων,
- γ) Κέντρα δημιουργικής απασχόλησης παιδιών,
- δ) Κέντρα δημιουργικής απασχόλησης παιδιών με αναπηρία,
- ε) Μονάδες φροντίδας προσχολικής αγωγής και διαπαιδαγώγησης,
- στ) Ιδιωτικές παιδικές εξοχές,
- ζ) Ιδρύματα Παιδικής Πρόνοιας.

Η παρούσα γνωμοδότηση αφορά στις παραπάνω προνοιακές δομές που ιδρύονται από ιδιώτες και φορείς Ιδιωτικού Δικαίου. Βασίζεται δε στα διατυπωμένα αιτήματα που διαβιβάστηκαν από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, και όχι σε σχέδια Προεδρικών Διαταγμάτων, όπως προβλέπεται στο ν. 3919/2011, ή άλλης σχετικής νομοθετικής/κανονιστικής ρύθμισης.

2. Το ανωτέρω αίτημα γνωμοδότησης κατατέθηκε στο πλαίσιο εφαρμογής του Ν. 3919/2011 «*Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων*» (ΦΕΚ Α' 32/2.3.2011), ο οποίος προέβλεπε, με προεδρικό διάταγμα εντός τεσσάρων μηνών από την έναρξη ισχύος του ανωτέρω νόμου, τη δυνατότητα θέσπισης εξαιρέσεων, εφόσον αυτό επιβάλλεται από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος και συνάμα πληρούνται και οι απαιτήσεις της αρχής της αναλογικότητας.
3. Ειδικότερα, στην παρ. 4 του άρθρου 2 αυτού του νόμου προβλέπεται η δυνατότητα θέσπισης εξαίρεσης σε ορισμένα επαγγέλματα από την κατάργηση των περιορισμών στην πρόσβαση και στην άσκηση επαγγελμάτων που προβλέπεται στην παρ. 2 του

ίδιου άρθρου, με έκδοση Προεδρικού Διατάγματος μετά από πρόταση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, στην περίπτωση που η διατήρηση του περιορισμού, ως έχει ή με ηπιότερη μορφή, i) επιβάλλεται από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, ii) ο περιορισμός είναι α) πρόσφορος, β) αναγκαίος και γ) αναλογικός για την εξυπηρέτηση του επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος και iii) ο περιορισμός αυτός δεν εισάγει άμεσα ή έμμεσα διακρίσεις ανάλογα με την ιθαγένεια ή, όσον αφορά τις επιχειρήσεις, ανάλογα με την έδρα τους¹. Επίσης στην παρ. 2 του άρθρου 3 του Ν. 3919/2011 προβλέπεται η θέσπιση εξαίρεσης από την κατάργηση απαίτησης προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση ορισμένων επαγγελμάτων, εφόσον πληρούνται οι εξής προϋποθέσεις: i) η εξυπηρέτηση επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος και ii) η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας².

4. Το Υπουργείο Οικονομικών διαβίβασε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού για περαιτέρω οικονομική αξιολόγηση και έλεγχο στις 23.4.2012 αιτήματα για τη διατήρηση είτε περιορισμών είτε προηγούμενης διοικητικής άδειας για ορισμένα επαγγέλματα, προκειμένου, μετά τις ανωτέρω αξιολογήσεις, να προωθήσει για ψήφιση στη Βουλή ενιαίο νόμο, για την εξαίρεση από τις διατάξεις του Ν. 3919/2011 των επαγγελμάτων για τα οποία θα προκύψει θετική γνωμοδότηση³.
5. Η παρούσα εισήγηση περιορίζεται στην εξέταση του δικαιολογημένου, εύλογου και αναλογικού χαρακτήρα των προς διατήρηση απαιτήσεων προηγούμενης διοικητικής άδειας εξ επόψεως των αρχών και κανόνων της θεωρίας και της πρακτικής του ελεύθερου ανταγωνισμού (βλ. και άρθρο 1 παρ. 2 του Ν. 3919/2011). Οι κατωτέρω απόψεις είναι αυστηρά γενικές και δεν αναφέρονται σε συγκεκριμένες συμπεριφορές που κρίνονται με βάση τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του Ν. 3959/2011 και 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «ΣΛΕΕ»). Αναφέρονται δε σε ζητήματα ουσίας του δικαίου του ανταγωνισμού, ενώ δεν άπτονται ζητημάτων διαδικασίας και τύπου θέσπισης των εξαιρέσεων. Δεν δεσμεύουν την Επιτροπή Ανταγωνισμού σε υπάρχουσες ή μελλοντικές υποθέσεις και

¹ Άρθρο 2 παρ. 4 του Ν. 3919/2011 «*Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, είναι δυνατή η θέσπιση εξαίρεσεως σε σχέση προς ορισμένο επάγγελμα από τη ρύθμιση της παρ. 1 και η διατήρηση σε ισχύ περιορισμού αναφερόμενου στην παράγραφο 2 ή θεσπιζόμενου δυνάμει της παρ. 3, ως έχει ή με ηπιότερη μορφή, εάν: I. Με τον περιορισμό αυτόν επιδιώκεται η εξυπηρέτηση επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος και II. Ο περιορισμός αυτός είναι αναγκαίος και αναγκαίο μέσο για την εξυπηρέτησή του και από απόψεως εντάσεως της επεμβάσεως στη σφαίρα της οικονομικής ελευθερίας, τελεί σε εύλογη αναλογία προς τη σπουδαιότητα του επιδιωκόμενου να εξυπηρετηθεί επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος και III. Ο περιορισμός αυτός δεν εισάγει άμεσα ή έμμεσα διακρίσεις ανάλογα με την ιθαγένεια ή όσον αφορά τις επιχειρήσεις ανάλογα με την έδρα τους.*

² Άρθρο 3 παρ. 2 του Ν. 3919/2011 «*Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, είναι δυνατή η θέσπιση εξαίρεσεως ως προς ορισμένο επάγγελμα από τη διάταξη της προηγούμενης παρ., αν η διατήρηση του νομικού καθεστώτος της προηγούμενης διοικητικής άδειας επιβάλλεται από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος και με την επιφύλαξη της αρχής της αναλογικότητας.*

³ Βλ. σχετικά το υπ' αριθ. πρωτ. 5561/7.9.2011 έγγραφο του Υπ. Οικονομικών αλλά και το υπ' αριθ. πρωτ. 508/19.1.2011 του Γεν. Γραμματέα του Υπ. Οικονομικών, στο οποίο επισημαίνεται ότι οι διατάξεις που περιλαμβάνονται στην πρόταση του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου «Επείγουσες ρυθμίσεις που αφορούν την εφαρμογή του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015» δεν αναιρούν την πρόθεση να καταρτιστεί ενιαίος νόμος που θα περιλαμβάνει εξαίρεσεις του Ν 3919/2011, και επί των οποίων έχει κληθεί να γνωμοδοτήσει η Επιτροπή Ανταγωνισμού.

διαδικασίες, και, ενδεικτικά, σε σχέση με τυχόν ρυθμιστικά εμπόδια που δεν περιλαμβάνονται στο ως άνω αίτημα. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιφυλάσσεται να επανέλθει στο μέλλον αναφορικά με κινδύνους εμφάνισης αντανταγωνιστικών συνεπειών, κατά την εξειδίκευσή τους από το νομοθέτη ή την εκτελεστική εξουσία.

6. Σύμφωνα δε με το άρθρο 3 του Ν. 3919/2011, καταργείται το σύστημα προηγούμενης διοικητικής άδειας, όχι όμως και οι απαραίτητες προϋποθέσεις και τα ελάχιστα προσόντα που απαιτούνται για την άσκηση του οικείου επαγγέλματος, εφόσον δεν αντίκεινται στη διάταξη του άρθρου 2 του ίδιου νόμου. Ουσιαστικά δεν καταργούνται τα κριτήρια ή οι προϋποθέσεις αδειοδότησης, αλλά η γραφειοκρατική διαδικασία εκδόσεως της σχετικής άδειας, η οποία δημιουργεί πρόσθετο διοικητικό κόστος και επιβραδύνει την είσοδο νέων επαγγελματιών στην αγορά. Δεδομένου λοιπόν ότι τα επιμέρους κριτήρια /προϋποθέσεις αδειοδότησης εξακολουθούν να ισχύουν, πέρα αυτών που εμπίπτουν στους καταργούμενους περιορισμούς του άρθρου 2, κρίνεται σκόπιμο να εξεταστούν και τα υπόλοιπα, ώστε να αξιολογηθεί εάν με αυτά επιδιώκεται η εξυπηρέτηση επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος και αν συνάδουν με την αρχή της αναλογικότητας ή αποτελούν εν τοις πράγμασι εμπόδια ως προς την πρόσβαση στις προαναφερθείσες προνοιακές δομές.
7. Όπως κρίθηκε στη σχετική γνωμοδότηση της Επιτροπής Ανταγωνισμού «Αρχή της Επαγγελματικής Ελευθερίας. Κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων», επειδή η άσκηση των λεγόμενων «ελευθέρων επαγγελμάτων» άπτεται σε ορισμένες περιπτώσεις του δημοσίου συμφέροντος, σε πολλές έννομες τάξεις τα επαγγέλματα αυτά είναι αντικείμενο ρυθμιστικών κανόνων που θεσπίζονται είτε από το ίδιο το Κράτος, είτε από επαγγελματικές ενώσεις στα πλαίσια αυτορρύθμισης. Η ύπαρξη σχετικών ρυθμιστικών κανόνων στις περισσότερες των περιπτώσεων δημιουργεί προβλήματα στους κανόνες του ελεύθερου ανταγωνισμού. Τόσο στο Ελληνικό, όσο και στο Ενωσιακό δίκαιο ανταγωνισμού, η βασική αρχή είναι ότι τα παραπάνω χαρακτηριστικά δεν μπορούν να αποτελέσουν βάση για κάποιου είδους γενική εξαίρεση των ελευθέρων επαγγελμάτων από το πλαίσιο του ελεύθερου ανταγωνισμού. Ωστόσο, ορισμένος βαθμός ρύθμισης των επίμαχων επαγγελμάτων μπορεί να δικαιολογείται, ιδιαίτερα ενόψει του ότι οι σχετικές υπηρεσίες έχουν επιπτώσεις σε τρίτους, και ότι ορισμένες επαγγελματικές υπηρεσίες θεωρείται ότι παράγουν δημόσια αγαθά, επωφελή για το κοινωνικό σύνολο γενικότερα. Επομένως, ρυθμίσεις για τη διατήρηση της ποιότητας των επαγγελματικών υπηρεσιών και την προστασία των καταναλωτών / του κοινωνικού συνόλου μπορεί να είναι απαραίτητες⁴. Στην εν λόγω γνωμοδότηση επισημαίνεται εξάλλου ότι, όπως γίνεται δεκτό διεθνώς, οποιοδήποτε περιορισμοί του ανταγωνισμού θα πρέπει να είναι απόλυτα αναγκαίοι για την προστασία ενός συγκεκριμένου υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος ή αγαθού και να μην είναι δυνατό αυτό να προστατευθεί μέσω λιγότερο περιοριστικών μέτρων.

---

⁴ Γνωμοδότηση ΕΑ (Ολομ.) 11/VI/2011, παρ. 3 επ.

8. Λαμβάνεται υπόψη ότι οι εθνικές ρυθμίσεις που περιορίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία εν ευρεία έννοια ελέγχονται βάσει του συνόλου των διατάξεων της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) που αφορούν το δικαίωμα στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών (άρθρο 56 ΣΛΕΕ - πρώην 49 ΣΕΚ), το δικαίωμα ελεύθερης εγκατάστασης (άρθρο 49 ΣΛΕΕ - πρώην 43 ΣΕΚ), και την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων (άρθρο 45 ΣΛΕΕ - πρώην 39 ΣΕΚ), δηλαδή την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων⁵. Από τη νομολογία του ΔΕΚ (νυν Δικαστηρίου ΕΕ) προκύπτει επίσης ότι τα εθνικά μέτρα που ενδέχεται να παρακωλύσουν ή να καταστήσουν λιγότερο ελκυστική την άσκηση των θεμελιωδών ελευθεριών που διασφαλίζονται με τη Συνθήκη πρέπει να πληρούν τέσσερις προϋποθέσεις: να εφαρμόζονται κατά τρόπο μη δημιουργούντα διακρίσεις, να δικαιολογούνται από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος, να είναι κατάλληλα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και να μην είναι δεσμευτικά πέραν του βαθμού που είναι αναγκαίος για την επίτευξη του σκοπού αυτού⁶. Επίσης, η αρχή του κράτους προέλευσης ισχύει και στον τομέα των υπηρεσιών⁷.
9. Τα ανωτέρω συνεπάγονται στάθμιση μεταξύ του δημοσίου συμφέροντος από την πλήρη απελευθέρωση των επαγγελματιών και τη συνεπαγόμενη προώθηση του ανταγωνισμού, αφενός, και, αφετέρου, της επιτακτικής ανάγκης πλαισίωσης της εν λόγω ελευθερίας από ορισμένες εγγυήσεις, προσαρμοσμένες στις απαιτήσεις της συγκεκριμένης, εκάστοτε, κατηγορίας υπηρεσιών.

I. ΤΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ

10. Το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (εφεξής «Υπουργείο»)⁸ ζητεί να παραμείνει ο περιορισμός που προβλέπει την έκδοση προηγούμενης διοικητικής άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των ακόλουθων προνοιακών δομών αρμοδιότητάς του: α) Μονάδων φροντίδας ηλικιωμένων, β) Κέντρων ημερήσιας φροντίδας ηλικιωμένων, γ) Κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών, δ) Κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών με αναπηρία, ε) Μονάδων φροντίδας προσχολικής αγωγής και διαπαιδαγώγησης, στ) Ιδιωτικών παιδικών εξοχών, ζ) Ιδρυμάτων Παιδικής Πρόνοιας, οι οποίες ιδρύονται από ιδιώτες και φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, καθώς και ο περιορισμός της τήρησης μιας συγκεκριμένης αναλογίας προσωπικού έναντι των φιλοξενούμενων⁹, για τους ακόλουθους ιδίως λόγους:

⁵ Βλ. Ζιάμο εις Σκουρή, Ερμηνεία Συνθηκών, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή 2003, σ. 572.

⁶ Απόφαση ΔΕΚ της 30.11.1995, Gebhard κατά Consiglio dell'Ordine degli Avvocati e Procuratori di Milano, Συλλ. I-04165, σκ. 37 με παραπομπή στην απόφαση της 31ης Μαρτίου 1993, C-19/92, Kraus, Συλλογή 1993, σ. I-1663, σκέψη 32.

⁷ Βλ. Ζιάμο εις Σκουρή, Ερμηνεία Συνθηκών, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή 2003, σ. 576 με παραπομπή στην απόφαση C-3/95 (Broede).

⁸ Σημειώνεται ότι η Διεύθυνση Πρόνοιας μεταφέρθηκε από 1.7.2012 από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας», βλ. και το άρθρο 4 του Π.Δ. ΑΡΙΘ. 85 (ΦΕΚ 141/τ Α'/2012).

⁹ Με εξαίρεση τα Ιδρύματα Παιδικής Πρόνοιας, η σχετική νομοθεσία προβλέπει σε όλες τις υπόλοιπες προαναφερθείσες προνοιακές δομές τον ελάχιστο αριθμό προσωπικού και τα προσόντα τους.

- Η ύπαρξη συστήματος αδειοδότησης για τις παραπάνω προνοιακές δομές που ιδρύονται από ιδιώτες και φορείς Ιδιωτικού Δικαίου στο πλαίσιο του Ν. 2345/95 και των κανονιστικών αποφάσεων σε εκτέλεση αυτού επιβάλλεται από το Κράτος σε Εθνικό επίπεδο, και κρίθηκε αναγκαίο να θεσπισθεί, γιατί – σε αντίθετη περίπτωση – οι εν λόγω δομές θα ιδρύονταν και θα λειτουργούσαν ανεξέλεγκτα, εις βάρος των φιλοξενουμένων και του κοινωνικού συνόλου.
- Η νομοθεσία που ρυθμίζει τις προϋποθέσεις για την αδειοδότηση των προαναφερθεισών προνοιακών δομών δεν εισάγει διακρίσεις (άμεσα ή έμμεσα στο πεδίο της ιθαγένειας ή της επιχειρηματικότητας) εις βάρος των κοινοτικών υπηκόων.
- Το σύστημα προηγούμενης αδειοδότησης δικαιολογείται από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος (δημόσια υγεία, προστασία των αποδεκτών υπηρεσιών και των εργαζομένων, στόχοι κοινωνικής πολιτικής) και είναι αναλογική (το προσωπικό που ζητείται αποτελεί το ελάχιστο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου), όπως προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 15 της Οδηγίας 2006 /123 «περί υπηρεσιών στην εσωτερική αγορά» (Ν. 3844/2010). Συνεπώς, πληρούνται οι προϋποθέσεις ώστε να διατηρηθεί.
- Η απαίτηση για την τήρηση μιας συγκεκριμένης αναλογίας προσωπικού έναντι των φιλοξενούμενων, η οποία επιβάλλεται από την ισχύουσα νομοθεσία για τις ως άνω προνοιακές δομές, είναι απαραίτητη και δικαιολογείται από λόγους δημόσιας υγείας και κοινωνικής πολιτικής και προστασίας των αποδεκτών των υπηρεσιών αυτών, δεδομένου ότι πρόκειται για άτομα που ανήκουν στην ευάλωτη πληθυσμιακή κατηγορία (π.χ. βρέφη, νήπια, άτομα με αναπηρία, ηλικιωμένα άτομα). Για το λόγο αυτό ορίζεται ένας ελάχιστος αριθμός ανά κατηγορία προσωπικού, ενώ η διοίκηση των Δομών παραμένει ελεύθερη να προσλάβει τυχόν επιπλέον προσωπικό, σύμφωνα πάντα με τις ανάγκες ή/και συνθήκες λειτουργίας τους.
- Επιπροσθέτως, στην Ελλάδα οι εν λόγω προνοιακές δομές έχουν ένα ιδιαίτερο χαρακτήρα, καθώς δεν είναι αμιγώς κερδοσκοπικού χαρακτήρα, αλλά επιτελούν και ένα κοινωνικό ρόλο. Παρόλο που καταβάλλεται ένα μηνιαίο ποσό από τους φιλοξενούμενους για τις υπηρεσίες που τους παρέχονται, αυτό που προέχει δεν είναι η αποκόμιση κέρδους, αλλά η προστασία των ανθρώπων που διαβιούν σ' αυτές.

II. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

11. Οι προαναφερθείσες προνοιακές δομές ρυθμίζονται βάσει του Ν. 2345/1995 (ΦΕΚ 213/Α'), ο οποίος ορίζει τα ακόλουθα στο άρθρο 1, παράγραφος 1: «*Σωματεία οργανισμοί, ιδρύματα, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, ενώσεις προσώπων και*

γενικά φορείς μη υπαγόμενοι στο δημόσιο τομέα, που ασκούν κοινωνική πρόνοια, καθώς και ιδιώτες, δεν επιτρέπεται να παρέχουν οργανωμένες κοινωνικές υπηρεσίες, που έχουν σχέση με την προστασία του παιδιού ή ατόμων με ειδικές ανάγκες (παιδιών και ενηλίκων) ή ηλικιωμένων ή ανιάτων ή χρονίως πασχόντων ατόμων ή να ασκούν παρεμφερείς δραστηριότητες, πριν από την έκδοση σχετικής άδειας λειτουργίας από την οικεία νομαρχιακή αυτοδιοίκηση».

12. Επίσης στο άρθρο 1, στις παραγράφους 2, 3 και 6 προβλέπονται τα ακόλουθα:

« 2. Με αποφάσεις του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται, με την επιφύλαξη των διατάξεων του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού και των Ειδικών Οικοδομικών Κανονισμών, που ισχύουν στην περιφέρεια, οι προϋποθέσεις για την ίδρυση και λειτουργία φορέων κοινωνικής πρόνοιας ιδιωτικού δικαίου, κατά κατηγορία φορέων, ως προς τα εξυπηρετούμενα πρόσωπα και το περιεχόμενο των παρεχόμενων προς αυτά υπηρεσιών και ευκολιών τους απαιτούμενους γενικά χώρους και τα θέματα της κατάλληλης διαρρύθμισης των κτιρίων, ως και ειδικότερα τα της επιφανείας των χώρων εγκαταστάσεων υγιεινής, μηχανολογικών, ηλεκτρολογικών, ψυχαγωγίας, απασχόλησης και λοιπών βοηθητικών (εστίασεως, μαγειρείων, πλυντηρίων κ.λπ.) κοινόχρηστων και ακάλυπτων χωρών, τον εξοπλισμό και τη στελέχωση τους τόσο καθόσον αφορά τον αναγκαίο αριθμό προσώπων όσο και τα απαιτούμενα ειδικότερα προσόντα (τίτλους σπουδών, ειδικότητας, εμπειρίας κλπ). Με τις ίδιες αποφάσεις ορίζονται οι υπεύθυνοι για τη σύμφωνα με το νόμο λειτουργία, ο τρόπος άσκησης της εποπτείας και της επιστημονικής αξιολόγησης του έργου τους από τις υπηρεσίες του Υπουργείου και τις οικείες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε σχετική λεπτομέρεια. Μέχρι την έκδοση των παραπάνω αποφάσεων εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις που ίσχυαν πριν από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

3. Με αποφάσεις, που εκδίδονται από τους Υπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας και Πρόνοιας και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται τα της συστάσεως και λειτουργίας πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων επιτροπών που θα αποφαίνονται για την καταλληλότητα των χώρων και τις άλλες προϋποθέσεις που απαιτούνται για τη λήψη άδειας λειτουργίας κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

6. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται αναλόγως και για τις εξοχές παιδιών και ηλικιωμένων και τις οικογενειακές κατασκηνώσεις (θέρετρα), καθώς επίσης και για κατασκηνώσεις που λειτουργούν χωρίς άδεια λειτουργίας ή δεν πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις λειτουργίας τους».

Το βασικό Ν. 2345/1995, συμπληρώνουν μια σειρά νομοθετημάτων, διατάξεων και εγκυκλίων που εφαρμόζονται σε κάθε δομή ξεχωριστά. Ειδικότερα:

Π.Α. ΜΟΝΑΔΕΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Μ.Φ.Η και Μ.Φ.Η. –Μ.Κ.)

13. Οι Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων¹⁰, κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή μη, (Μ.Φ.Η. και Μ.Φ.Η. - Μ.Κ. αντίστοιχα) είναι οι μονάδες που φροντίζουν ηλικιωμένα άτομα (αυτοεξυπηρετούμενα ή μη), η λειτουργία τους ρυθμίζεται¹¹ δε από την υπ' αριθ. Π1γ/οικ 81551/25-6-2007 (ΦΕΚ 1136/Β) Υ.Α. «*Τροποποίηση και συμπλήρωση των υπ' αριθμ. Π4Β/οικ. 3176/6.6.1996 (ΦΕΚ 455/τ. Β/1996) και Π4β/οικ. 4690/30.8.1996 (ΦΕΚ 833/τ. Β'/1996) υπουργικών αποφάσεων "Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας Ηλικιωμένων (Μ.Φ.Η.) από ιδιώτες κερδοσκοπικού χαρακτήρα, και Μ.Φ.Η. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα", αντίστοιχα*», όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε¹². Ειδικότερα οι Μ.Φ.Η. – Μ.Κ. είναι οι μονάδες που φροντίζουν ηλικιωμένα άτομα χωρίς επιχειρηματικό κέρδος. Τα καταβαλλόμενα δε τροφεία στις μονάδες αυτές καλύπτουν τα έξοδα λειτουργίας τους και μόνο¹³.
14. Για τη λειτουργία κάθε Μ.Φ.Η. απαιτείται άδεια ίδρυσης και άδεια λειτουργίας¹⁴ της Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της οικείας Περιφέρειας¹⁵,

¹⁰ Βλέπε Υ.Α. αρ. Π1γ/οικ 81551/25-6-2007 (ΦΕΚ 1136/Β'/6-7-2007), άρθρο 1, παρ. 1.

¹¹ Όπως αναφέρεται και στην επιστολή με αρ. πρ. 4798/31-5-2012 από το Υπουργείο προς την ΓΔΑ, όπου αναφέρεται η σχετική νομοθεσία.

¹² Τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε δυνάμει α) της υπ' αριθ. Π1γ/οικ. 129673/28-9-2009 (ΦΕΚ 2190/Β'/2-10-2009), «*Τροποποίηση και συμπλήρωση της υπ' αριθμ. Π1γ/οικ. 81551/2007 (ΦΕΚ 1136/Β'/6.7.2007) υπουργικής Απόφασης «Περί προϋποθέσεων Ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας Ηλικιωμένων (Μ.Φ.Η.) από ιδιώτες κερδοσκοπικού χαρακτήρα, και Μ.Φ.Η. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα*» και β) της υπ' αριθ. Π1γ/οικ. 80794/14.7.2011 Υπουργικής Απόφασης, ΦΕΚ 1736/Β'/3-8-2011 «*Τροποποίηση και συμπλήρωση των αριθ. Π1γ/οικ. 81551/25.6.2007 (ΦΕΚ 1136/2007 τ.Β')* και Π1γ/οικ. 129673/28.9.2009 (ΦΕΚ 2190/2009 τ.Β') αποφάσεων του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «*Προϋποθέσεις Ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας Ηλικιωμένων (Μ.Φ.Η.) από ιδιώτες κερδοσκοπικού χαρακτήρα, και Μ.Φ.Η. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα*», αντίστοιχα».

¹³ Σύμφωνα με τη σχετική ρυθμιστική Υ.Α., οι Μ.Φ.Η. θα πρέπει να εξασφαλίζουν υποχρεωτικώς μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα [Για την πλήρη λίστα των υποχρεωτικώς παρεχόμενων υπηρεσιών, βλέπε και την ΥΑ αριθμ. Π1γ/οικ 81551/2007 (ΦΕΚ 1136/Β) άρθρο 1]:

- Υγιεινή διαμονή προσαρμοσμένη στις ανάγκες κάθε κατηγορίας περιθαλπόμενων, καθώς και ασφαλή και άνετη διαβίωσή τους.
- Υγιεινή και επαρκή διατροφή ανάλογη με την κατάσταση της υγείας του κάθε περιθαλπόμενου με ελάχιστο ημερήσιο όριο τις 1.600 θερμίδες τροφής με την σωστή ποιοτική σύνθεση.
- Συνεχή φροντίδα για την ατομική καθαριότητά τους, καθώς και καθαριότητα των χώρων της Μονάδας.
- *Τακτική ιατρική παρακολούθηση καθώς και έγκαιρη και κατάλληλη για κάθε περιθαλπόμενο ιατροφαρμακευτική βοήθεια και πρόσκαιρη νοσηλεία.*
- Η νοσηλεία θα περιορίζεται στην έγκαιρη διάγνωση της ασθένειας και τη μέριμνα για την έγκαιρη εισαγωγή στο ενδεδειγμένο νοσηλευτήριο.
- Δυνατότητα αυτοεξυπηρέτησης και αυτοπροστασίας με τη λήψη των κατάλληλων μέτρων διευκόλυνσης των περιθαλπόμενων (χειρολαβές, χειρολισθήρες, απλά και ειδικά μπαστούνια, περιπατητήρες κ.λπ.).
- Προσφορά και διευκόλυνση απασχόλησης, ψυχαγωγία, ψυχολογική βοήθεια, ανάλογα με την ηλικία, κατάσταση και περίπτωση του περιθαλπόμενου.
- Φυσικοθεραπεία με την εφαρμογή απλών φυσιοθεραπευτικών ή κινησιοθεραπευτικών μεθόδων ή μέριμνα για την περαιτέρω ειδική θεραπεία σε φυσικοθεραπευτήρια, αν κριθεί απαραίτητο, με σκοπό τη βελτίωση των δυνατοτήτων αυτοεξυπηρέτησης τους, εφόσον αυτή κρίνεται επιστημονικά εφικτή.

¹⁴ Βλ. Παράρτημα Ι σχετικά με τις προϋποθέσεις για την έκδοση άδειας ίδρυσης και άδειας λειτουργίας.

¹⁵ Σημειωτέον ότι όποτε αναφέρεται σε παλιότερες αποφάσεις Νομάρχης ή Νομαρχία, εννοείται πλέον ο Περιφερειάρχης και η Περιφέρεια, με εξαίρεση 2 δομές (Μ.Φ.Π.Α.Δ. και Ιδρύματα Παιδικής Πρόνοιας), όπου εννοείται ο Δήμος. Συγκεκριμένα, οι αρμοδιότητες της Δ/νσης Πρόνοιας της οικείας Νομαρχιακής αυτοδιοίκησης ασκούνται πλέον από τις Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της οικείας Περιφέρειας, οι οποίες συστάθηκαν με τους Εσωτερικούς Οργανισμούς Οργάνωσης και Λειτουργίας των Περιφερειών, βλ. π.χ. Π.Δ. 129/2010, (ΦΕΚ 222/Α'/27.12.2010)-ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ, Π.Δ. 130/2010 (ΦΕΚ 223/Α'/27.12.2010)-ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ Π.Δ. 131/2010 (ΦΕΚ 224/Α'/27.12.2010)-ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, Π.Δ. 132/2010 (ΦΕΚ

ύστερα από γνωμοδότηση της κατά νόμο αρμόδιας Επιτροπής¹⁶ ότι η μονάδα συγκεντρώνει τους απαραίτητους όρους και τις προϋποθέσεις της παρούσας

225/Α'27.12.2010)-ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, Π.Δ. 133/2010 (ΦΕΚ 226/Α'27.12.2010)-ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, Π.Δ. 137/2010 (ΦΕΚ 230/Α'27.12.2010)-ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ, Π.Δ. 140/2010 (ΦΕΚ 233/Α'27.12.2010)-ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ, Π.Δ. 144/2010 (ΦΕΚ 237/Α'27.12.2010)-ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ -ΘΡΑΚΗΣ, Π.Δ.145/2010 (ΦΕΚ. 238/Α'27.12.2010)-ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ (βλ. και ΥΑ 44403/2011,ΦΕΚ 2494/Β/2011), Π.Δ. 146/2010 (ΦΕΚ 239/Α'27.12.2010)-ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, Π.Δ. 147/2010 (ΦΕΚ. 240/Α'27.12.2010)-ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ, Π.Δ. 148/2010 (ΦΕΚ 241/Α' 27.12.2010)-ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ Π.Δ. 149/2010 (ΦΕΚ 242/Α' 27.12.2010)-ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ.

Βλ. σχετ. και υπ' αριθ. πρωτ. 5241 (008)/10-2-2011 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Γενική Δ/νση Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Δ/νση Οργάνωσης και Λειτουργίας ΟΤΑ, Τμήμα Οργάνωσης και Λειτουργίας ΟΤΑ, προς το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Δ/νση Προστασίας Οικογένειας, το οποίο μας διαβιβάστηκε από το τελευταίο, και αναφέρει ότι «Επισημαίνεται, επίσης, ότι αρμοδιότητες των πρώην Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων όπως είχαν οριστεί και ασκούνταν με διατάξεις τυπικών νόμων και κανονιστικών πράξεων και οι οποίες δεν έχουν απονεμηθεί ρητά, σύμφωνα με το άρθρο 186 του ν. 3852/2010 στις Περιφέρειες, αλλά ούτε και έχουν μεταβιβαστεί στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και στους δήμους, βάσει του «Προγράμματος Καλλικράτης» συνεχίζουν να ασκούνται από τις Περιφέρειες (άρθρο 283 παρ. 3 του ν. 3852/2010). Επομένως, τυχόν αρμοδιότητες που δεν αναφέρονται στους Οργανισμούς, θα ασκούνται από τις οργανικές μονάδες με συναφείς δραστηριότητες». Βλ. και εγκύκλιο με αριθμό 54, αριθμ. πρωτ. οικ. 74785/29.12.2010 του Υπουργείου Εσωτερικών προς τους Περιφερειάρχες της χώρας, με ανάλογο περιεχόμενο.

Βλ. και άρθρο Ν. 3852/2010 άρθρο 283 παρ. 2, «Από την έναρξη λειτουργίας των περιφερειών καταργούνται οι ενιαίες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και τα νομαρχιακά διαμερίσματα. Οι περιφέρειες υπεισέρχονται, αυτοδικαίως, μετά την έναρξη ασκήσεως των αρμοδιοτήτων τους, σε όλα τα δικαιώματα, περιλαμβανομένων και των εμπραγμάτων, καθώς και στις υποχρεώσεις, των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων» και άρθρο 283 παρ. 3 «Λοιπές Αρμοδιότητες Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, όπως είχαν οριστεί και ασκούνταν με διατάξεις τυπικών νόμων και κανονιστικών πράξεων και οι οποίες δεν έχουν απονεμηθεί στις περιφέρειες με το άρθρο 186 του παρόντος, ούτε έχουν μεταβιβαστεί στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και τους δήμους ασκούνται, μετά την εγκατάσταση των οικείων αιρετών οργάνων από την περιφέρεια, με εξαίρεση θέματα διαχείρισης και προστασίας των δασών, καθώς και θέματα χωροταξίας και περιβάλλοντος, η άσκηση των οποίων περιέρχεται στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση».

Η διαδικασία μπορεί να διεκπεραιωθεί και μέσω των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών που λειτουργούν ως Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης. Βλ. και την υπ' αριθ. Π17/Γ.Π. οικ. 123831/9-11-2011 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης –Οικονομικών –Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης,(ΦΕΚ 2661 Β'9-11-2011), «Διεκπεραίωση και μέσω των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης (ΕΚΕ) της διαδικασίας χορήγησης άδειας Ίδρυσης, λειτουργίας και αναθεώρησης των Μονάδων Φροντίδας Ηλικιωμένων κερδοσκοπικού χαρακτήρα από ιδιώτες, σε εκτέλεση των διατάξεων του Ν. 3844/2010 (ΦΕΚ 63/Α/2006/123/ΕΚ)» στο σημείο «ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ» «Όλα τα παραπάνω δικαιολογητικά κατατίθενται είτε απευθείας και αυτοπροσώπως από τους ενδιαφερομένους είτε μέσω των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης είτε στη Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της οικείας Περιφερειακής Ενότητας (τα σχέδια υποβάλλονται σε δύο αντίγραφα.)».

¹⁶ Σύμφωνα με την επιστολή του Υπουργείου προς την ΓΔΑ με αριθ. πρωτ. 4743/29.5.2012, οι Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΜΦΗ) και τα Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) οι Επιτροπές καταλληλόλητας ρυθμίζονται από την υπ' αριθ. 2824/11.09.1979 Υπουργική Απόφαση «Περί τρόπου συγκροτήσεως των Επιτροπών γνωματεύσεως για έκδοση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών Επιχειρήσεων περιθάλμους υπερηλικίων και από κινητική αναπηρία ανιάτως πασχόντων ατόμων» (ΦΕΚ 922/τ.Β'/12.10.1979), παρ 3:

«Ορίζουμε η συγκροτούμενη από τον οικείο Νομάρχη ή αναπληρωτή Νομάρχη προκειμένου για το Διαμέρισμα του Νομού Αττικής, Επιτροπή της παρ. 2 του άρθρου 4 του Ν.Δ. 1118/1972, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Νόμου 877/1979, να απαρτίζεται από τα έξις μέλη με τους αναπληρωτές τους:

- α) Από ένα ιατρό κατά προτίμηση υγιεινολόγο της Διευθύνσεως ή Τμήματος Υγιεινής της Νομαρχίας και σε περίπτωση που δεν υπάρχει, από έναν αγροτικό ιατρό της περιοχής;
- β) Από ένα τεχνικό δημόσιο υπάλληλο της Νομαρχίας και
- γ) Από ένα Κοινωνικό Λειτουργό της Διευθύνσεως ή Τμήματος Κοινωνικής Προνοίας.

2. Έργο της Επιτροπής αυτής είναι η γνωμοδότηση, μετά από αυτοψία, εάν πληρούνται, οι οριζόμενες από τις διατάξεις του Π.Δ. 692/1979 προϋποθέσεις και όροι εξ' απόψεως θέσεως, επάρκειας προσωπικού, καταλλήλου διαρρυθμίσεως του κτιρίου, εξοπλισμού, υποχρεώσεων και παροχής υπηρεσιών προς τους περιθάλπόμενους, επιφανείας των χώρων, εγκαταστάσεων υγιεινής, μηχανολογικών και ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, χώρων ψυχαγωγίας, φυσιοθεραπείας, απασχολήσεως, εστίασεως, μαγειρείων, πλυντηρίων, κοινοχρήστων και ακαλύπτων

απόφασης¹⁷. Ειδικότερα, σημειώνεται ότι για την έκδοση άδειας λειτουργίας απαιτείται για τον ή τους υπεύθυνους ιατρούς και πιστοποιητικό εγγραφής στον Ιατρικό Σύλλογο του τόπου λειτουργίας της επιχείρησης.

15. Στο άρθρο 13 της σχετικής Υ.Α. αριθ. Π1γ/οικ 81551/2007 (ΦΕΚ 1136/Β/2007), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει¹⁸, ορίζεται με μεγάλη λεπτομέρεια ο αριθμός και τα

χώρων, προκειμένου να χορηγούνται οι οριζόμενες από το νόμο άδειες ιδρύσεως, άδειες λειτουργίας και οι προσωρινές άδειες λειτουργίας των Επιχειρήσεων».

Επιπλέον σε αποφάσεις ορισμού επιτροπής καταλληλότητας γίνεται αναφορά στην απόφαση 2824/1979.

¹⁷ Βλ. υπ' αριθ. Π1γ/Γ.Π. οικ. 123831/9-11-2011 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης –Οικονομικών –Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ΦΕΚ 2661 Β' /9-11-2011, «Διεκπεραίωση και μέσω των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης (ΕΚΕ) της διαδικασίας χορήγησης άδειας Ίδρυσης, λειτουργίας και αναθεώρησης των Μονάδων Φροντίδας Ηλικιωμένων κερδοσκοπικού χαρακτήρα από ιδιώτες, σε εκτέλεση των διατάξεων του Ν. 3844/2010 (ΦΕΚ 63/Α/2006/123/ΕΚ)», όπου ορίζεται ως προθεσμία έκδοσης άδειας ίδρυσης, λειτουργίας και αναθεώρησης άδειας λειτουργίας η εξής «ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ: Έως 60 ημέρες από την περιέλευση του αιτήματος και όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών στην αρμόδια για την έκδοση της τελικής πράξης υπηρεσία (ο χρόνος δεσμεύει την εκδίδουσα την τελική πράξη υπηρεσία). Σε περίπτωση παρέλευσης άπρακτης της ανωτέρω προθεσμίας, θεωρείται ότι η αίτηση του ενδιαφερόμενου έχει γίνει σιωπηρώς δεκτή και η άδεια έχει εκδοθεί, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 14 του Ν. 3844/2010 (ΦΕΚ 63/Α'/3-5-2010). Ο ενδιαφερόμενος, στην προαναφερόμενη περίπτωση της σιωπηρής έγκρισης, μπορεί να ζητήσει σχετική βεβαίωση από την έκδοση της πράξης διοικητική αρχή, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 10 του 3230/2004 (ΦΕΚ 44/Α'/11-2-2004). Στον αιτούντα (φυσικό ή νομικό πρόσωπο), όταν θεωρεί ότι χωρίς νόμιμη αιτία δεν γίνεται δεκτή η αίτηση του ή ότι η διοίκηση καθυστερεί ανατιολόγητα, παρέχεται η δυνατότητα προσφυγής στην τακτική δικαιοσύνη κατά της πράξης ή της παράλειψης της διοικητικής αρχής προς την οποία έχει υποβληθεί η αίτηση του».

Βλ. και Ν. 3844/2010, άρθρο 14 παρ. 3: «Οι διαδικασίες και οι διατυπώσεις χορήγησης άδειας παρέχουν στους αιτούντες την εγγύηση ότι οι αιτήσεις τους θα εξεταστούν χωρίς καθυστέρηση και, σε κάθε περίπτωση, εντός εύλογης προθεσμίας. Η προθεσμία αρχίζει από τη χρονική στιγμή της υποβολής όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών και όταν τούτο δικαιολογείται από την πολυπλοκότητα του θέματος, η προθεσμία μπορεί να παραταθεί άπαξ, από την αρμόδια αρχή, για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Η παράταση και η διάρκεια αιτιολογούνται και κοινοποιούνται στον αιτούντα πριν από την εκπονή της αρχικής προθεσμίας. Σχετικά εφαρμόζεται το άρθρο 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύει».

Βλ. και Ν. 2690/1999 «ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ και άλλες διατάξεις», άρθρο 4 παρ. 1α : «1. α. Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινόμενοι για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες».

¹⁸ Βλ. άρθρο 13 της σχετικής Υ.Α.: Το προσωπικό της μονάδας διακρίνεται σε: Διοικητικό, Ιατρικό, Νοσηλευτικό, Βοηθητικό και Ειδικό και πρέπει να διαθέτει την ακόλουθη τουλάχιστον σύνθεση:

Α. Διοικητικό: Ένας διοικητικός υπεύθυνος για τη σύμφωνα με το νόμο λειτουργία της Μ.Φ.Η., ο οποίος μπορεί να είναι και το πρόσωπο στο όνομα του οποίου εκδίδεται η άδεια, ή πρόσωπο διορισμένο ή μέλος του Δ.Σ. προκειμένου περί Νομικού Προσώπου.

Β. Ιατρικό: Ένας γιατρός, ο οποίος και είναι υπεύθυνος για θέματα υγειονομικής εν γένει φύσης με ελάχιστη δίωρη ημερησία απασχόληση.

Γ. Νοσηλευτικό:

Πρωινή βάρδια:

Ένας νοσηλευτής – τρία κλάδου ΠΕ ή ΤΕ με καθήκοντα προϊσταμένου–ης και ελλείπει αυτών βοηθός νοσηλευτή–τρια (με διετή τουλάχιστον νοσηλευτική εμπειρία).

Και επιπλέον: Ένας Κοινωνικός φροντιστής–τρια ανά 25 αυτοεξυπηρετούμενους περιθαλπόμενους, ή ανά 15 μη αυτοεξυπηρετούμενους. Όταν ο αριθμός των περιθαλπόμενων είναι μεγαλύτερος των 25,50,75 κ.ο.κ. κατά 11 περιθαλπόμενους, απαιτείται ένας επιπλέον Κοινωνικός φροντιστής – τρία.

Απογευματινή βάρδια:

Ένας νοσηλευτής – τρία κλάδου ΤΕ ή ένας βοηθός Νοσηλευτή – τρία για τους πρώτους 25 περιθαλπόμενους.

επαγγελματικά προσόντα του ελάχιστου προσωπικού που πρέπει να διαθέτει κάθε Μ.Φ.Η. ανάλογα με την δυναμικότητά της. Σε αυτό το προσωπικό περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, γιατροί και νοσηλευτές.

16. Στο άρθρο 14 της ίδιας Υ.Α., περιγράφονται λεπτομερώς οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας σε υπάρχουσες δομές που δεν είχαν αδειοδοτηθεί μέχρι την εφαρμογή των προαναφερθεισών υπουργικών αποφάσεων.
17. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 15, η εποπτεία των Μ.Φ.Η. ως προς την πιστή εφαρμογή των οικείων διατάξεων για την ίδρυση και την λειτουργία τους, ασκείται από τις αρμόδιες κατά τόπους Περιφερειακές Ενότητες, οι οποίες οφείλουν να ελέγχουν ανελλιπώς τις μονάδες αυτές και να ορίζουν σε κάθε μία από αυτές ένα Κοινωνικό Σύμβουλο, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 1 του Ν. 2345/1995¹⁹.
18. Η αναθεώρηση της άδειας λειτουργίας²⁰ είναι απαραίτητη όταν μεταβάλλεται ένα από τα παρακάτω στοιχεία: α) Ιδιοκτησιακό καθεστώς β) Δυναμικότητα κλινών, γ) Εσωτερικός Κανονισμός, και δ) Λειτουργία της Μ.Φ.Η. (διαρρυθμίσεις, προσθήκες τμημάτων, κ.λπ.). Εάν μεταβληθεί το ιδιοκτησιακό καθεστώς ή ο εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας των Μ.Φ.Η., αυτές οφείλουν μέσα σε διάστημα έξι (6) μηνών να ενημερώσουν εγγράφως τη Δ/ση ή το Τμήμα Πρόνοιας της οικείας Περιφέρειας η οποία εκδίδει αναθεωρημένη Άδεια Λειτουργίας της επιχείρησης χωρίς καμιά άλλη διαδικασία. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς την παραπάνω υποχρέωση θα εφαρμόζονται οι ισχύουσες κυρώσεις. Επιπλέον, οι Μ.Φ.Η. που επιθυμούν αλλαγή στη δυναμικότητα των κλινών τους ή στη λειτουργία της μονάδας (διαρρυθμίσεις, προσθήκες τμημάτων, κ.λπ.), οφείλουν να υποβάλουν στη Δ/ση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της οικείας Περιφέρειας τα παρακάτω στοιχεία, υπογεγραμμένα από έχοντα τη σχετική αρμοδιότητα διπλωματούχο Μηχανικό:

---

¹⁹ Ένας Κοινωνικός φροντιστής – τρία ανά 25 επιπλέον αυτοεξυπηρετούμενους περιθαλπόμενους ή ανά 15 μη αυτοεξυπηρετούμενους. Όταν ο αριθμός των περιθαλπόμενων είναι μεγαλύτερος των 25,50,75 κ.ο.κ. κατά 11 περιθαλπόμενους, απαιτείται ένας επιπλέον Κοινωνικός φροντιστής – τρία.

Βραδινή βάρδια:

Ένας νοσηλευτής – τρία κλάδου ΤΕ ή ένας βοηθός Νοσηλευτή – τρία για τους πρώτους 35 περιθαλπόμενους.

Ένας Κοινωνικός φροντιστής – τρία ανά 35 επιπλέον περιθαλπόμενους. Όταν ο αριθμός των περιθαλπόμενων είναι μεγαλύτερος των 35,70 κ.ο.κ. κατά 17 περιθαλπόμενους, απαιτείται ένας επιπλέον Κοινωνικός φροντιστής – τρία.

Δ. Ειδικό προσωπικό:

α) Ένας - μία (1) Φυσικοθεραπευτής-τρια ή γυμναστής-τρια με ελάχιστη δίωρη ημερήσια απασχόληση.

β) Ένας - μία (1) Κοινωνικός Λειτουργός ή Ψυχολόγος με ελάχιστη δίωρη απασχόληση για τρεις (3) φορές την εβδομάδα κτλ».

¹⁹ Βλ. και νόμο 3852/2010, άρθρο 186, παρ. II Ζ, άρθρο 18: «18. Η άσκηση αρμοδιοτήτων σχετικών με τον Κοινωνικό Σύμβουλο, κατ' εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 2345/1995, καθώς και αρμοδιοτήτων ελέγχου του ιδρύματος ή της Μονάδας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Μ.Φ.Η.) και των Φορέων παιδικής προστασίας, περιλαμβανομένης της σύνταξης σχετικών εκθέσεων και διατύπωσης αντίστοιχων προτάσεων».

²⁰ Άρθρο 3 παρ. 2 της ΥΑ αρ. Π1γ/οικ 81551/25-6-2007 (ΦΕΚ 1136/Β'/6-7-2007), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε.

α. Έκθεση στην οποία θα περιγράφονται οι λειτουργικές τροποποιήσεις καθώς και οι τροποποιήσεις χώρων και δυναμικότητας.

β. Κατόψεις, στις οποίες θα έχουν αποτυπωθεί οι εν λόγω τροποποιήσεις.

Στη συνέχεια εκδίδεται αναθεωρημένη άδεια λειτουργίας (ύστερα από γνωμοδότηση της κατά νόμο αρμόδιας επιτροπής). Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς την παραπάνω υποχρέωση εφαρμόζονται οι ισχύουσες κυρώσεις. Τέλος, σε περίπτωση μεταστέγασης Μ.Φ.Η. απαιτείται νέα άδεια ίδρυσης και λειτουργίας σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης.

II.B. ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Κ.Η.Φ.Η.)

19. Η συγκεκριμένη δομή ρυθμίζεται από την Υ.Α. αριθ. Π1γ/ΑΓΠ/οικ. 14963/9-10-2001 (ΦΕΚ 1397/Β/22.10.2001) «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.) από Δημοτικές Επιχειρήσεις του άρθρου 277 και επόμενα του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Δ.Κ.Κ.), Διαδημοτικές Επιχειρήσεις και Ενώσεις Δημοτικών Επιχειρήσεων και φορείς ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα²¹», όπως τροποποιήθηκε δυνάμει α) της υπ' αριθ. Π1γ/ΑΓΠ/οικ. 57048/10-6-2002²² (ΦΕΚ Β'760/19-6-2002) Υπουργικής Απόφασης και β) της υπ' αριθ. Π1γ/ΓΠ/οικ. 11801/5.2.2003 Υπουργικής Απόφασης²³, ΦΕΚ 160/Β'/14.2.2003. Το άρθρο 1 της σχετικής ρυθμιστικής Υπουργικής Απόφασης ορίζει τα Κ.Η.Φ.Η. ως «μονάδες ημερήσιας φιλοξενίας ηλικιωμένων ατόμων μη δυναμένων να αυτοεξυπηρετηθούν απόλυτα (κινητικές δυσκολίες, άνοια κλπ), των οποίων το οικογενειακό περιβάλλον που τα φροντίζει, εργάζεται ή αντιμετωπίζει σοβαρά κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα ή προβλήματα υγείας και αδυνατεί να ανταποκριθεί στην φροντίδα που έχει αναλάβει».
20. Για τη λειτουργία κάθε Κ.Η.Φ.Η. είναι απαραίτητη η έκδοση ενιαίας άδειας ίδρυσης και λειτουργίας από τη Δ/ση Δημόσιας Υγείας και κοινωνικής Μέριμνας της αρμόδιας Περιφέρειας²⁴, ύστερα από γνωμοδότηση της κατά νόμο αρμόδιας Επιτροπής καταλληλότητας²⁵ ότι το Κέντρο πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις της Υ.Α.

²¹ Σημειώνεται ότι ο Ν. 3463/2006 «κύρωση του ΚΩΔΙΚΑ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ» έχει καταργήσει και αντικαταστήσει το Π.Δ. 410/1995 «Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας», μέρος του οποίου αποτελούσε το παραπάνω αναφερόμενο άρθρο 277. Με το παραπάνω Π.Δ. ρυθμιζόταν και το νομοθετικό πλαίσιο των Διαδημοτικών Επιχειρήσεων και των Ενώσεων Δημοτικών Επιχειρήσεων.

²² «Τροποποίηση της Π1γ/ΓΠ οικ 14963/01 υπουργικής απόφασης περί προϋποθέσεων ίδρυσης και λειτουργίας Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.)».

²³ «Τροποποίηση απόφασης περί προϋποθέσεων ίδρυσης και λειτουργίας Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.)».

²⁴ Σχετικά με τις προϋποθέσεις έκδοσης της εν λόγω άδειας βλ. Παράρτημα II.

²⁵ Η Επιτροπή καταλληλότητας για τα Κ.Η.Φ.Η. ορίζεται όπως και η επιτροπή για τις Μ.Φ.Η.

21. Το άρθρο 3²⁶ της Υ.Α. περιγράφει τις συγκεκριμένες τεχνικές προδιαγραφές που θα πρέπει να πληροί το κτίριο για την άνετη και ασφαλή διαβίωση και μετακίνηση των ηλικιωμένων. Αντίστοιχα το άρθρο 6²⁷ ορίζει το ελάχιστο προσωπικό που θα πρέπει να απασχολείται στο κέντρο, στο οποίο θα περιλαμβάνεται οπωσδήποτε και ένας νοσηλευτής. Σύμφωνα δε με το άρθρο 9 της προαναφερθείσας Υ.Α., ο έλεγχος για την καλή λειτουργία των Κέντρων διενεργείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 2345/1995²⁸ (ΦΕΚ 213/Α/95). Σημειωτέον, τέλος, ότι δεν υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο νόμο αναφορικά με την αναθεώρηση της άδειας λειτουργίας.

II.Γ. ΚΕΝΤΡΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ (Κ.Δ.Α.Π.)

22. Η λειτουργία των κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) ρυθμίζεται από την υπ' αριθ. Π1β/ΓΠ οικ. 14951/9-10-2001 (ΦΕΚ

²⁶ Βλ. σχετικά άρθρο 3 της Υ.Α., όπου περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

Το κτίριο του Κέντρου πρέπει να είναι σύμφωνο με τις διατάξεις του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού, του Κτιριοδομικού Κανονισμού- κατηγορία χρήσης «Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια» καθώς και του εκάστοτε ισχύοντα κανονισμού πυροπροστασίας.

2. Όλοι οι χώροι του Κέντρου πρέπει να είναι προσπελάσιμοι από όλους τους χρήστες και να έχουν δάπεδο αντιολισθητικό που να καθαρίζεται εύκολα.

3. Το πλάτος των διαδρόμων κυκλοφορίας πρέπει να είναι τουλάχιστον 1,50m και της θύρας εισόδου 1,20m.....

Αίθουσα υποδοχής- αναψυχής- συγκέντρωσης: Η αίθουσα για κάθε 15 άτομα πρέπει να έχει εμβαδόν τουλάχιστον 30τμ. Για περισσότερα άτομα το εμβαδόν αυξάνεται ανάλογα.....

Γ. Χώροι υγιεινής: Για κάθε 15 άτομα θα υπάρχουν δύο W.C με προθάλαμο και ένας χώρος με ντουζιέρα με ειδική διαμόρφωση ώστε να εξυπηρετούνται και άτομα με κινητικές δυσκολίες. Η ντουζιέρα μπορεί να είναι και μαζί με ένα W.C και θα έχει κρεμάστρα σε κατάλληλο ύψος για την πρόχειρη τοποθέτηση ενδυμάτων και ράφι σε ύψος 0.70m έως 0.90m.

Το δάπεδο να είναι κατ' εξοχήν αντιολισθητικό....» κτλ

²⁷ Υ.Α. αριθ. Π1γ/ΑΓΠ/οικ. 14963/2001, άρθρο 6, «Προσωπικό

Στο Κέντρο θα απασχολείται κατ' ελάχιστο το ακόλουθο προσωπικό:

-Ενας /Μία Νοσηλευτής/τρια (με άδεια επαγγέλματος και οποιοδήποτε πτυχίο ή δίπλωμα ΙΕΚ [πιστοποιημένο από τον ΟΕΚΚ] ή σχολών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ή άλλου ισότιμου τίτλου σχολών της ημεδαπής ή της αλλοδαπής με άδεια άσκησης επαγγέλματος).

-Επιμελητές Πρόνοιας ή Κοινωνικοί Φροντιστές ή Απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή ΙΕΚ ή υποχρεωτικής εκπαίδευσης με αποδεδειγμένη κατάρτιση ή/και εμπειρία στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών σε ηλικιωμένους

-Ενας οδηγός (ΔΕ) στην περίπτωση που το Κέντρο διαθέτει μέσο μεταφοράς των ηλικιωμένων.

-Ενα βοηθητικό προσωπικό με συναφή εμπειρία.

Το ανωτέρω προσωπικό ισχύει για Κέντρα δυναμικότητας μέχρι 25 άτομα. Για επιπλέον άτομα το προσωπικό αυξάνεται αναλόγως.

Με απόφαση του Φορέα ορίζεται ο Νοσηλευτής ή Νοσηλεύτρια που έχει τη μεγαλύτερη εμπειρία ως Υπεύθυνος του Κέντρου.

Στο Κέντρο μπορεί να απασχολείται και προσωπικό άλλων ειδικοτήτων ανάλογα με τις ανάγκες των εξυπηρετούμενων (π.χ Κοινωνικοί Λειτουργοί, Εργοθεραπευτές κλπ).

Το προσωπικό που θα απασχοληθεί στο Κέντρο θα υποβάλλει πιστοποιητικό υγείας το οποίο θα ανανεώνεται κάθε χρόνο».

²⁸ Παρ. 4, άρθρο 1, Ν. 2345/1995: «[...] 4. Με απόφαση του νομάρχη ορίζεται σε κάθε νομαρχιακή αυτοδιοίκηση ένας κοινωνικός λειτουργός ή άλλος κοινωνικός επιστήμονας που υπηρετεί σε αυτή ως κοινωνικός σύμβουλος. Ο κοινωνικός σύμβουλος ασκεί επίβλεψη και συνεχή παρακολούθηση των υπηρεσιών που παρέχονται από τους ιδιώτες και τους φορείς της παρ. 1 του παρόντος άρθρου και του άρθρου 3 του παρόντος νόμου ως προς την ποιότητα και την επάρκεια αυτών.

Οι λεπτομέρειες της εφαρμογής του προηγούμενου εδαφίου».

1397/Β/22.10.2001) Υ.Α. «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) από Δημοτικές Επιχειρήσεις του άρθρου 277 και επόμενα του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Δ.Κ.Κ.), Διαδημοτικές Επιχειρήσεις, Ενώσεις Δημοτικών Επιχειρήσεων και φορείς ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.», όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε²⁹.

23. Τα Κ.Δ.Α.Π. είναι μονάδες³⁰ στις οποίες απασχολούνται παιδιά ηλικίας 5 - 12 χρόνων για ένα χρονικό διάστημα της ημέρας. Στις μονάδες αυτές μπορούν να απασχολούνται και παιδιά με ελαφράς μορφής κινητικά ή αισθητηριακά προβλήματα. Σκοπός τους είναι η απασχόληση των παιδιών εκτός σχολικού ωραρίου, η αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους με την ατομική - οργανωμένη δραστηριότητα ή μέσα από οργανωμένες ομάδες εργαστηρίων καθώς και η εξυπηρέτηση των γονέων.
24. Για τη λειτουργία ενός Κ.Δ.Α.Π. είναι απαραίτητη η έκδοση ενιαίας άδειας ίδρυσης και λειτουργίας από τη Δ/νση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της οικείας Περιφέρειας³¹. Η κατά το νόμο αρμόδια Επιτροπή³² γνωμοδοτεί για την

²⁹ Τροποποιήθηκε δυνάμει α) της υπ' αριθ. ΥΑ Π1β/Γ.Π. οικ. 30411/22.3.2002 (ΦΕΚ 395/Β/2.4.2002), «Τροποποίηση και συμπλήρωση της υπ' αριθμ. Π1β/Γ.Π.οικ.14951/9.10.2001 απόφασης «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) από Δημοτικές Επιχειρήσεις του άρθρου 277 και επόμενα του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Δ.Κ.Κ.), Διαδημοτικές Επιχειρήσεις, Ενώσεις Δημοτικών Επιχειρήσεων και φορείς ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα» (ΦΕΚ 1397/Β/2001) και β) της υπ' αριθ. ΥΑ Π1β/Γ.Π. οικ. 109707/12.8.2009 (ΦΕΚ 1849/ Β/3-9-2009) «Τροποποίηση και συμπλήρωση της υπ' αριθμ. Π1β/Γ.Π.οικ.14951/9.10.2001 απόφασης «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) από Δημοτικές Επιχειρήσεις του άρθρου 277 και επόμενα του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Δ.Κ.Κ.), Διαδημοτικές Επιχειρήσεις, Ενώσεις Δημοτικών Επιχειρήσεων και φορείς ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα» (ΦΕΚ 1397/Β/2001)».

³⁰ Βλέπε άρθρο 1 της ΥΑ αριθμ. Π1β/ΓΠ οικ. 14951/2001(ΦΕΚ 1397/Β/2001), όπως συμπληρώθηκε και από την ΥΑ Π1β/Γ.Π. οικ. 30411 (ΦΕΚ 395/τ. Β/2002) και τροποποιήθηκε με την ΥΑ Π1β/Γ.Π. οικ. 109707 (ΦΕΚ 1849/τ. Β/2009).

³¹ Σχετικά με τις προϋποθέσεις της εν λόγω άδειας βλ. Παράρτημα ΙΙΙ.

³² Στην με αριθ. πρωτ. 4798/31.5.2012 απαντητική επιστολή του Υπουργείου προς την Ε.Α., αναφέρεται ότι η Επιτροπή Καταλληλότητας ορίζεται από την αριθ. 147/99 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ. 21 τ.Β'/1999) και την αριθ. πρωτ. Π1β/Γ.Π. οικ.4866/11-1-2012 (ΦΕΚ 152/Β/2012) τροποποίηση της αριθ.147/99 απόφασης. Απόσπασμα της Υ.Α. 4866/11-1-2012:

Άρθρο 2

Συστήνεται σε κάθε Δήμο της Χώρας Επιτροπή αποτελούμενη από:

α) ένα γιατρό υγειονολόγο ή έναν επόπτη δημόσιας υγείας του οικείου Δήμου και όπου δεν υπάρχει της οικείας Περιφέρειας

β) ένα διοικητικό υπάλληλο της Διεύθυνσης που ασκεί αρμοδιότητες σε θέματα Κοινωνικής Πρόνοιας του οικείου Δήμου

γ) ένα μηχανικό του οικείου Δήμου.

δ) Όταν η άδεια που θα χορηγηθεί αφορά Μονάδα Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης θα συμμετέχει εκπρόσωπος του συλλογικού οργάνου των ιδιοκτητών Μονάδων Φ.Π.Α.Δ., εφόσον υπάρχει.

Έργο της Επιτροπής αυτής είναι η εξέταση της καταλληλότητας των ακινήτων (εκτάσεις και οικήματα) των Μονάδων Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης, Παιδικών Εξοχών και γενικά ιδρυμάτων παιδικής προστασίας φορέων ιδιωτικού δικαίου, προκειμένου να διαπιστωθεί αν αυτά συγκεντρώνουν τους όρους και τις προϋποθέσεις των αντίστοιχων αποφάσεων που ορίζουν

τις προδιαγραφές για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας.

Η Επιτροπή αυτή θα λειτουργεί ως πρωτοβάθμια. Σε ότι αφορά τα της συστάσεως και λειτουργίας δευτεροβάθμιας επιτροπής ισχύουν τα προβλεπόμενα από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 του Ν. 2345/1995».

Ωστόσο δεν αναφέρονται ρητά αυτές οι δομές στην εν λόγω απόφαση. Στην με αριθ. πρωτ. 5013/11.6.2012 επιστολή του Υπουργείου προς την ΓΔΑ., αναφέρεται σχετικά: «για την ίδρυση και λειτουργία Κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών, η καταλληλότητα των κτιριακών εγκαταστάσεων ελέγχεται από την προβλεπόμενη επιτροπή της αριθμ. Π1β/Γ.Π. οικ. 4866/2012 (ΦΕΚ 152/2012 τ. Β.) Απόφασης. Με δεδομένο ότι στην απόφαση αυτή δεν αναφέρεται ρητά η διενέργεια ελέγχου της καταλληλότητας των ακινήτων για την λειτουργία

καταλληλότητα του Κέντρου και την κάλυψη των όρων και των προϋποθέσεων της σχετικής ρυθμιστικής Υ.Α.. Ακολούθως, εκδίδεται η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας με απόφαση του Περιφερειάρχη. Σύμφωνα με το άρθρο 3³³ της ανωτέρω Υ.Α. περιγράφονται οι συγκεκριμένες τεχνικές προδιαγραφές για το κτίριο που θα πρέπει να πληρούνται. Αντιστοίχως, το άρθρο 7³⁴ ορίζει τον αριθμό και τα επαγγελματικά προσόντα του προσωπικού που θα απασχολείται στο Κ.Δ.Α.Π. Σύμφωνα με το άρθρο 10 της Υ.Α., ο έλεγχος για την καλή λειτουργία των Κέντρων διενεργείται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Περιφέρειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 2345/95. Σημειωτέον, τέλος, ότι δεν υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο νόμο αναφορικά με την αναθεώρηση της άδειας λειτουργίας.

II.Δ. ΚΕΝΤΡΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (ΚΔΑΠ-ΜΕΑ)

ΚΔΑΠ, σας πληροφορούμε ότι η Υπηρεσία μας θα προβεί στην τροποποίηση και συμπλήρωσή της, προκειμένου, αυτή να οριστεί αρμόδια και για την καταλληλότητα των ακινήτων στα οποία θα λειτουργήσουν ΚΔΑΠ».

Σε αποφάσεις για σχηματισμό καταλληλότητας για δομές ΚΔΑΠ που έχουν δημοσιευτεί στην ΔΙΑΥΓΕΙΑ, όπως ενδεικτικά ΑΔΑ: 4ΑΓΡ7ΛΞ-Θ, Β4407ΛΛ-ΗΚΛ, όντως αναφέρεται η προαναφερθείσα 147/99 ΚΥΑ.

³³ Βλέπε άρθρο 3 της ΥΑ Π1β/ΓΠ οικ. 14951/2001:

«I. Το κτίριο του Κέντρου πρέπει να είναι σύμφωνο με τις διατάξεις του Γενικού Οικοδομικού Κώδικα, του Κτιριολογικού Κανονισμού - Κατηγορία Χρήσης Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας, καθώς και τον εκάστοτε ισχύοντα Κανονισμό πυροπροστασίας.

II. Οι χώροι που οφείλει να διαθέτει, κατ' ελάχιστον, το Κέντρο είναι:

- 1. Μια αίθουσα απασχόλησης επιφάνειας 30 τ.μ. για 15 παιδιά. Εάν το Κέντρο διαθέτει αίθουσα μουσικοκινητικής αγωγής και θεατρικού παιχνιδιού, η απαιτούμενη επιφάνεια για ταυτόχρονη απασχόληση 15 παιδιών είναι 40 τ.μ.*
- 2. Μια αίθουσα κατασκευών επιφάνειας 30 τ.μ., με νιπτήρες, για 15 παιδιά.*
- 3. Γραφείο εκπαιδευτών επιφάνειας 15 τ.μ.*
- 4. Αποθήκη.*
- 5. Δύο (2) τουλάχιστον W.C.*

Οι χώροι παραμονής των παιδιών θα πρέπει να έχουν κατάλληλο φυσικό φωτισμό απαγορευμένου του φωτισμού και του αερισμού διαμέσου φωταγωγών.

III. Στους χώρους του Κέντρου πρέπει:

- 1. Να εξασφαλίζεται η ασφαλής πρόσβαση και παραμονή των παιδιών. Ιδιαίτερη προσοχή να δοθεί στο είδος και ύψος κυκλιδωμάτων, τα ανοίγματα των παραθύρων, τις τζαμαρίες (τα τζάμια θα πρέπει να είναι ασφαλείας ή σπλισμένα ή επενδυμένα με ειδική μεμβράνη), τα κλιμακοστάσια, την ηλεκτρική εγκατάσταση (θέση και είδος ρευματοδοτών, πίνακας ασφαλείας κ.λ.π.).*
- 2. Στους χώρους υγιεινής οι τοίχοι να επενδύονται από το δάπεδο μέχρι ύψος 1.60 μ. τουλάχιστον με πλακίδια πορσελάνης.*
- 3. Όλα τα υλικά που χρησιμοποιούνται στις κατασκευές και στα τελειώματα να είναι μη τοξικά».*

³⁴ Βλέπε άρθρο 7 της ΥΑ Π1β/ΓΠ οικ. 14951/2001

«Στο Κέντρο θα απασχολείται το ακόλουθο προσωπικό:

α. Εξειδικευμένο προσωπικό, για την δημιουργική απασχόληση, ανάλογα με τις δραστηριότητες που θα αναπτυχθούν. Ενδεικτικά αναφέρουμε: Δάσκαλο, Γυμναστή, Καθηγητή Μουσικής, Καθηγητή Πληροφορικής, Ζωγράφο, Θεατρολόγο κ.λ.π.

Οι παραπάνω θα πρέπει να είναι κάτοχοι πτυχίων ΑΕΙ, ΤΕΙ, ή κάτοχοι τίτλων σπουδών σχετικών με τη δημιουργική απασχόληση, σχολών της ημεδαπής ή ισότιμων της αλλοδαπής.

β. προσωπικό καθαριότητας - βοηθητικών εργασιών. Η αναλογία εξειδικευμένου προσωπικού / παιδιών είναι 2 άτομα ανά 25 παιδιά.

Από το εξειδικευμένο προσωπικό του Κέντρου, με απόφαση του Φορέα ορίζεται Διευθυντής/ντρια, πτυχιούχος ΠΕ ή ΤΕ με την μεγαλύτερη εμπειρία στο σχετικό αντικείμενο. Ο Διευθυντής/ντρια ασκεί τα καθήκοντα της θέσης αυτής επιπλέον των κυρίων καθηκόντων του.

Το προσωπικό που θα απασχοληθεί στο Κέντρο θα υποβάλλει πιστοποιητικό υγείας το οποίο θα ανανεώνεται κάθε χρόνο».

25. Η λειτουργία των Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (ΚΔΑΠ-ΜΕΑ) ρυθμίζεται από την Υπουργική απόφαση με αριθ. Π2β/Γ.Π.οικ. 14957/9-10-2001 (ΦΕΚ Β' 1397/22.10.2001): «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (ΚΔΑΠ-ΜΕΑ) από Δημοτικές Επιχειρήσεις του άρθρου 277 και επόμενα του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Δ.Κ.Κ.), Διαδημοτικές Επιχειρήσεις και Ενώσεις Δημοτικών Επιχειρήσεων και φορείς ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα», όπως αυτή τροποποιήθηκε και ισχύει³⁵. Αυτά τα κέντρα ορίζονται στο άρθρο 1 της σχετικής Υ.Α., όπως τροποποιήθηκε, ως «οι μονάδες που απασχολούν παιδιά με αναπηρία δυναμικότητας 20 - 25 ατόμων. Στις μονάδες αυτές εντάσσονται και έφηβοι με Νοητική Υστέρηση και Κινητική Αναπηρία».
26. Για τη λειτουργία κάθε ΚΔΑΠ-ΜΕΑ είναι απαραίτητη η έκδοση ενιαίας άδειας ίδρυσης και λειτουργίας από τη Δ/ση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της αρμόδιας Περιφέρειας³⁶. Η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας εκδίδεται με απόφαση του Περιφερειάρχη, ύστερα από γνωμοδότηση της κατά νόμο αρμόδιας Επιτροπής καταλληλότητας³⁷ ότι το Κέντρο πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις της σχετικής ρυθμιστικής Υ.Α. Στο άρθρο 4³⁸ της Υ.Α. περιγράφονται οι συγκεκριμένες

³⁵ Τροποποιήθηκε δυνάμει της υπ' αριθ. Π3α/Γ.Π. οικ. 60428/24-6-2003 (ΦΕΚ 875/τ. Β/02.07.2003) Υ.Α. «Τροποποίηση και συμπλήρωση της Π2β/Γ.Π.οικ. 14957/22.10.2001 απόφασης «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (ΚΔΑΠ-ΜΕΑ) από Δημοτικές Επιχειρήσεις του άρθρου 277 και επόμενα του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Δ.Κ.Κ.), Διαδημοτικές Επιχειρήσεις και Ενώσεις Δημοτικών Επιχειρήσεων και φορείς ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα» (ΦΕΚ 1397/Β/2001).

³⁶ Σχετικά με τις προϋποθέσεις της εν λόγω άδειας βλ. Παράρτημα IV.

³⁷ Βλ. σχετικά Επιτροπές καταλληλότητας Κ.Δ.Α.Π., ανωτέρω.

³⁸ Βλέπε άρθρο 4 και 7 της Υ.Α. Υπουργικής απόφασης με αριθ. Π2β/Γ.Π.οικ. 14957, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε :

Στο άρθρο 4 αναφέρονται μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

«2. Το κτίριο του Κέντρου πρέπει να είναι σύμφωνο με τις διατάξεις του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού, του Κτιριοδομικού Κανονισμού - Κατηγορία Χρήσης «Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια», καθώς και του εκάστοτε ισχύοντα κανονισμού πυροπροστασίας.

3. Η λειτουργία των Κέντρων επιτρέπεται μόνο σε κτίρια που έχουν στον ισόγειο χώρο τις αίθουσες εργοθεραπείας, πολλαπλών χρήσεων και αναμνηχής του παρόντος άρθρου, προσβάσιμες οριζοντίως και καθέτως.....

6. Το πλάτος των διαδρόμων κυκλοφορίας να είναι τουλάχιστον 1,5μ. και της θύρας εισόδου 1,2μ.....

9. Απαγορεύεται η τοποθέτηση υαλοστασίου σε όλο το εμβαδόν των θυρών, παρά μόνο σε ύψος άνω του 1,20μ. και με μέγιστες διαστάσεις 0.15m x 0.20m ή να ασφαλίζεται με σιδεριά.....

16. Το Κέντρο πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον τους εξής χώρους:

Β. Αίθουσα Εργοθεραπείας: Ο χώρος εργοθεραπείας εμβαδού 20τ.μ. τουλάχιστον, θα περιλαμβάνει 2 τραπέζια θεραπειών ανάπτυξης δραστηριοτήτων με ανάλογα καθίσματα για τους χρήστες και τον θεραπευτή».

Στο άρθρο 7 της υπ' αριθ. Π3α/Γ.Π. οικ. 60428 (ΦΕΚ 875/τ. Β/2003) υπουργική απόφασης. αναφέρονται μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

«Το άρθρο 7 (Προσωπικό) τροποποιείται και συμπληρώνεται ως εξής:

Στο Κέντρο θα απασχολείται το ακόλουθο προσωπικό:

- Γυμναστές (ΑΕΙ).

- Φυσιοθεραπευτές (ΤΕΙ).

- Κοινωνικοί Λειτουργοί (ΑΕΙ-ΤΕΙ) με άδεια άσκησης επαγγέλματος και εφόσον δεν εκδηλωθεί ενδιαφέρον από υποψήφιο Κοινωνικό Λειτουργό, Ψυχολόγο ΑΕΙ. (Σε περίπτωση έλλειψης Ψυχολόγων, πτυχιούχοι ΑΕΙ Κοινωνιολογίας ή Κοινωνικής Πολιτικής ή Κοινωνικής Διοίκησης).

τεχνικές προδιαγραφές που θα πρέπει να πληρούνται για το κτίριο. Αντίστοιχα το άρθρο 7 ορίζει τον αριθμό και τα επαγγελματικά προσόντα του προσωπικού που θα απασχολείται στο Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕΑ³⁹. Σύμφωνα δε με το άρθρο 9 της Υ.Α. 14957/2001, ο έλεγχος για την καλή λειτουργία των Κέντρων διενεργείται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Περιφέρειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 2345/95. Σημειωτέον, τέλος, ότι δεν υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο νόμο αναφορικά με την αναθεώρηση της άδειας λειτουργίας

Π.Ε. ΜΟΝΑΔΕΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ, ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣΗΣ (Μ.Φ.Π.Α.Δ.)

27. Η λειτουργία των Μ.Φ.Π.Α.Δ. ρυθμίζεται από την υπ' αριθ. Π2β/οικ. 2808/15.7.1997 Υ.Α.⁴⁰, ΦΕΚ 645/Β'/31.7.1997, «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (Βρεφικών Παιδικών-Βρεφονηπιακών Σταθμών, Μονάδων Φύλαξης βρεφών και νηπίων) από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει⁴¹.

- Εκπαιδευτές Τεχνικοί (ΔΕ και απόφοιτοι Σχολών ΟΑΕΔ αντίστοιχων ειδικοτήτων με τριετή εμπειρία στο αντικείμενο).

- Κοινωνικοί Φροντιστές ή Επιμελητές Πρόνοιας ή απόφοιτοι Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ή ΙΕΚ ή απόφοιτοι υποχρεωτικής εκπαίδευσης με αντίστοιχη κατάρτιση ή/και εμπειρία στην παροχή κοινωνικής φροντίδας σε θέματα αναπηρίας.

- Οδηγοί (ΔΕ ή ΥΕ).

- Βοηθητικό Προσωπικό (ΥΕ).

- Ειδικοί για την δημιουργική απασχόληση (συμπληρωματικά).

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού και οι ειδικότητες αυτού καθορίζεται από τον φορέα ανάλογα με τους εξυπηρετούμενους και το είδος των παθήσεών τους».

³⁹ Μεταξύ των οποίων προβλέπεται ότι «...Στο Κέντρο θα απασχολείται το ακόλουθο προσωπικό:

- Γυμναστές (ΑΕΙ).

- Φυσιοθεραπευτές (ΤΕΙ).

- Κοινωνικοί Λειτουργοί (ΑΕΙ-ΤΕΙ) με άδεια άσκησης επαγγέλματος και εφόσον δεν εκδηλωθεί ενδιαφέρον από υποψήφιο Κοινωνικό Λειτουργό, Ψυχολόγοι ΑΕΙ. (Σε περίπτωση έλλειψης Ψυχολόγων, πτυχιούχοι ΑΕΙ Κοινωνιολογίας ή Κοινωνικής Πολιτικής ή Κοινωνικής Διοίκησης).

- Εκπαιδευτές Τεχνικοί (ΔΕ και απόφοιτοι Σχολών ΟΑΕΔ αντίστοιχων ειδικοτήτων με τριετή εμπειρία στο αντικείμενο).

- Κοινωνικοί Φροντιστές ή Επιμελητές Πρόνοιας ή απόφοιτοι Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ή ΙΕΚ ή απόφοιτοι υποχρεωτικής εκπαίδευσης με αντίστοιχη κατάρτιση ή/και εμπειρία στην παροχή κοινωνικής φροντίδας σε θέματα αναπηρίας.

- Οδηγοί (ΔΕ ή ΥΕ).

- Βοηθητικό Προσωπικό (ΥΕ).

- Ειδικοί για την δημιουργική απασχόληση...».

⁴⁰ Σύμφωνα με το άρθρο 1 της παραπάνω Υ.Α, «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (Βρεφικών-Παιδικών-Βρεφονηπιακών Σταθμών, Μονάδων Φύλαξης βρεφών και νηπίων) από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα», όπως αυτή τροποποιήθηκε: «1.Γενικός ορισμός : Μονάδα Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (Μονάδα Φ.Π.Α.Δ.) είναι η μονάδα που φροντίζει βρέφη ή/και παιδιά μέχρι την ηλικία εγγραφής τους στην υποχρεωτική εκπαίδευση για ορισμένο χρονικό διάστημα της ημέρας, παρέχοντάς τους συγκεκριμένες υπηρεσίες και εξασφαλίζει σε αυτά τα ακόλουθα :.....».

⁴¹ Τροποποιήθηκε α) με διορθώσεις σφαλμάτων στην Π2β/οικ. 2808/15.7.1997 Υ.Α., ΦΕΚ 730/Β/25-8-1997, β) με την υπ' αριθ. Γ2β/οικ. 1570/22-4-1999 ΥΑ, ΦΕΚ 749/Β'/19-5-1999, Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της απόφασης Π2β/οικ. 2808/97 «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής

28. Στην προαναφερθείσα Υ.Α., όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, οι Μ.Φ.Π.Α.Δ. (που χωρίζονται σε επιμέρους κατηγορίες⁴²) ορίζονται ως οι μονάδες που φροντίζουν βρέφη ή/και παιδιά μέχρι την ηλικία εγγραφής τους στο δημοτικό σχολείο για ορισμένο χρονικό διάστημα της ημέρας παρέχοντας τους συγκεκριμένες υπηρεσίες⁴³.

Αγωγής και Διαπαιδαγωγικής (Βρεφικών Παιδικών-Βρεφονηπιακών Σταθμών, Μονάδων Φύλαξης βρεφών και νηπίων) από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα» (ΦΕΚ 645/τ.Β'), γ) με την υπ' αριθ. Γ2β/οικ. 5180/ 15.12.1999 Υ.Α., ΦΕΚ 2255/Β/31.12.1999, Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της απόφασης Π2β/οικ. 2808/97 «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγωγικής (Βρεφικών Παιδικών-Βρεφονηπιακών Σταθμών, Μονάδων Φύλαξης βρεφών και νηπίων) από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα» (ΦΕΚ 645/τ.Β'), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα, δ) με την υπ' αριθ. Π1β/οικ. 4014/11.10.2000 Υ.Α., ΦΕΚ 1316/Β'/31.10.2000, Συμπλήρωση του άρθρου 8 παρ. 2 της απόφασης Π2β/2808/97 «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγωγικής (Βρεφικών Παιδικών-Βρεφονηπιακών Σταθμών, Μονάδων Φύλαξης βρεφών και νηπίων) από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα» (ΦΕΚ 645/τ.Β'), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα, ε) με διορθώσεις σφαλμάτων στην υπ' αριθ. Π1β/οικ. 4014/11.10.2000 Υ.Α., ΦΕΚ 1516/Β'/14.2.2000, στ) με την υπ' αριθμ. Π1β/Γ.Π. οικ. 14951/9-10-1001 Υ.Α., ΦΕΚ 1397/Β'/22-10-2001, «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) από Δημοτικές Επιχειρήσεις του άρθρου 277 και επόμενα του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Δ.Κ.Κ.), Διαδημοτικές Επιχειρήσεις, Ενώσεις Δημοτικών Επιχειρήσεων και φορείς ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα», ζ) με την υπ' αριθ. ΔΙΑΔΠ/Α1/3143/14.2.2002, ΦΕΚ Β' 193/20.2.2002 «Απλούστευση διαδικασιών και συντόμηση χρόνου διεκπεραίωσης διοικητικών υποθέσεων αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας», η) με την υπ' αριθ. Π1β/Γ.Π. οικ. 15202/5-2-2004 Υ.Α., ΦΕΚ 326/Β'11.2.2004, Τροποποίηση των διατάξεων του άρθρου 2 της απόφασης Π2β/οικ. 1570/99 (ΦΕΚ 749, τ. Β') Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της αριθ. Π2β/οικ. 2808/97 απόφασης «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγωγικής (Βρεφικών Παιδικών-Βρεφονηπιακών Σταθμών, Μονάδων Φύλαξης βρεφών και νηπίων) από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα»(ΦΕΚ 645/τ.Β'), θ) με την υπ' αριθ. Π1β/Γ.Π. οικ. 98284/30.9.2004 Υ.Α., ΦΕΚ 1563/Β' 20.10.2004, Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της απόφασης Π2β/2808/97 «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγωγικής (Βρεφικών Παιδικών-Βρεφονηπιακών Σταθμών, Μονάδων Φύλαξης βρεφών και νηπίων) από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα» (ΦΕΚ 645/τ.Β'), ι) με την υπ' αριθ. Π1β/Γ.Π. 146231/06/8-2-2007 Υ.Α., ΦΕΚ 226/Β'/23-2-2007, Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της απόφασης Π2β/2808/97 «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγωγικής (Βρεφικών Παιδικών-Βρεφονηπιακών Σταθμών, Μονάδων Φύλαξης βρεφών και νηπίων) από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα»(ΦΕΚ 645/τ.Β'), κ) με την υπ' αριθ. Π1β/Γ.Π. οικ. 174468/30-12-2008 Υ.Α., ΦΕΚ Β'2724/31-12-2008, Τροποποίηση διατάξεων της υπ' αριθ. Π2β/οικ. 2808/1997 απόφασης «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγωγικής (Βρεφικών-Παιδικών-Βρεφονηπιακών Σταθμών, Μονάδων Φύλαξης βρεφών και νηπίων) από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα.» (ΦΕΚ 645/Β'/1997).

⁴² Υ.Α. με αριθ. Π2β/Γ.Π.οικ. 2808/1997 (ΦΕΚ 645/Β'/1997), άρθρο 1, παράγραφος 2, όπως τροποποιήθηκε: «Οι Μονάδες Φ.Π.Α.Δ. ανάλογα με την ηλικία των παιδιών που θα φιλοξενούν και το είδος των υπηρεσιών που θα παρέχουν σ' αυτά, διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

α. Βρεφικός Σταθμός για βρέφη από 2 μηνών μέχρι 2,5 χρονών, με ή χωρίς παροχή φαγητού (θα παρασκευάζεται οπωσδήποτε γάλα).

β. Παιδικός Σταθμός για παιδιά από 2,5 χρονών μέχρι την ηλικία εγγραφής τους στην υποχρεωτική εκπαίδευση, με ή χωρίς παροχή φαγητού.

γ. Βρεφονηπιακός Σταθμός για βρέφη και παιδιά από 2 μηνών μέχρι την ηλικία εγγραφής τους στην υποχρεωτική εκπαίδευση με ή χωρίς παροχή φαγητού. Για τα βρέφη θα παρασκευάζεται οπωσδήποτε γάλα.

δ. Μονάδα Απασχόλησης Βρεφών ή/και Παιδιών για λίγες ώρες, χωρίς παροχή φαγητού.

⁴³ Όπως ενδεικτικά:

- Υγιεινή και ασφαλή παραμονή, προσαρμοσμένη στις ανάγκες κάθε ηλικίας φιλοξενουμένων παιδιών, σε κτίριο κατασκευασμένο σύμφωνα με τις οριζόμενες στα άρθρα 5 & 6, τεχνικές προδιαγραφές.
- Απασχόληση, διαπαιδαγωγική, παιχνίδι, ψυχαγωγία, ανάπαυση, ψυχολογική βοήθεια ανάλογα με την ηλικία.
- Μέριμνα για την ομαλή ψυχοσυναισθηματική και υγιεινή ανάπτυξη των παιδιών και παροχή συμβουλευτικής ενημέρωσης και υποστήριξης στις οικογένειες τους.
- Υγιεινή και επαρκή διατροφή-όταν παρέχεται-με σωστή ποιοτική σύνθεση, για κάθε παιδί.
- Φροντίδα για την ατομική καθαριότητα τους, καθώς και την καθαριότητα των χώρων της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

29. Για τη λειτουργία Μ.Φ.Π.Α.Δ. απαιτείται μία ενιαία άδεια ίδρυσης και λειτουργίας [ΔΙΑΔΠ/Α1/3143/2002 (Φ.Ε.Κ. 193/2002/τ. Β΄)]. Τα απαραίτητα δικαιολογητικά⁴⁴ μπορεί ο ενδιαφερόμενος να τα καταθέσει είτε στην αρμόδια διεύθυνση του οικείου Δήμου⁴⁵ είτε σε Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΥΑ με αριθ. Π1β/ΓΠ οικ.123827/9-11-2011)⁴⁶. Στη συνέχεια, εκδίδεται η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας, με απόφαση του Δήμου, ύστερα από γνωμοδότηση της κατά νόμο αρμόδιας Επιτροπής καταλληλότητας⁴⁷ ότι η Μονάδα συγκεντρώνει τους προβλεπόμενους όρους και προϋποθέσεις. Στην επιτροπή αυτή συμμετέχει εκπρόσωπος του συλλογικού οργάνου των ιδιοκτητών Μ.Φ.Π.Α.Δ., εφ' όσον υπάρχει. Σύμφωνα με το άρθρο 14 της Υ.Α., ο έλεγχος για την καλή λειτουργία των Μ.Φ.Π.Α.Δ. διενεργείται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Δήμου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 2345/95.

• Τακτική ιατρική παρακολούθηση.

⁴⁴ Βλ. σχετικά Παράρτημα V.

⁴⁵ Όπως ορίζεται στο Ν. 3852/2010, άρθρο 94, με τίτλο «Πρόσθετες αρμοδιότητες δήμων», παρ. 3B: «Στο άρθρο 75 παρ. Γ του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων υπό τον τομέα ε' (Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης) προστίθενται οι ακόλουθες αρμοδιότητες:...» και παρακάτω, στο ίδιο άρθρο, σημείο 22: «Η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας δημοτικών και ιδιωτικών παιδικών ή βρεφονηπιακών σταθμών».

⁴⁶ Βλ. υπ' αριθ. Π1β/ΓΠ οικ. 123827/9-11-2011 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης –Οικονομικών –Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ΦΕΚ 2662 Β'/9-11-2011 «Απλούστευση και ένταξη στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) που λειτουργούν ως Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης (ΕΚΕ) διαδικασιών αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης σε εκτέλεση των διατάξεων του Ν. 3844/2010 (ΦΕΚ 63/Α'/2006/123/ΕΚ)», στο ρύθμιση της οποίας υπάγονται οι Μονάδες Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγωγικής (Βρεφικών-Παιδικών-Βρεφονηπιακών Σταθμών, Μονάδων Φύλαξης Βρεφών και Νηπίων) από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα, οι παιδικές εξοχές-κατασκηνώσεις και τα ιδρύματα παιδικής πρόνοιας, όπου ορίζεται ως προθεσμία έκδοσης άδειας ίδρυσης, λειτουργίας και αναθεώρησης άδειας λειτουργίας η εξής «ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ: Έως 60 ημέρες από την περιέλευση του αιτήματος και όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών στην αρμόδια για την έκδοση της τελικής πράξης υπηρεσία (ο χρόνος δεσμεύει την εκδίδουσα την τελική πράξη υπηρεσία). Σε περίπτωση παρέλευσης άπρακτης της ανωτέρω προθεσμίας, θεωρείται ότι η αίτηση του ενδιαφερόμενου έχει γίνει σιωπηρώς δεκτή και η άδεια έχει εκδοθεί, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 14 του Ν. 3844/2010 (ΦΕΚ 63/Α'/3-5-2010). Ο ενδιαφερόμενος, στην προαναφερόμενη περίπτωση της σιωπηρής έγκρισης, μπορεί να ζητήσει σχετική βεβαίωση από την έκδοση της πράξης διοικητική αρχή, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 10 του 3230/2004 (ΦΕΚ 44/Α'/11-2-2004)».

⁴⁷ Η επιτροπή καταλληλότητας ορίζεται δυνάμει της υπ' αριθ. πρωτ. Γ2Β/147/15-1-1999 (ΦΕΚ Β 22-1-1999) Υ.Α, όπως τροποποιήθηκε δυνάμει της υπ' αριθ. πρωτ. Π1β/Γ.Π. οικ 4866/11-1-2012 (ΦΕΚ 152/τ. Β./3/2/2012). Στο άρθρο 2 της τελευταίας Υ.Α. ορίζεται ότι:

«Συστήνεται σε κάθε Δήμο της Χώρας Επιτροπή αποτελούμενη από:

α) ένα γιατρό υγειονολόγο ή έναν επόπτη δημόσιας υγείας του οικείου Δήμου και όπου δεν υπάρχει της οικείας Περιφέρειας,

β) ένα διοικητικό υπάλληλο της Διεύθυνσης που ασκεί αρμοδιότητες σε θέματα Κοινωνικής Πρόνοιας του οικείου Δήμου,

γ) ένα μηχανικό του οικείου Δήμου.

δ) Όταν η άδεια που θα χορηγηθεί αφορά Μονάδα Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγωγικής θα συμμετέχει εκπρόσωπος του συλλογικού οργάνου των ιδιοκτητών Μονάδων Φ.Π.Α.Δ., εφόσον υπάρχει.

Έργο της Επιτροπής αυτής είναι η εξέταση της καταλληλότητας των ακινήτων (εκτάσεις και οικήματα) των Μονάδων Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγωγικής, Παιδικών Εξοχών και γενικά ιδρυμάτων παιδικής προστασίας φορέων ιδιωτικού δικαίου, προκειμένου να διαπιστωθεί αν αυτά συγκεντρώνουν τους όρους και τις προϋποθέσεις των αντίστοιχων αποφάσεων που ορίζουν τις προδιαγραφές για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας.

Η Επιτροπή αυτή θα λειτουργεί ως πρωτοβάθμια. Σε ότι αφορά τα της συστάσεως και λειτουργίας δευτεροβάθμιας επιτροπής ισχύουν τα προβλεπόμενα από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 του Ν. 2345/1995.»

30. Η αναθεώρηση της Άδειας Λειτουργίας είναι απαραίτητη, όταν μεταβάλλεται ένα από τα παρακάτω στοιχεία: α) το καθεστώς ιδιοκτησίας της Μ.Φ.Π.Α.Δ. β) Ο αριθμός των βρεφών-νηπίων που μπορεί να εξυπηρετεί η Μ.Φ.Π.Α.Δ. γ) Ο Εσωτερικός Κανονισμός λειτουργίας της Μ.Φ.Π.Α.Δ. και δ) Η κτιριακή υποδομή της Μ.Φ.Π.Α.Δ. (Διαρρυθμίσεις, προσθήκες κ.λπ.).

ΙΙ.ΣΤ. ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΕΞΟΧΕΣ

31. Η λειτουργία των Ιδιωτικών Παιδικών Εξοχών ρυθμίζεται από τις Αποφάσεις με αριθ. 1277/1989, ΦΕΚ 199/Β/1989 «Κωδικοποίηση και συμπλήρωση των προϋποθέσεων και διαδικασία χορήγησης άδειας ίδρυσης και άδειας λειτουργίας των εξοχών» όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε⁴⁸. Στις παιδικές εξοχές αποστέλλονται παιδιά των οποίων η ηλικία θα πρέπει ούτε να είναι μικρότερη των 6 ετών ούτε μεγαλύτερη των 16 ετών⁴⁹.
32. Για να λειτουργήσει μια Παιδική εξοχή, απαιτείται άδεια ίδρυσης και άδεια λειτουργίας, η οποία χορηγείται από την οικεία Περιφερειακή Ενότητα⁵⁰. Μόλις υποβληθεί η παραπάνω αίτηση μαζί με τα απαιτούμενα στοιχεία, και εφόσον από αυτά προκύπτει πως είναι δυνατή καταρχήν η χορήγηση άδειας ίδρυσης, γίνεται επιτόπια εξέταση του χώρου από τη αρμόδια Επιτροπή⁵¹. Εφόσον πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις εκδίδεται από την Περιφέρεια η άδεια ίδρυσης.
33. Τα απαραίτητα δικαιολογητικά⁵² για την άδεια λειτουργίας θα πρέπει να υποβληθούν στην Περιφέρεια ή στο ΚΕΠ, σε ανατρεπτική προθεσμία τριάντα τουλάχιστον ημερών πριν την προβλεπόμενη ημερομηνία έναρξης λειτουργίας της Εξοχής⁵³. Στη συνέχεια, ενεργείται νέα επιτόπια εξέταση από την προαναφερθείσα Επιτροπή προς το σκοπό υποβολής εκθέσεως που να πιστοποιεί ότι στην Εξοχή έχουν ανεγερθεί όλες οι προβλεπόμενες μόνιμες εγκαταστάσεις και εκτελεσθεί τα προβλεπόμενα έργα ή ότι οι εν λόγω εγκαταστάσεις και έργα διατηρούνται σε καλή κατάσταση, ότι υπάρχει ο αναγκαίος για την ομαλή και άρτια λειτουργία της Εξοχής εξοπλισμός εν γένει και ότι υφίστανται από πάσης απόψεως, οι προϋποθέσεις άρτιας λειτουργίας αυτής. Μετά την υποβολή της παραπάνω εκθέσεως, και εφόσον κριθούν ως ικανοποιητικά και τα λοιπά υποβληθέντα με την αίτηση ως στοιχεία, εκδίδεται από την οικεία Περιφερειακή Ενότητα απόφαση, η οποία ισχύει για ένα χρόνο.
34. Μετά την έκδοση της άδειας λειτουργίας Εξοχής, και εφόσον αυτή έχει αρχίσει και λειτουργεί, ασκείται έλεγχος: α) Από την αρμόδια Υγειονομική Υπηρεσία της Δ/σης

⁴⁸ Τροποποιήθηκε α) με την υπ' αριθ. ΔΙΑΔΠ /Α1/3143/14-2-2002 (ΦΕΚ Β 193/20-2-2002) «Απλούστευση διαδικασιών και συντόμευση χρόνου διεκπεραίωσης διοικητικών υποθέσεων αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας» και β) την ΥΑ υπ' αριθ. Π1β/ΓΠ/ 75005/8-6-2007 (ΦΕΚ 102222-6-2007/τ.Β) «Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της απόφασης οικ. 1277/1989» «Κωδικοποίηση και συμπλήρωση των προϋποθέσεων και διαδικασία χορήγησης άδειας ίδρυσης και άδειας λειτουργίας των εξοχών

⁴⁹ Βλ. Β.Δ. από 24.6.1949 (ΦΕΚ Α/144/2.7.1949).

⁵⁰ Βλ. Παράρτημα VI.

⁵¹ Βλ. ανωτέρω υποσημείωση 49.

⁵² Βλ. Παράρτημα VI.

⁵³ Άρθρο 5 της Υ.Α. 1277/89.

ή του Τμήματος Υγιεινής της Περιφέρειας τακτικός έλεγχος για διαπίστωση της τήρησης των υγειονομικών διατάξεων που ισχύουν, ιδιαίτερα όσον αφορά στην ύδρευση της Εξοχής, στα λύματα και τα απόβλητα αυτής, στις συνθήκες λειτουργίας των μαγειρείων και στην ασφαλή φύλαξη και διακίνηση των φαγητών και των τροφίμων και επιβάλλονται τα αναγκαία μέτρα που κρίνονται κάθε φορά, για την προάσπιση της υγείας των κατασκηνωτών, και β) Από τις αρμόδιες Επιθεωρήσεις του Υπουργείου και τις διοικητικές Υπηρεσίες της οικείας Δ/σης ή Τμήματος Κοινωνικής Πρόνοιας τακτικός έλεγχος κατά τις κείμενες διατάξεις, για διαπίστωση της ομαλής και άρτιας λειτουργίας της Εξοχής⁵⁴.

35. Στο αίτημα για γνωμοδότηση από το Υπουργείο γίνεται αναφορά μόνο στις Παιδικές εξοχές, και όχι στις Παιδικές κατασκηνώσεις. Υπάρχουν δύο (2) διαφορετικές υπουργικές αποφάσεις που ρυθμίζουν τις εξοχές και τις κατασκηνώσεις, οι οποίες έχουν μικρές διαφοροποιήσεις και αυτές κυρίως στο προσωπικό των δομών που φιλοξενούν παιδιά με ειδικές ανάγκες. Όσον αφορά στις Παιδικές κατασκηνώσεις, αυτές ρυθμίζονται με την απόφαση με υπ' αριθ. Π1β/Γ.Π.54338/2006 (ΦΕΚ 966/Β'/20.7.2006) «Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων λειτουργίας παιδικών κατασκηνώσεων από φορείς ιδιωτικού δικαίου κερδοσκοπικού χαρακτήρα». Στις παιδικές κατασκηνώσεις παρέχεται σε παιδιά ηλικίας 6 έως 16 ετών με την μορφή της ομαδικής διαβίωσης, διαμονή, διατροφή, άθληση, ψυχαγωγία και εκπαίδευση, σε φυσικό περιβάλλον με εγκαταστάσεις κατάλληλες υπό την εποπτεία και τη φροντίδα εκπαιδευμένου και καταρτισμένου στελεχιακού και βοηθητικού προσωπικού, με σκοπό την πνευματική, φυσική, κοινωνική και ψυχική ανάπτυξη του κάθε κατασκηνωτή.
36. Εντούτοις, παρά τις προαναφερθείσες διαφοροποιήσεις, όσον αφορά, μεταξύ άλλων:
- α) τη φιλοξενία των κατασκηνωτών και
  - β) τις διαδικασίες για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και άδεια λειτουργίας της κατασκήνωσης,

θα πρέπει να πληρούνται και στις δύο δομές τα αναφερόμενα στην υπ' αριθ. οικ. 1277/1989 απόφαση (Φ.Ε.Κ. 199 τ. Β'), η οποία ρυθμίζει τις παιδικές εξοχές.

Επιπλέον στην προαναφερθείσα υπ' αριθ. Π1β/ΓΠ οικ.123827/9-11-2011(ΦΕΚ 2662/Β'/09-11-2011) ΚΥΑ, όπου ορίζεται ότι η κατάθεση των δικαιολογητικών για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των παιδικών εξοχών μπορεί να γίνει και στα ΚΕΠ, αναγράφεται η αίτηση ως «αίτηση για εξοχή-κατασκήνωση». Επομένως, οι όροι «κατασκήνωση» και «εξοχή» θεωρούνται ταυτόσημοι στην πράξη.

II.Z. ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

37. Τα ιδρύματα παιδικής πρόνοιας ρυθμίζονται από την υπ' αριθ. πρωτ. οικ. 1273/4-12-1986 (ΦΕΚ 856/Β/1986) ΚΥΑ, η οποία τροποποίησε την εγκύκλιο με αριθ. πρωτ.

---

⁵⁴ Άρθρο 6 της Υ.Α. 1277/89.

7291/Εγκ. 454/25-5-1971. Σύμφωνα με τον νέο Καλλικράτη (Ν. 3852/2010, άρθρο 94), η χορήγηση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες γίνεται από τον οικείο Δήμο⁵⁵.

38. Τα ιδρύματα παιδικής πρόνοιας είναι ιδρύματα ιδιωτικού δικαίου, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, στα οποία τα παιδιά διαμένουν. Συνήθως είναι σωματεία ή εκκλησιαστικοί οργανισμοί, φιλανθρωπικού σκοπού. Έχουν τον ίδιο σκοπό με τα ΝΠΔΔ «Κέντρα Παιδικής Μεριμνης» (Κέντρα παιδικής Μέριμνας ΦΕΚ 860/1984, Υ.Α. αριθ. Γ2β/ΟΚ/8291: σκοπό έχουν την περίθαλψη, μόρφωση και επαγγελματική εκπαίδευση των παιδιών που αποδεδειγμένα είναι απροστάτευτα και στερούνται οικογενειακής φροντίδας)⁵⁶.
39. Για τη λειτουργία ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας απαιτείται η έκδοση μίας ενιαίας άδειας ίδρυσης και λειτουργίας⁵⁷ ιδρυμάτων και εκδηλώσεων παιδικής πρόνοιας, η οποία χορηγείται σε ιδιώτες επιχειρηματίες και συλλόγους ή σωματεία που επιδιώκουν φιλανθρωπικούς σκοπούς, και τα δικαιολογητικά γι' αυτήν μπορούν να κατατεθούν είτε στον οικείο Δήμο είτε στα ΚΕΠ⁵⁸. Στους δήμους, στους οποίους θα υποβάλλονται οι αιτήσεις με τα προαναφερθέντα δικαιολογητικά, θα σχηματίζονται επιτροπές⁵⁹, οι οποίες βάσει των υποβληθέντων στοιχείων και μετά από αυτοψία θα αποφαινούνται περί της καταλληλότητας των κτιρίων του Ιδρύματος ή έτερων εκδηλώσεων Παιδικής πρόνοιας. Σημειωτέον ότι δεν υπάρχει νομοθεσία που να καθορίζει ειδικώς α) τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί το κτίριο του ιδρύματος παιδικής πρόνοιας, ούτε β) τα προσόντα του προσωπικού που θα απασχοληθούν στα εν λόγω ιδρύματα.

III. ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΚΩΝ ΔΟΜΩΝ

40. Στον ακόλουθο πίνακα περιλαμβάνονται ο αριθμός των προαναφερθέντων προνοιακών δομών στην Ελλάδα⁶⁰. Οι εν λόγω δομές υπάγονται στις κατά τόπους Περιφέρειες και Δήμους.

⁵⁵ Όπως ορίζεται στο Ν. 3852/2010, άρθρο 94, με τίτλο «Πρόσθετες Αρμοδιότητες δήμων» παράγραφος 3 Β: «Στο άρθρο 75 παρ. 1 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων υπό τον τομέα ε' («Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης») προστίθενται οι ακόλουθες Αρμοδιότητες:...» και παρακάτω, στο άρθρο 94 του ίδιου νόμου, παράγραφος 3 Β αριθμός 9 «Η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες, καθώς και σε συλλόγους ή σωματεία, που επιδιώκουν φιλανθρωπικούς σκοπούς».

⁵⁶ Πληροφορία σε συνέχεια τηλεφωνικής επικοινωνίας της ΓΔΑ με το Υπουργείο. Σημειώνεται ότι δεν ορίζεται στην σχετική νομοθεσία.

⁵⁷ Βλ. σχετικά Παράρτημα VII.

⁵⁸ Σύμφωνα με την ΚΥΑ με αριθ: Π1β/ΓΠ οικ.123827/9-11-2011(ΦΕΚ 2662/Β'/09-11-2011), σημείο 22: «Οι διοικητικές διαδικασίες της χορήγησης άδειας ίδρυσης και άδειας λειτουργίας ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας μπορούν να διεκπεραιώνονται και μέσω των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών που λειτουργούν ως Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης. Αυτή η αίτηση, υπεύθυνη-δήλωση θα απευθύνεται προς τον οικείο Δήμο».

⁵⁹ Βλ. ανωτέρω υποσημείωση 49.

⁶⁰ Το Υπουργείο ενημέρωσε τη ΓΔΑ ότι δεν διατηρεί επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τον ακριβή αριθμό και το είδος των δομών αυτών ανά την χώρα. Προσκομίστηκαν, ωστόσο, δύο επιστολές (με αριθ. πρωτ. 5383/26.6.2012 και 4798/28.5.2012) με στοιχεία που ήταν ήδη διαθέσιμα στο Υπουργείο, καθώς και κάποια επικαιροποιημένα στοιχεία, τα οποία εξασφαλίστηκαν ύστερα από επικοινωνία της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου με τους Δήμους και τις Περιφέρειες. Τα στοιχεία για τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης

Προνοιακή δομή	Αριθμός
Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων (Μ.Φ.Η.)	269 ⁶¹
Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.)	64
Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης (Κ.Δ.Α.Π.)	195
Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π. – ΜΕ.Α)	34
Μονάδες Φύλαξης Βρεφών και Νηπίων – Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (Μ.Φ.Π.Α.Δ.)	1.237
Ιδιωτικές Παιδικές Εξοχές	269 ⁶²
Ιδρύματα Παιδικής Πρόνοιας	51

IV. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΕΞΑΙΡΕΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

41. Για την εξέταση των προαναφερθέντων αιτημάτων εξαίρεσης από τον Ν. 3919/2011, όπως αυτά έχουν υποβληθεί από το Υπουργείο, σημειώνονται τα εξής:

- α) Ως προς το αίτημα σχετικά με τη διατήρηση του καθεστώτος προηγούμενης διοικητικής άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των εν λόγω προνοιακών δομών (καθώς και της αναθεώρησής τους), πρέπει να εκτιμηθεί εάν πληρούνται οι εξής δύο επιμέρους προϋποθέσεις του άρθρου 3 παρ. 2 του Ν. 3919/2011: α) η εξυπηρέτηση επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος, και β) η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας (βλ. ενότητες IV.1 και IV.2 κατωτέρω).
- β) Ως προς το ειδικότερο αίτημα εξαίρεσης που αφορά στην τήρηση μιας συγκεκριμένης αναλογίας προσωπικού έναντι των φιλοξενούμενων σε προνοιακές δομές, ο εν λόγω περιορισμός δεν περιλαμβάνεται στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2 του Ν. 3919/2011 (δηλ. στους περιορισμούς στην πρόσβαση και άσκηση επαγγέλματος που προβλέπουν ρητά οι διατάξεις του εν λόγω άρθρου 2) και, επομένως, παρέλκει η αξιολόγησή του για το σκοπό της παρούσας Γνωμοδότησης. Επισημαίνεται, όμως, για λόγους πληρότητας, ότι σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 2

(ΚΔΑΠ) και τα ΚΔΑΠ Παιδιών με Αναπηρία (ΜΕΑ) συλλέχθηκαν από τον Πανελλήνιο Σύλλογο Εργαζομένων στα ΚΔΑΠ (ΠΑΣΕΚΔΑΠ) (βλ. ηλεκτρονικό μήνυμα με αριθ.πρωτ. 5969/18.7.2012)

⁶¹ Από αυτές τουλάχιστον 45 δεν έχουν άδεια λειτουργίας. Από την επικοινωνία της Υπηρεσίας με το Υπουργείο προέκυψε ότι πρόκειται κυρίως για παλιά ιδρύματα που δεν έχουν αδειοδοτηθεί ακόμα.

⁶² Από επιστολή του Υπουργείου (αριθ. πρωτ. 5938/11.7.2012), προκύπτει ότι τουλάχιστον 2 από αυτές δεν έχουν σχετική άδεια.

στοιχ. στ' του Ν. 3844/2010 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2006/123 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά και άλλες διατάξεις», οι Αρχές οφείλουν να εξετάσουν εάν η ισχύουσα νομοθεσία εξαρτά την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών, ή την άσκησή της, από την τήρηση σειράς προϋποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων τυχόν απαιτήσεων για ελάχιστο αριθμό απασχολούμενων. Και τούτο, διότι η τήρηση τέτοιων απαιτήσεων ενδέχεται να συνιστά υπέρμετρο ή/και αδικαιολόγητο περιορισμό στην πρόσβαση και άσκηση συγκεκριμένης επαγγελματικής δραστηριότητας. Ωστόσο, εν προκειμένω, η απαίτηση τήρησης μιας συγκεκριμένης αναλογίας προσωπικού έναντι των φιλοξενούμενων στις προαναφερόμενες προνοιακές δομές φαίνεται να συνδέεται, εκ πρώτης όψεως, άμεσα με την εξυπηρέτηση επιτακτικών λόγων δημοσίου συμφέροντος, καθόσον αποσκοπεί στη διασφάλιση αφενός ελάχιστων προδιαγραφών για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των φιλοξενούμενων σε αυτές, και αφετέρου ελάχιστων προϋποθέσεων για την επιτυχία της αποστολής των προνοιακών δομών εν γένει. Οι Αρχές οφείλουν, σε κάθε περίπτωση, να εξετάσουν περαιτέρω εάν οι συγκεκριμένες κάθε φορά απαιτήσεις που τίθενται για ελάχιστο αριθμό απασχολούμενων ανά προνοιακή δομή δικαιολογούνται αντικειμενικά και ότι δεν συνιστούν, στην πράξη, αδικαιολόγητο ή/και υπέρμετρο περιορισμό στην πρόσβαση και άσκηση των σχετικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων.

IV.1 ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΕΠΙΤΑΚΤΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ

42. Όπως ορίζεται στο Σύνταγμα⁶³, ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελεί πρωταρχική υποχρέωση της πολιτείας. Το Κράτος, στο πλαίσιο της μέριμνας για την υγεία των πολιτών, εξασφαλίζει με ειδικά μέτρα την προστασία του γήρατος⁶⁴, της νεότητας, της αναπηρίας και της περίθαλψης των απόρων⁶⁵. Υπό την προστασία του τελούν ακόμη η οικογένεια, ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους, καθώς και ο γάμος, η μητρότητα και η παιδική ηλικία⁶⁶. Συνταγματικά κατοχυρωμένο είναι, επίσης, και το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία να απολαμβάνουν μέτρα που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας⁶⁷.
43. Εν προκειμένω, η διατήρηση της προηγούμενης διοικητικής άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των προνοιακών μονάδων συνιστά περιορισμό του άρθρου 3 του Ν.

⁶³ Άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος.

⁶⁴ Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 102 του Συντάγματος, ο νομοθέτης δύναται να αναθέτει σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης την άσκηση αρμοδιοτήτων που συνιστούν αποστολή του Κράτους, βλ. ΣΤΕ 652/2010, 1022/2003, 3415/2001, 3440-4/1998. Συνεπώς, τόσο η ανάθεση της αρμοδιότητας χορήγησης προηγούμενης διοικητικής άδειας στις αρμόδιες αρχές της περιφερειακής ενότητας όσο και η ανάθεση της αρμοδιότητας εποπτείας σε αυτές είναι σύμφωνες με το Σύνταγμα.

⁶⁵ Άρθρο 21 παρ. 3 του Συντάγματος

⁶⁶ Άρθρο 21 παρ. 1 του Συντάγματος.

⁶⁷ Άρθρο 21 παρ. 6 του Συντάγματος.

3919/2011. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη τις ως άνω επιταγές του Συντάγματος και την ιδιαίτερη αποστολή που έχει ανατεθεί στο Κράτος για την προαγωγή τους, η διατήρηση του καθεστώτος προηγούμενης διοικητικής άδειας για τις υπό εξέταση προνοιακές δομές εξυπηρετεί επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, όπως η προστασία της δημόσιας υγείας και ιδιαίτερα ευπαθών ομάδων λόγω ηλικίας και αναπηρίας, η διασφάλιση αναγκαίων και ικανών συνθηκών για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών πρόνοιας, καθώς και η προστασία της αξίας των αποδεκτών των υπηρεσιών αυτών⁶⁸. Συναφώς, η εφαρμοζόμενη διαδικασία αδειοδότησης εξασφαλίζει, μεταξύ άλλων, την τήρηση ελάχιστων κτιριακών προδιαγραφών, χωρίς τις οποίες ενδέχεται να τεθεί πράγματι σε κίνδυνο η υγεία και η ασφάλεια των φιλοξενουμένων στις εν λόγω προνοιακές δομές.

44. Περαιτέρω, η διατήρηση προηγούμενης διοικητικής άδειας στις ειδικές περιστάσεις της κρινόμενης περίπτωσης, συντελεί στην προάσπιση της αρχής του κοινωνικού κράτους δικαίου, η οποία προστατεύεται από το Σύνταγμα⁶⁹ και επιτυγχάνεται με την ευόδωση στόχων κοινωνικής πολιτικής, όπως είναι ο σεβασμός του γήρατος και της νεότητας. Συγκεκριμένα, μέσω των προνοιακών αυτών δομών εξασφαλίζεται αυτονομία στα άτομα με αναπηρία μέσω της επαγγελματικής και κοινωνικής τους ένταξης, με τη συμμετοχή τους σε προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, όπως αυτά που υλοποιούνται στα Κ.Δ.Α.Π. – ΜΕΑ, καθώς και με τη δημιουργική απασχόληση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων, με την άθληση και τη σωματική αγωγή, όπως οι δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στις παιδικές εξοχές. Συναφώς, το αυστηρότερο πλαίσιο ελέγχου και εποπτείας που συνεπάγεται η διατήρηση της προηγούμενης διοικητικής άδειας αποσκοπεί και στην προστασία του θεσμού της οικογένειας, μέσω της διευκόλυνσης που παρέχουν οι μονάδες Φ.Π.Α.Δ. στους γονείς, με το να φροντίζουν τα βρέφη ή/και τα παιδιά τους για ορισμένο χρονικό διάστημα της ημέρας.
45. Συμπερασματικά, κρίνεται ότι για όλες τις προαναφερόμενες προνοιακές δομές συντρέχουν, καταρχήν, επιτακτικοί λόγοι δημοσίου συμφέροντος που δικαιολογούν τη διατήρηση του καθεστώτος προηγούμενης διοικητικής άδειας.

IV.2 ΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

46. Η αρχή της αναλογικότητας είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη (άρθρο 25 § 1 Σ και ΕΣΔΑ). Η εν λόγω αρχή διέπει την πρόσφατη νομολογία των Δικαστηρίων (εθνικών

⁶⁸ Βλ. και Ν.3844/2010, βάσει των οποίων εκδόθηκαν οι σχετικές ΚΥΑ για Μ.Φ.Η., παιδικές εξοχές-κατασκηνώσεις, ΜΦΠΑΔ και τα ιδρύματα παιδικής πρόνοιας.

Στο άρθρο 2 παρ. 8 του ανωτέρω Ν. 3844/2010, ορίζεται ότι «*επιτακτικοί λόγοι δημοσίου συμφέροντος*», οι λόγοι που αναγνωρίζονται ως τέτοιοι στη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, και ιδίως: η δημόσια τάξη, η δημόσια ασφάλεια, η δημόσια υγεία, η προστασία της χρηματοοικονομικής ισορροπίας του συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων, η προστασία των καταναλωτών, των αποδεκτών υπηρεσιών και των εργαζομένων, η δικαιοσύνη των εμπορικών συναλλαγών, η καταπολέμηση της απάτης, η προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένου και του αστικού περιβάλλοντος, η υγεία των ζώων, η διανοητική ιδιοκτησία, η διατήρηση της εθνικής ιστορικής και καλλιτεχνικής κληρονομιάς, οι στόχοι κοινωνικής πολιτικής και οι στόχοι πολιτιστικής πολιτικής».

⁶⁹ Άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος.

και ευρωπαϊκών, ακυρωτικών και ουσίας), καθώς και των ανεξάρτητων αρχών, και έχει ιδιαίτερη σημασία στο σύστημα προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Θέτει τα ακραία όρια ως προς τους νομοθετικούς περιορισμούς των συνταγματικών θεμελιωδών δικαιωμάτων και επιτάσσει ότι μεταξύ του νόμιμου σκοπού που επιδιώκει ένας περιορισμός του δικαιώματος και του συγκεκριμένου περιορισμού πρέπει να υπάρχει εύλογη σχέση⁷⁰. Σύμφωνα με πάγια νομολογία, «... κατά το άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος, όπως τούτο ισχύει μετά την αντικατάσταση του κατά την αναθεώρηση του Συντάγματος 1975 με το από 6/17 Απριλίου 2001 Ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής, "Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως άτομου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την προστασία του κράτους. Όλα τα κρατικά όργανα υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ανεμπόδιστη και αποτελεσματική άσκηση τους. Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας". Από τη διάταξη αυτή προκύπτει, ότι αποδέκτης της επιταγής για σεβασμό της αρχής της αναλογικότητας είναι ο κοινός νομοθέτης, που θεσπίζει περιορισμό ατομικών δικαιωμάτων σύμφωνα με συνταγματική επιφύλαξη υπέρ του νόμου, την οποία και υλοποιεί, όχι δε και ο δικαστής, ο οποίος, απλώς οφείλει να ελέγχει αν η αρχή αυτή έχει τηρηθεί και, σε αρνητική περίπτωση, να αρνείται την εφαρμογή του νόμου ως αντισυνταγματικού. Η εν λόγω δε αρχή, η οποία κατατείνει στην εκλογίκευση των επαχθών παρεμβάσεων της κρατικής εξουσίας στα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα του ανθρώπου και πολίτη, παραβιάζεται όταν η συγκεκριμένη κρατική παρέμβαση δεν είναι α) πρόσφορη για την επίτευξη του σκοπού που επιδιώκεται με αυτήν, β) αναγκαία για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού, με την έννοια ότι το αυτό αποτέλεσμα δεν μπορεί να επιτευχθεί με ένα ανώδυνο ή ηπιότερο μέσο, και γ) αναλογική εν στενή έννοια, δηλαδή να τελεί σε εσωτερική αλληλουχία προς τον επιδιωκόμενο σκοπό, ώστε η αναμενόμενη ωφέλεια να μην είναι ποιοτικά και ποσοτικά κατώτερη από τη βλάβη που προκαλείται»⁷¹. Δηλαδή, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας ελέγχεται α) η καταλληλότητα του περιορισμού να επιφέρει το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, β) ο αναγκαίος χαρακτήρας του (εάν είναι ο λιγότερο επαχθής για τον θιγόμενο αποδέκτη του μέτρου), και γ) η συνάφεια και εύλογη σχέση μεταξύ του μέτρου και του επιδιωκόμενου σκοπού (δεν πρέπει να συνεπάγεται περισσότερα μειονεκτήματα για τα δικαιώματα του πολίτη,

⁷⁰ Πρβλ. Γ. Βασιλακάκη, Η αρχή της αναλογικότητας. Ο αναιρετικός έλεγχος της εφαρμογής της από τον Αρειο Πάγο επί χρηματικής ικανοποιήσεως λόγω ηθικής βλάβης, *ΝομΧρ*, Ιούλ. – Αύγ. 2008, τεύχος 50 με παραπομπή σε Δαγτόγλου, Ατομικά Δικαιώματα, τ. Α, σελ. 176 επόμε., του ιδίου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, 4η έκδοση, σελ. 184, Στ. Ματθία, *Ελλάνη* 2006, 2.

⁷¹ Βλ. Ολ. ΑΠ 6/2011, καθώς και ΑΠ Ολ.6/2009, 27/2008, 43/2005, ΑΠ 71/2011 κ.α. Βλ. επίσης ΣτΕ (Ολ) 990/2004: «12. Επειδή, η αρχή της αναλογικότητας, απορρέουσα από την έννοια και τους θεσμούς του κράτους δικαίου, καθιερώνεται ήδη ρητώς από το Σύνταγμα (άρθρ. 25 παρ. 1) και συγκαταλέγεται, κατά την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, μεταξύ των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, οι επιβαλλόμενοι από τον κοινό νομοθέτη και τη διοίκηση περιορισμοί εις την άσκηση των ατομικών δικαιωμάτων πρέπει να είναι μόνον οι αναγκαίοι και να συνάπτονται προς τον υπό του νόμου επιδιωκόμενο σκοπό. Ένα μέτρο που προβλέπεται από διάταξη νόμου ως κύρωση για παράβαση διατάξεως, τότε μόνο αντίκειται στην αρχή της αναλογικότητας, όταν από το είδος του ή τη φύση του είναι προδήλως ακατάλληλο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού ή όταν οι δυσμενείς συνέπειες του μέτρου τελούν σε προφανή δυσαναλογία ή υπερακοντίζουν τον επιδιωκόμενο σκοπό». Βλ. επίσης ΣτΕ 105/2011, 956/2009, 4182/2005.

παρά πλεονεκτήματα για τα συνταγματικά συμφέροντα, στην προστασία των οποίων αποβλέπει). Συναφώς, όλα τα μέσα ασκήσεως της κρατικής εξουσίας, ο νόμος, η δικαστική απόφαση και η διοικητική πράξη, πρέπει να πληρούν τα τρία κριτήρια της αρχής της αναλογικότητας⁷².

47. Εν προκειμένω, η αρχή της αναλογικότητας θα εξετασθεί, κατωτέρω αναλυτικά, σε σχέση με το καθεστώς της προηγούμενης αδειοδότησης, τόσο κατά το στάδιο των άδειων ίδρυσης και λειτουργίας, όσο και κατά την αναθεώρηση της τελευταίας.

IV.2.1 Άδειες ίδρυσης και λειτουργίας⁷³

48. Με το διοικητικό έλεγχο τόσο κατά τη χορήγηση της άδειας ίδρυσης όσο και κατά τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας⁷⁴, εξασφαλίζονται οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις προκειμένου οι μονάδες να είναι σε θέση να προσφέρουν κατάλληλη και επαρκή φροντίδα στα άτομα, τα οποία περιθάλπουν και να επιτελούν τον στόχο τους.
49. Ο πρώτος διοικητικός έλεγχος πραγματοποιείται από τη Δ/ση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της οικείας Περιφέρειας⁷⁵ ή από την αρμόδια Υπηρεσία του οικείου Δήμου⁷⁶, κατόπιν αυτοψίας των χώρων της προνοιακής μονάδας από την αρμόδια επιτροπή καταλληλότητας⁷⁷. Εν προκειμένω, σε περίπτωση αντικατάστασης της προηγούμενης διοικητικής άδειας με την αναγγελία του άρθρου 3 παρ. 1 του ν. 3919/2011, θα παρουσιάζονταν ενδεχομένως ο κίνδυνος, με την παρέλευση του τριμήνου από την αναγγελία της έναρξης στην αρμόδια προς αδειοδότηση αρχή, θα ξεκινούσε η άσκηση δραστηριότητας της προνοιακής μονάδας ακόμη και χωρίς την προηγούμενη απαραίτητη αυτοψία των χώρων της από την αρμόδια επιτροπή καταλληλότητας. Ωστόσο, λαμβανομένων υπόψη των προαναφερόμενων επιτακτικών λόγω δημοσίου συμφέροντος που συνίστανται ιδίως στη μέριμνα για τις ευπαθείς ομάδες που φιλοξενούνται σε προνοιακές δομές και την προστασία της υγείας τους, το καθεστώς προηγούμενης αδειοδότησης δεν μπορεί να αντικατασταθεί με σύστημα ελέγχου εκ των υστέρων, διότι οι προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας των

⁷² ΑΠ 45/2005.

⁷³ Βλ. Πίνακα Παραρτήματος VIII.

⁷⁴ Κατά περίπτωση, σε κάποιες προνοιακές δομές, η διαδικασία άδειας ίδρυσης και λειτουργίας είναι ενιαία.

⁷⁵ Βλ. ανωτέρω υποσημείωση 17.

⁷⁶ Βλ. ανωτέρω υποσημειώσεις 47 και 57.

⁷⁷ Ως προς τις επιτροπές καταλληλότητας, σημειώνονται τα εξής: σε όλες τις προαναφερθείσες δομές, πλην των ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας, ο νομοθέτης ορίζει αυστηρές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται από τις κτιριακές εγκαταστάσεις. Η κατά νόμο αρμόδια επιτροπή γνωμοδότησης/καταλληλότητας επισκέπτεται τις εγκαταστάσεις και επιβλέπει κατά πόσο τηρούνται οι πό το νόμο τεθείσες προδιαγραφές και αντίστοιχα γνωμοδοτεί για την καταλληλότητα του κτιρίου. Η έκθεση της γνωμοδότησης της επιτροπής αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την αδειοδότηση ή μη της προνοιακής δομής. Επιπλέον με το νόμο ορίζονται αυστηρές προδιαγραφές για το προσωπικό και τα ελάχιστα προσόντα του για την καλή λειτουργία μιας δομής. Συχνά οι ιδιοκτήτες δεσμεύονται με υπεύθυνη δήλωση πως απασχολούν το απαραίτητο προσωπικό.

Στα ιδρύματα παιδικής πρόνοιας εκλείπει η σχετική νομοθεσία και για κτίρια και για το απαραίτητο προσωπικό. Η επιτροπή καταλληλότητας γνωμοδοτεί χωρίς την ύπαρξη συγκεκριμένων κτιριακών προδιαγραφών. Η άνευ κριτηρίων αδειοδότηση τέτοιων μονάδων διακυβεύει την ασφάλεια των φιλοξενούμενων παιδιών.

Η επιτροπή καταλληλότητας για τις Μ.Φ.Η και τα Κ.Η.Φ.Η ρυθμίζεται από την υπ' αριθ. 2824/11.09.1979 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ. 922/τ.Β'12.10.1979), ενώ οι προνοιακές δομές για τα παιδιά από την υπ' αριθ. πρωτ. Π1β/Γ.Π. οικ.4866/11-1-2012 (ΦΕΚ 152/Β/2012) απόφαση, όπως τροποποίησε την υπ' αριθ. 147/99 απόφαση.

προνοιακών μονάδων είναι απαραίτητο να διασφαλίζονται κατά τρόπο αποτελεσματικό από την πρώτη κιόλας στιγμή έναρξης δραστηριότητάς τους. Οι εκ των υστέρων έλεγχοι που πιθανόν θα γίνονταν από τη Διοίκηση με καθυστέρηση δεν θα ήταν αποτελεσματικοί, καθώς η διαπίστωση ελλείψεων μετά την παρέλευση του διαστήματος της αναγγελίας, θα είχε ως επακόλουθο τη διακινδύνευση της υγείας και των συνθηκών διαβίωσης των φιλοξενουμένων σε προνοιακές δομές, ενώ και η μεταγενέστερη ανάκληση της άδειας λειτουργίας τους θα οδηγούσε, σε κάθε περίπτωση, σε αναστάτωση των φιλοξενούμενων τους, οι οποίοι θα έπρεπε να μεταφερθούν σε κάποια άλλη μονάδα/κέντρο. Εξάλλου, η εκ των υστέρων μεταφορά από το ένα ίδρυμα/κέντρο/μονάδα σε κάποιο άλλο είναι χρονοβόρα και κοστοβόρα διαδικασία, με αποτέλεσμα αφενός την έκθεση των φιλοξενούμενων ατόμων σε κίνδυνο και αφετέρου τη σημαντική επιβάρυνση του Κράτους, εις βάρος της αποτελεσματικής διαχείρισης του προνοιακού συστήματος. Περαιτέρω, αναφορικά ιδίως με δομές για παιδιά, όπως οι βρεφονηπιακοί σταθμοί, όπου οι θέσεις εξαντλούνται μέχρι την έναρξη των φθινοπωρινών μαθημάτων, η άρση αδειοδότησης σταθμών και το κλείσιμό τους στη μέση της σχολικής περιόδου, θα είχε ως ενδεχόμενο αποτέλεσμα να μείνουν πολλά παιδιά εκτός βρεφονηπιακών, βρεφικών και παιδικών σταθμών. Σημειωτέον, τέλος, ότι το σύστημα ελέγχου εκ των υστέρων προβλέπεται νομοθετικά και εφαρμόζεται ήδη, παράλληλα με το καθεστώς αδειοδότησης. Και τούτο, διότι κρίνεται σκόπιμη η παράλληλη εφαρμογή και των δύο συστημάτων για την επίτευξη των καλύτερων δυνατών αποτελεσμάτων εποπτείας και διαχείρισης.

50. Επομένως, η διατήρηση της προηγούμενης διοικητικής άδειας στις ειδικές περιπτώσεις της κρινόμενης περίπτωσης τελεί σε εύλογη αναλογία προς τη σπουδαιότητα του επιδιωκόμενου επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος, διότι το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα εξασφαλίζεται μόνο από την άσκηση της μέγιστης δυνατής και αποτελεσματικής κρατικής εποπτείας στη διαδικασία ίδρυσης και λειτουργίας των μονάδων αυτών, ενώ δεν υπάρχει άλλο μέτρο λιγότερο επαχθές για να επιτευχθεί το ίδιο αποτέλεσμα.
51. Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι δεν θίγεται εν προκειμένω το δικαίωμα της επαγγελματικής ελευθερίας των ιδιωτών και των νομικών προσώπων που επιθυμούν να ιδρύσουν προνοιακές μονάδες, εφόσον οι άδειες εκδίδονται σε εύλογο χρόνο. Σύμφωνα δε με την έρευνα της υπηρεσίας, ο χρόνος που προβλέπεται για την έκδοση της προηγούμενης διοικητικής άδειας (έως 60 ημέρες) είναι εν τέλει στην πράξη συντομότερος από αυτόν που θα εφαρμοζόταν κατά τη διαδικασία της αναγγελίας (90 ημέρες). Η εν λόγω προθεσμία των 60 ημερών (ΚΔΔιαδ) για την έκδοση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας προβλέπεται μάλιστα ρητά για τις περιπτώσεις των Μ.Φ.Η.⁷⁸, για τις Μ.Φ.Π.Α.Δ. και τα Ιδρύματα Παιδικής Πρόνοιας και τις Παιδικές εξοχές-κατασκηνώσεις⁷⁹. Στο βαθμό που το ισχύον σύστημα κρίνεται λειτουργικό,

⁷⁸ Βλ. ΚΥΑ Π1γ/Γ.Π. οικ. 123831/9-11-2011.

⁷⁹ Βλ. ΚΥΑ Π1β/ΓΠ οικ 123827/9-11-2011.

αντίστοιχη δέσμευση για τη διοίκηση θα μπορούσε να προβλεφθεί και για τα Κ.Η.Φ.Η, τα Κ.Δ.Α.Π. και τα Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕΑ .

52. Σημειώνεται, τέλος, ότι το καθεστώς προηγούμενης διοικητικής άδειας δεν εισάγει, άμεσα ή έμμεσα, διακρίσεις ανάλογα με την ιθαγένεια, ή όσον αφορά στις επιχειρήσεις, ανάλογα με την έδρα τους.

IV.2.2 Αναθεώρηση των αδειών λειτουργίας

53. Στην περίπτωση των Μ.Φ.Η., το θέμα της αναθεώρησης άδειας λειτουργίας, ρυθμίζεται ως ακολούθως:

i) Σε περίπτωση μεταβολής του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ή του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας, η Μ.Φ.Η. ενημερώνει εγγράφως, και μέσα σε διάστημα έξι μηνών, τη Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της οικείας Περιφέρειας⁸⁰, η οποία εκδίδει αναθεωρημένη άδεια λειτουργίας της επιχείρησης, χωρίς ωστόσο να απαιτείται κάποια άλλη περαιτέρω διαδικασία. Η διαδικασία της αναγγελίας του άρθρου 3 του Ν. 3919/2011, με την οποία προβλέπεται τρίμηνη προθεσμία, και η συνακόλουθη πιστοποίηση της συνδρομής των νομίμων προϋποθέσεων για την έναρξη δραστηριότητας της μονάδας, θα ήταν εν προκειμένω πιο χρονοβόρα από την ισχύουσα διαδικασία, για την οποία προβλέπεται ρητώς 60 ήμερη προθεσμία του ΚΔΔιαδ⁸¹.

ii) Σε περίπτωση μεταβολής της δυναμικότητας των κλινών, ή μεταβολής στη λειτουργία της μονάδας (κτιριακές και άλλες διαρρυθμίσεις, προσθήκες τμημάτων κλπ), η εκ των προτέρων αυτοψία των χώρων από την επιτροπή καταλληλότητας κρίνεται αναγκαία, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν οι τροποποιήσεις είναι σύμφωνες με τις νομοθετικές ρυθμίσεις που διέπουν τη λειτουργία της μονάδας. Και τούτο, για τους ίδιους λόγους που εκτίθενται αναλυτικότερα στην ενότητα IV.2.1 ανωτέρω. Στο πλαίσιο αυτό, διατήρηση του περιορισμού της προηγούμενης διοικητικής άδειας για αναθεώρηση της άδειας λειτουργίας εξυπηρετεί επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος, ο δε περιορισμός είναι αναλογικός προς τη σπουδαιότητα του επιδιωκόμενου λόγου δημοσίου συμφέροντος και, επομένως, προτείνεται η διατήρησή του.

54. Σημειωτέον ότι για τη λειτουργία των Μ.Φ.Η. τίθεται ως ελάχιστο μέγεθος δυναμικότητας οι δέκα (10) κλίνες. Εν προκειμένω, η απαίτηση τήρησης της ελάχιστης αυτής δυναμικότητας δεν φαίνεται, εκ πρώτης όψεως, να συνιστά αδικαιολόγητο ή/και υπέρμετρο περιορισμό στην πρόσβαση και άσκηση των σχετικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων, δεδομένου του ενδιαφέροντος της Πολιτείας για τη λειτουργία μονάδων κάποιας ελάχιστης κλίμακας, ώστε να διασφαλίζεται η βιωσιμότητα και αποτελεσματική τους διαχείριση, κατά τρόπο που

⁸⁰ Οι αρμοδιότητες της Δ/σης ή του Τμήματος Πρόνοιας της οικείας Νομαρχιακής αυτοδιοίκησης ασκούνται πλέον από τις Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της οικείας Περιφέρειας, βλ. ανωτ. αριθ. 17.

⁸¹ Βλ. ΚΥΑ Π1γ/Γ.Π. οικ. 123831/9-11-2011.

να δικαιολογεί παράλληλα και την κρατική εποπτεία. Επαφίεται, ωστόσο, στις αρμόδιες αρχές να διασφαλίζουν την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, ότι δηλαδή η σχετική απαίτηση ελάχιστης δυναμικότητας για κάθε προνοιακή δομή είναι πρόσφορη, αναγκαία και τελεί σε εύλογη αναλογία προς τους επιδιωκόμενους ως άνω σκοπούς. Τουναντίον, η επιβολή ανώτατης δυναμικότητας εκατό (100) κλινών ως προϋπόθεσης για την αδειοδότηση των προνοιακών αυτών δομών μπορεί να συνιστά ρυθμιστικό εμπόδιο και δεν προκύπτει ότι εξυπηρετεί επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος που να δικαιολογεί τον περιορισμό στην άσκηση της σχετικής οικονομικής δραστηριότητας, ενώ μπορεί και να οδηγήσει σε σημαντική μείωση της αποδοτικότητας των προνοιακών δομών και της έντασης του ανταγωνισμού εν γένει. Ως εκ τούτου, προτείνεται η απόσυρση της σχετικής απαίτησης.

55. Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση μεταστέγασης ΜΦΗ απαιτείται νέα άδεια ίδρυσης και λειτουργίας. Και σε αυτή την περίπτωση, δικαιολογείται η διατήρηση του καθεστώτος της προηγούμενης διοικητικής άδειας, διότι είναι απαραίτητη η επιτόπια εξέταση των χώρων από την αρμόδια επιτροπή καταλληλότητας, προκειμένου να διαπιστωθεί η τήρηση των προϋποθέσεων που καθορίζονται από την ΥΑ.

56. Στην περίπτωση των Μ.Φ.Π.Α.Δ, το θέμα της αναθεώρησης άδειας λειτουργίας⁸² αντιμετωπίζεται από τον νομοθέτη ενιαία για όλες τις περιπτώσεις (μεταβολή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος και του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας, μεταβολή της κτιριακής υποδομής της μονάδας (διαρρυθμίσεις, προσθήκες τμημάτων κ.λπ.), ή του αριθμού βρεφών-νηπίων). Για λόγους συνέπειας, και κατ' αναλογία με τις προαναφερόμενες ρυθμίσεις που αφορούν στις Μ.Φ.Η, το ζήτημα θα μπορούσε να ρυθμιστεί ως εξής:

- i) Σε περίπτωση μεταβολής του ιδιοκτησιακού καθεστώτος και του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας, προτείνεται να εκδίδεται μεν αναθεωρημένη άδεια, χωρίς ωστόσο να απαιτείται κάποια άλλη περαιτέρω διαδικασία (όπως π.χ. αυτοψία), κατ' αναλογία με ισχύοντα για τις Μ.Φ. Η. (βλ. ανωτέρω).
- ii) Σε περίπτωση μεταβολής της κτιριακής υποδομής της μονάδας (διαρρυθμίσεις, προσθήκες τμημάτων κ.λπ.), ή του αριθμού βρεφών-νηπίων που μπορεί να εξυπηρετεί η μονάδα, κρίνεται απαραίτητη η εκ των προτέρων αυτοψία των χώρων από την επιτροπή καταλληλότητας, προκειμένου να διαπιστώνεται εάν οι τροποποιήσεις είναι σύμφωνες με τις νομοθετικές ρυθμίσεις που διέπουν τη λειτουργία της μονάδας. Στο πλαίσιο αυτό, διατήρηση του περιορισμού της προηγούμενης διοικητικής άδειας για αναθεώρηση της άδειας λειτουργίας εξυπηρετεί επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος, ο δε περιορισμός είναι

---

⁸² Στο άρθρο 3 παρ. 2 της υπ' αριθμ. Π2β/οικ. 2808/15-7-1997 Υπουργική Απόφασης, ΦΕΚ 645/Β'/31-7-1997, όπως τροποποιήθηκε, ορίζεται ότι «Β. Αναθεώρηση της Άδειας Λειτουργίας είναι απαραίτητη, όταν μεταβάλλεται ένα από τα παρακάτω στοιχεία : -Το καθεστώς ιδιοκτησίας της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. -Ο αριθμός των βρεφών-νηπίων που μπορεί να εξυπηρετεί η Μονάδα Φ.Π.Α.Δ.- Ο Εσωτερικός Κανονισμός λειτουργίας της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.-Η κτιριακή υποδομή της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. (Διαρρυθμίσεις, προσθήκες κ.λ.π.)».

αναλογικός προς τη σπουδαιότητα του επιδιωκόμενου λόγου δημοσίου συμφέροντος και, επομένως, προτείνεται η διατήρησή του.

57. Για τις υπόλοιπες προνοιακές δομές (Κ.Η.Φ.Η., Παιδικές εξοχές-κατασκηνώσεις, Ιδρύματα Παιδικής Πρόνοιας, Κ.Δ.Α.Π. και Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕΑ), δεν υπάρχει ανάλογη ρύθμιση. Για λόγους συνέπειας το ζήτημα θα μπορούσε να ρυθμιστεί κατ' αντιστοιχία με τις προαναφερόμενες ρυθμίσεις που αφορούν στις Μ.Φ.Η. Ειδικότερα, στα Κ.Η.Φ.Η., στις Παιδικές εξοχές-κατασκηνώσεις, στα ιδρύματα παιδικής πρόνοιας, στα ΚΔΑΠ και στα ΚΔΑΠ ΜΕΑ, το καθεστώς της προηγούμενης διοικητικής άδειας σε περιπτώσεις ανανέωσης θα μπορούσε να δικαιολογηθεί μόνο σε περίπτωση μεταβολής της κτιριακής μετατροπής της μονάδας (διαρρυθμίσεις, προσθήκες τμημάτων κ.λπ.), της τροποποίησης των κτιριακών εγκαταστάσεων, ή της μεταβολής του αριθμού των φιλοξενούμενων παιδιών που μπορεί να εξυπηρετεί η μονάδα (Κ.Δ.Α.Π., Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕΑ, Παιδικές εξοχές-κατασκηνώσεις). Και τούτο, διότι είναι αναγκαία – για τους ίδιους λόγους που εκτίθενται αναλυτικότερα στην ενότητα IV.2.1 ανωτέρω – η αυτοψία των χώρων από την αρμόδια επιτροπή καταλληλότητας, προκειμένου να διαπιστώνεται η συμβατότητα με τις προϋποθέσεις της εκάστοτε Υπουργικής Απόφασης. Από την άλλη πλευρά, σε περίπτωση μεταβολής του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ή του εσωτερικού κανονισμού ή άλλης μεταβολής που δεν καθιστά αναγκαία την αυτοψία των χώρων προτού εκδοθεί η άδεια λειτουργίας, η αναθεωρημένη άδεια μπορεί να εκδίδεται χωρίς κάποια άλλη περαιτέρω διαδικασία, κατ' αναλογία με τα ισχύοντα για τις Μ.Φ.Η., και για τους ίδιους λόγους που αναφέρονται ανωτέρω.

IV.2.3 Ειδικότερες περιπτώσεις

➤ Ιδιωτικές παιδικές εξοχές - κατασκηνώσεις

58. Όσον αφορά στις παιδικές εξοχές – κατασκηνώσεις, η αίτηση για την έκδοση άδειας λειτουργίας πρέπει να υποβάλλεται κάθε χρόνο στην αρμόδια υπηρεσία. Σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν. 3844/2010, η άδεια που χορηγείται στον πάροχο υπηρεσιών είναι αόριστης διάρκειας, με εξαίρεση την περίπτωση κατά την οποία η άδεια εξαρτάται αποκλειστικά από την διαρκή τήρηση των απαιτήσεων⁸³.
59. Στην προκειμένη περίπτωση, η ετήσια διάρκεια της άδειας λειτουργίας έχει ως στόχο την κατ' έτος επανεξέταση των χώρων λειτουργίας από την επιτροπή καταλληλότητας, διότι μόνο με τον προηγούμενο διοικητικό έλεγχο και την αυτοψία της επιτροπής δύναται να πιστοποιηθεί ότι οι εγκαταστάσεις και τα έργα μέσα στους χώρους της εξοχής διατηρούνται σε καλή κατάσταση, ότι υπάρχει ο αναγκαίος για την ομαλή και άρτια λειτουργία της Εξοχής εξοπλισμός, και ότι υφίστανται οι

⁸³ Άρθρο 12 παρ. 1 Ν. 3844/2010 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2006/123 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά και άλλες διατάξεις», όπου ορίζεται ότι «Η άδεια που χορηγείται στον πάροχο υπηρεσιών είναι αόριστης διάρκειας, με εξαίρεση τις ακόλουθες περιπτώσεις : α) όταν η άδεια ανανεώνεται αυτόματα ή εξαρτάται αποκλειστικά από την διαρκή τήρηση των απαιτήσεων, β) όταν επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος περιορίζει τον αριθμό των διαθέσιμων αδειών ή γ) όταν η περιορισμένη διάρκεια δικαιολογείται από επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος».

προϋποθέσεις λειτουργίας της⁸⁴. Πολλώ δε μάλλον, όταν οι παιδικές εξοχές-κατασκηνώσεις παραμένουν κλειστές για το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου, ενώ συχνά επαναλειτούργούν σε διαφορετική τοποθεσία ή/και εγκαταστάσεις και με ανανεωμένο κάθε χρόνο προσωπικό. Επομένως, η απαίτηση προηγούμενης διοικητικής άδειας με ετήσια διάρκεια εξυπηρετεί επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος και κρίνεται εύλογη και αναλογική, δεδομένης και της ρητής πρόβλεψης ανατρεπτικής προθεσμίας 30 ημερών για την υποβολή των δικαιολογητικών πριν την έναρξη λειτουργίας της παιδικής εξοχής-κατασκηνώσεως.

➤ *Κ.Η.Φ.Η., Κ.Δ.Α.Π. και Κ.Δ.Α.Π. ΜΕΑ*

60. Η δυνατότητα χορήγησης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας, όπως προβλέπεται από τις αντίστοιχες Υ.Α.⁸⁵, παρέχεται μόνο σε νομικά πρόσωπα, και όχι σε ιδιώτες. Η συγκεκριμένη αυτή ρύθμιση δεν συνιστά *stricto sensu* περιορισμό από αυτούς που περιλαμβάνονται στο άρθρο 2 του Ν. 3919/2011⁸⁶, ενώ η απαίτηση άσκησης των εν λόγω δραστηριοτήτων υπό εταιρική μορφή φαίνεται να αποσκοπεί στη διασφάλιση αναγκαίων και ικανών συνθηκών για την αποτελεσματική τους διαχείριση, κατά τρόπο που να διευκολύνει παράλληλα την κρατική εποπτεία. Σε κάθε περίπτωση, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να διασφαλίζουν την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, ότι δηλαδή η σχετική απαίτηση για κάθε προνοιακή δομή είναι πράγματι πρόσφορη, αναγκαία και τελεί σε εύλογη αναλογία προς τους επιδιωκόμενους ως άνω σκοπούς.

➤ *ΜΦΗ*

61. Ένα από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοση άδειας λειτουργίας Μ.Φ.Η. είναι και το πιστοποιητικό εγγραφής του ή των υπεύθυνων ιατρών στον Ιατρικό Σύλλογο του τόπου λειτουργίας της επιχείρησης⁸⁷.

62. Η εν λόγω προϋπόθεση συνιστά γεωγραφικό περιορισμό που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2 του Ν. 3919/2011⁸⁸. Ο εν λόγω περιορισμός δεν είναι

⁸⁴ Στο άρθρο 14 παρ. 2 και 3 της παραπάνω υπ' αριθμ. οικ. 1277/8-3-1989 Υπουργική Απόφασης, ΦΕΚ 199/Β'16-3-1989, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε, ορίζεται ότι «2. Μόλις υποβληθεί η παραπάνω αίτηση μαζί με τα προαναφερόμενα στοιχεία, ενεργείται νέα επιτόπια εξέταση από την οριζόμενη στην παράγραφο 2 του άρθρου 3 της απόφασης αυτής Επιτροπή προς τον σκοπό της υποβολής εκθέσεως που να πιστοποιεί ότι στην Εξοχή έχουν ανεγερθεί όλες οι προβλεπόμενες μόνιμες εγκαταστάσεις και εκτελεστεί τα προβλεπόμενα έργα ή ότι οι εν λόγω εγκαταστάσεις και έργα διατηρούνται σε καλή κατάσταση, ότι υπάρχει ο αναγκαίος για την ομαλή και άρτια λειτουργία της Εξοχής εξοπλισμός και εν γένει ότι υφίστανται από πάσης απόψεως, οι προϋποθέσεις άρτιας λειτουργίας αυτής. 3. Μετά την υποβολή της παραπάνω εκθέσεως και εφόσον κριθούν ως ικανοποιητικά και τα λοιπά υποβληθέντα με την αίτηση ως ανωτέρω στοιχεία, εκδίδεται από τον οικείο Νομόρχο, απόφαση ως αρμοδίου, βάσει των διατάξεων για την διοικητική αποκέντρωση, η οποία ισχύει για ένα χρόνο».

⁸⁵ Για τα Κ.Η.Φ.Η. ΥΑ υπ' αριθ. Π1Γ/ΑΓΠ/οικ. 14963/9-10-2001 (ΦΕΚ Β'1397/22.10.2001), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, για τα ΚΔΑΠ ΥΑ υπ' αριθ. Π1β/Γ.Π. οικ. 14951/9-10-2001 (ΦΕΚ Β'1397/22.10.2001), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει για τα ΚΔΑΠ ΜΕΑ ΥΑ υπ' αριθ. Π2Β/Γ.Π. οικ. 14957/9-10-2001 (ΦΕΚ Β'1397/22.10.2001), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

⁸⁶ Συγκεκριμένα στην παρ. 2 περίπτωση ζ, όπου ορίζεται «Η επιβολή της ασκήσεως επαγγέλματος ή η απαγόρευση της ασκήσεώς του υπό ορισμένη ή ορισμένες εταιρικές μορφές ή ο αποκλεισμός της ασκήσεώς του υπό εταιρική μορφή, επιτρεπόμενες μόνο της ατομικής ασκήσεως αυτού».

⁸⁷ Άρθρο 3 παρ. 1.2 στοιχ. β) της παραπάνω Π1γ/81551/2007 ΥΑ, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε: «1.2. Δικαιολογητικό του ή των υπεύθυνων ιατρών, ήτοι : .....β) Πιστοποιητικό εγγραφής στον Ιατρικό Σύλλογο του τόπου λειτουργίας της επιχείρησης».

πρόσφορος, αναγκαίος, ούτε και αναλογικός, διότι η εξυπηρέτηση του επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος (ιατρός που θα έχει την επιστημονική ευθύνη της επιχείρησης για τη διασφάλιση της υγείας και των συνθηκών διαβίωσης των φιλοξενούμενων στις Μ.Φ.Η.) μπορεί να επιτευχθεί και με ηπιότερο τρόπο, όπως με την προσκόμιση πιστοποιητικού εγγραφής του υπεύθυνου ιατρού σε άλλο Ιατρικό Σύλλογο της χώρας (δηλαδή σε Ιατρικό Σύλλογο εκτός του τόπου που δραστηριοποιείται η συγκεκριμένη προνοιακή μονάδα). Συναφώς, επισημαίνεται ότι αντίστοιχες απαιτήσεις που προβλέπονταν κατά το παρελθόν και για άλλους φορείς υπηρεσιών φροντίδας υγείας έχουν πλέον καταργηθεί, κατ'εφαρμογή του Ν. 3919/2011. Για παράδειγμα, στο πλαίσιο αυτό, παρέχεται πλέον η δυνατότητα στους ιατρούς (δικαιούχους της άδειας ή εργαζόμενους), καθώς και στους επιστημονικά υπεύθυνους ιατρούς, που εργάζονται σε φορείς υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας (π.χ. ιατρεία, πολυϊατρεία, οδοντιατρεία και πολυοδοντιατρεία) να είναι μέλη Συλλόγου άλλου από αυτόν, στην Περιφέρεια του οποίου θα λειτουργήσει ο συγκεκριμένος φορέας⁸⁹. Αρκεί η προσκόμιση βεβαίωσης από το Σύλλογο στον οποίο είναι εγγεγραμμένοι.

63. Περαιτέρω, όσον αφορά στις Μ.Φ.Η, προβλέπεται ξεχωριστή άδεια ίδρυσης και λειτουργίας, σε αντίθεση με όλες τις υπόλοιπες προνοιακές δομές (πλην των παιδικών εξοχών-κατασκηνώσεων), στις οποίες η άδεια είναι ενιαία. Θα μπορούσε, επομένως, να εξεταστεί το ενδεχόμενο της ενοποίησής τους προς όφελος του διοικουμένου, καθώς δεν υφίσταται αντικειμενικός λόγος διοικητικής επιβάρυνσης με την έκδοση διακριτών αδειών.
64. Τέλος, οι υπό εξέταση προνοιακές δομές διακρίνονται σε κερδοσκοπικού και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, χωρίς να υπάρχει εμφανής λόγος διαφοροποίησης που να δικαιολογεί την εν λόγω διάκριση. Ειδικότερα, οι Μ.Φ.Η., Μ.Φ.Π.Α.Δ. και οι Παιδικές εξοχές δύναται να είναι κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, τα Κ.Η.Φ.Η., Κ.Δ.Α.Π. και Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕΑ δύναται να είναι μόνο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ενώ αντιθέτως οι παιδικές κατασκηνώσεις είναι μόνο κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Οι εν λόγω απαιτήσεις συνιστούν περιορισμούς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2 του Ν. 3919/2011, ενώ δεν φαίνεται να δικαιολογούνται από υπέρτερο λόγο δημοσίου συμφέροντος ή/και την αρχή της αναλογικότητας (ούτε και προβλήθηκαν ειδικοί λόγοι για τη διατήρησή τους). Τουναντίον περιορίζουν από τη φύση τους υπέρμετρα την ανάπτυξη της ιδιωτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας, χωρίς να τελούν σε εύλογη αναλογία προς κάποιον επιδιωκόμενο επιτακτικό λόγο δημοσίου

⁸⁸ Άρθρο 2 παρ. 2 εδ. γ' του Ν. 3919/2011 «*Η απαγόρευση για ένα πρόσωπο της ασκήσεως επαγγέλματος έξω από ορισμένο γεωγραφικό διαμέρισμα, εντός του οποίου και μόνο είναι αυτή επιτρεπτή*».

⁸⁹ Βλ. Υ.Α. Υ3β/Γ.Π./οικ. 249481/13.03.2012 (ΦΕΚ Β'713/13.03.2012) «Καθορισμός δικαιολογητικών, διαδικασίας, όρων και προϋποθέσεων για τη χορήγηση βεβαίωσης λειτουργίας των ιατρείων, πολυιατρείων, οδοντιατρείων και πολυοδοντιατρείων», καθώς και Εγκύκλιο σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 3919/2011 σε φορείς υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας (ΑΔΑ: Β44ΞΘ-ΟΡΙΠ/20.02.2012).

συμφέροντος. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται να προβλεφθεί ότι οι υπό εξέταση προνοιακές δομές δύνανται να είναι και κερδοσκοπικού χαρακτήρα⁹⁰.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

A. Προτείνεται η διατήρηση της προηγούμενης διοικητικής άδειας για την ίδρυση και λειτουργία, καθώς και το καθεστώς αναθεώρησης, των ακόλουθων προνοιακών δομών αρμοδιότητας του Υπουργείου, οι οποίες ιδρύονται από ιδιώτες και φορείς ιδιωτικού δικαίου:

- α) Μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων,
- β) Κέντρα ημερήσιας φροντίδας ηλικιωμένων,
- γ) Κέντρα δημιουργικής απασχόλησης παιδιών,
- δ) Κέντρα δημιουργικής απασχόλησης παιδιών με αναπηρία,
- ε) Μονάδες φροντίδας προσχολικής αγωγής και διαπαιδαγώγησης,
- στ) Ιδιωτικές παιδικές εξοχές-κατασκηνώσεις, και
- ζ) Ιδρύματα Παιδικής Πρόνοιας,

δεδομένου ότι συντρέχουν προς τούτο λόγοι υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος, και ιδίως η μέριμνα και η προστασία της δημόσιας υγείας ιδιαίτερα ευπαθών ομάδων λόγω ηλικίας και αναπηρίας που φιλοξενούνται στις ως άνω προνοιακές δομές, η διασφάλιση αναγκαίων και ικανών συνθηκών για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών πρόνοιας, καθώς και η προστασία της αξίας των αποδεκτών των υπηρεσιών αυτών, ενώ πληρούνται και η αρχή της αναλογικότητας, αφού η διατήρηση της προηγούμενης διοικητικής άδειας είναι πρόσφορη, αναγκαία και τελεί σε εύλογη αναλογία προς τους επιδιωκόμενους αυτούς σκοπούς.

B. Προτείνεται η άρση των περιορισμών που αφορούν:

- α) την απαίτηση πιστοποιητικού εγγραφής του ή των υπεύθυνων ιατρών στον Ιατρικό Σύλλογο του τόπου λειτουργίας της εκάστοτε μονάδας φροντίδας ηλικιωμένων (ή άλλης τυχόν προνοιακής δομής), ως προϋπόθεσης για την έκδοση της σχετικής άδειας λειτουργίας,
- β) την επιβολή της άσκησης των εν λόγω επαγγελματικών δραστηριοτήτων, πλην των ιδρυμάτων παιδικής πρόνοιας, μόνο από πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, έτσι ώστε να επιτρέπεται και η αδειοδότηση προνοιακών δομών κερδοσκοπικού χαρακτήρα χωρίς διάκριση, και

⁹⁰ Επισημαίνεται ότι λόγω της ιδιαίτερης φύσης των Ιδρυμάτων Παιδικής Πρόνοιας (μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα) δεν απαιτείται αντίστοιχη πρόβλεψη.

γ) την επιβολή ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου δυναμικότητας εκατό (100) κλινών για τις μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων (ή άλλης τυχόν προνοιακής δομής), ως προϋπόθεσης για την έκδοση της σχετικής άδειας λειτουργίας.

Η Γνωμοδότηση εκδόθηκε την **29^η Αυγούστου 2012**.

Η Γνωμοδότηση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν. 3959/2011.

Ο Πρόεδρος

Δημήτριος Κυριτσάκης

Ο Συντάκτης της Γνωμοδότησης

Δημήτριος Λουκάς

Η Γραμματέας

Ηλιάνα Κούτρα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Μ.Φ.Η.

Προϋποθέσεις Άδειας Ίδρυσης

Για την ίδρυση μιας ΜΦΗ θα πρέπει να υπάρχει κατάλληλο οικοπέδο ή κτίριο με ανάλογη έκταση οικοπέδου που να πληροί συγκεκριμένες προϋποθέσεις⁹¹.

Η άδεια ίδρυσης χορηγείται αφού προσκομιστούν είτε στα Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης είτε στη Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της οικείας Περιφερειακής Ενότητας⁹², τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- Αίτηση του φυσικού ή Νομικού Προσώπου, που να αναγράφει τα στοιχεία του (ή τα στοιχεία του κατά το νόμο υπεύθυνου του Νομικού Προσώπου), την επωνυμία, την έδρα, τον αριθμό των κρεβατιών και το συγκεκριμένο σκοπό της επιχείρησης.
- Πλήρες τοπογραφικό διάγραμμα και σειρά αρχιτεκτονικών σχεδίων σύμφωνα με την εγκύκλιο 98 του ΥΠΕΧΩΔΕ Απ. οικ. 82070/22.12.1989 σύνταξης μελετών, όπως αυτή ισχύει κάθε φορά, για την έκδοση άδειας δόμησης.
Στην περίπτωση όπου γίνεται διαρρύθμιση ή επέκταση σε υπάρχον κτίριο, θα πρέπει να αποδεικνύεται η νομιμότητα του κτιρίου σύμφωνα με το άρθρο 23, παρ. 1 του Γ.Ο.Κ. (ν. 1577/1985) όπως ισχύει.
- Τεχνική έκθεση του μηχανικού σε δύο αντίγραφα, που εκτός των άλλων να περιλαμβάνει:
  - α) Τη περιγραφή της προσπελασιμότητας του οικοπέδου
  - β) Την κατάσταση των οδών προσπέλασης και το στάδιο προόδου εφαρμογής του εγκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου.
  - γ) Τη δυνατότητα και την επάρκεια ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, τηλεφωνικής σύνδεσης και αποχέτευσης.
  - δ) Πίνακα τελειωμάτων χώρων και τρόπο κατασκευής του κτιρίου γενικότερα.
  - ε) Τον αριθμό των εξυπηρετούμενων από τη Μ.Φ.Η. ηλικιωμένων ατόμων, καθώς και πλήρη λειτουργική περιγραφή⁹³.

⁹¹ Βλ. Υ.Α. αριθ. Π1γ/οικ 81551/2007 (ΦΕΚ 1136/Β/2007), άρθρο 2,παρ α, όπου αναφέρει μεταξύ άλλων: «1. Οι Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων μπορούν να ιδρύνονται μέσα σε αστικές περιοχές, αλλά και σε περιοχές εκτός σχεδίων πόλεων, αρκεί να υπάρχει το κατάλληλο οδικό δίκτυο για την απρόσκοπτη προσέγγιση των τροχοφόρων.

Επιτρέπεται η εγκατάσταση των Μ.Φ.Η. σε οικοδομές, όταν τμήματα των οικοδομών αυτών χρησιμοποιούνται για άλλο σκοπό με την προϋπόθεση ότι θα υπάρχει ξεχωριστή είσοδος - έξοδος για τη Μονάδα.

2. Το γήπεδο της Μ.Φ.Η. πρέπει να εκπληρώνει τους όρους χρήσης γης της ισχύουσας πολεοδομικής νομοθεσίας, να απέχει 300 τουλάχιστον μέτρα από την περίμετρο εγκεκριμένης βιομηχανικής ζώνης, θορυβώδη εργαστήρια και εν γένει ανθυγιεινές και οχληρές εγκαταστάσεις, όπως αυτές χαρακτηρίζονται από την κατά νόμο αρμόδια Επιτροπή, σύμφωνα με τις ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις και να εξυπηρετείται από τα Δίκτυα παροχής πόσιμου νερού, ηλεκτρικού ρεύματος, και τηλεφώνου.»

⁹² Βλέπε και την υπ' αριθ. Π1γ/Γ.Π. οικ. 123831 (ΦΕΚ 2661/τ. Β/9-11-2011), Κ.Υ.Α.

⁹³ Η ΥΑ αριθμ. Π1γ/οικ 81551/2007 (ΦΕΚ 1136/Β) περιλαμβάνει μια σειρά από άρθρα που περιγράφουν με λεπτομέρεια τις προδιαγραφές που θα πρέπει να πληροί το κτίριο: πχ. άρθρο 4 Κτιριολογικό πρόγραμμα-μετρικά στοιχεία (Μ.Φ.Η), άρθρο 5 Κυκλοφορία-μέτρα ασφάλειας, άρθρο 6 Χαρακτηριστικά θαλάμων, άρθρο 7 Λουτρό και ειδικές κατασκευές, άρθρο 8 Μαγειρείο και χώροι αυτού, άρθρο 9 Δάπεδο-επιστρώσεις- Επικαλύψεις, άρθρο 10 Θέρμανση, αερισμός, φωτισμός, άρθρο 11 Εγκαταστάσεις κτλ.

- Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 του υπεύθυνου, στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί η άδεια, που θα δηλώνει ρητώς τη συμμόρφωσή του με τα αναγραφόμενα στην Υ.Α. αριθ. 81551/2007 άρθρο 2, παρ α, εδάφιο 2.
- Αντίγραφο ποινικού μητρώου γενικής χρήσης του προσώπου, στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί η άδεια ίδρυσης.

Η Διεύθυνση/Τμήμα Πρόνοιας της οικείας Περιφερειακής Ενότητας εγκρίνει ή απορρίπτει αιτιολογημένα τα ανωτέρω. Μετά την έγκριση των σχεδίων από λειτουργική άποψη, υποβάλλεται στην αρμόδια Πολεοδομία (ή Πολεοδομικό Γραφείο) ο πλήρης φάκελος για έκδοση της Οικοδομικής Άδειας⁹⁴.

Μετά την έκδοση της άδειας δόμησης και την υποβολή της εγκεκριμένης πλήρους μελέτης στη Διεύθυνση /Τμήμα της Πρόνοιας, χορηγείται η άδεια ίδρυσης.

Προϋποθέσεις Άδειας Λειτουργίας

Για την άδεια λειτουργίας υποβάλλονται στη Δ/ση ή στο Τμήμα Πρόνοιας της οικείας Περιφερειακής Ενότητας τα παρακάτω δικαιολογητικά⁹⁵:

- Αίτηση του προσώπου (φυσικού ή νομικού), στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί η άδεια που θα μνημονεύει τον αριθμό της άδειας, που χορηγήθηκε για την Ίδρυση.
- Δικαιολογητικό του ή των υπευθύνων ιατρών, ήτοι:
  - α) Άδεια άσκησης επαγγέλματος.
  - β) Πιστοποιητικό εγγραφής στον Ιατρικό Σύλλογο του τόπου λειτουργίας της επιχείρησης.
  - γ) Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 του προτεινόμενου ιατρού ότι αναλαμβάνει την επιστημονική ευθύνη της επιχείρησης.
- Εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας της επιχείρησης.
- Πιστοποιητικό Πυρασφάλειας από την Πυροσβεστική Υπηρεσία.
- Αντίγραφο της οικοδομικής άδειας θεωρημένο από το γραφείο Πολεοδομίας για την αποπεράτωση της οικοδομής.

Εκδίδεται στη συνέχεια η άδεια λειτουργίας, με απόφαση της Περιφέρειας, ύστερα από γνωμοδότηση της κατά νόμο αρμόδιας Επιτροπής⁹⁶, ότι η επιχείρηση

⁹⁴ ΥΑ αριθμ. Π1γ/οικ 81551/2007 (ΦΕΚ 1136/Β) άρθρο 2, τμήμα Β και Γ:

«Β. Για τα υπάρχοντα κτίρια, που έχουν νόμιμη οικοδομική άδεια, ακολουθείται η ίδια διαδικασία, αλλά εκδίδεται από το αρμόδιο Γραφείο Πολεοδομίας η οικοδομική άδεια νέας χρήσης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ΓΟΚ ν. 1577/1985 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Γ. Οι Μ.Φ.Η. υπάγονται στις διατάξεις:

1. Του Κτιριοδομικού Κανονισμού στην κατηγορία χρήσης «Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια».

2. Του κανονισμού Πυροπροστασίας νέων κτιρίων στην κατηγορία «χρήσης Η».

3. Στο σχεδιασμό και τη διαμόρφωση των χώρων της Μ.Φ.Η. θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο «Κανονισμός άρσης αρχιτεκτονικών εμποδίων από τα κτίρια Υγείας και Πρόνοιας, για τη διευκόλυνση της χρήσης τους από αναπήρους και άτομα μειωμένης κινητικότητας»

Βλέπε επιπλέον και την υπ' αριθμ. Π1γ/Γ.Π. οικ. 123831/2011 (ΦΕΚ 2661/Β'9.11.2011) Κ.Υ.Α.

⁹⁵ Βλέπε την υπ' αριθμ. Π1γ/Γ.Π. οικ. 123831/2011 (ΦΕΚ 2661/Β'9.11.2011) Κ.Υ.Α.

⁹⁶ Σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 2824/11.09.1979 (ΦΕΚ. 922/τ.Β'12.10.1979),

συγκεντρώνει τους απαραίτητους όρους και τις προϋποθέσεις της παρούσας απόφασης⁹⁷.

Η παραπάνω απόφαση της οικείας Περιφέρειας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Σύμφωνα με τη προαναφερθείσα ΚΥΑ με αριθ. Π1γ/Γ.Π. οικ.123831/2011, τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την χορήγηση άδειας λειτουργίας μπορούν να κατατεθούν στην *διεύθυνση δημόσιας υγείας και κοινωνικής μέριμνας της οικείας περιφερειακής ενότητας* είτε στα ΚΕΠ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Κ.Η.Φ.Η

Προϋποθέσεις Άδειας Ίδρυσης και Λειτουργίας

Για την λειτουργία κάθε Κ.Η.Φ.Η. είναι απαραίτητη η έκδοση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας από την Διεύθυνση/τμήμα Κοινωνικής Πρόνοιας της αρμόδιας Περιφέρειας. Για την χορήγησή της θα πρέπει να υποβληθούν τα ακόλουθα δικαιολογητικά (άρθρο 2 της σχετικής Υ.Α. αρ. 14963⁹⁸):

- Αίτηση του νομικού προσώπου που να αναγράφει τα στοιχεία του κατά νόμου υπευθύνου αυτού, την επωνυμία του Κέντρου, την έδρα, το μέγιστο αριθμό φιλοξενουμένων ηλικιωμένων, και το συγκεκριμένο σκοπό της Μονάδας.
- Καταστατικό του νομικού προσώπου.
- Βεβαίωση ορισμού υπευθύνου του νομικού προσώπου.
- Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου του προσώπου, στο όνομα του υπευθύνου που θα εκδοθεί ή Άδεια Ίδρυσης και Λειτουργίας, που θα αναφέρει ότι αυτό δεν έχει καταδικασθεί αμετάκλητα σε οποιαδήποτε ποινή για κακούργημα ή για ένα από τα πλημμελήματα της κλοπής, υπεξαίρεσης, απάτης, εκβίασης, πλαστογράφησης, συκοφαντικής δυσφήμισης, παραχάραξης, και εκ δόλου σωματικής βλάβης, παράβασης των διατάξεων περί ναρκωτικών ή για έγκλημα που αναφέρεται στα ήθη και ότι δεν έχει στερηθεί λόγω καταδίκης για οποιαδήποτε αξιόποινη πράξη των πολιτικών του δικαιωμάτων.
- Πιστοποιητικό της Εισαγγελίας Πλημμελειοδικών της κατοικίας του αιτούντος ότι δεν διώκεται, ή υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986.
- Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 ότι δεν έχει τεθεί υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη.
- Μισθωτήριο συμβόλαιο θεωρημένο από την αρμοδία Δ.Ο.Υ. σε περίπτωση ενοικίασης του κτιρίου του Κέντρου.

⁹⁷ Βλ. επιπλέον και την υπ' αριθ. Π1γ/Γ.Π. οικ. 123831/2011 (ΦΕΚ 2661/Β'/9.11.2011)

⁹⁸ Υ.Α. Π1γ/ΑΓΠ οικ 14963/2001 (ΦΕΚ 1397/Β/2001)

- Παραχωρητήριο ή απόφαση παραχώρησης των χώρων που θα στεγασθεί το Κέντρο.
- Οικοδομική άδεια ή άλλο πιστοποιητικό ή βεβαίωση νομιμότητας υφιστάμενου κτιρίου, από την αρμόδια Πολεοδομία ή Πολεοδομικό Γραφείο.
- Βεβαίωση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.
- Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 του νομικού προσώπου για:
- α) την επάρκεια ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, τηλεφωνικής σύνδεσης, θέρμανσης, αποχέτευσης των χώρων που θα απασχολούνται τα ηλικιωμένα άτομα και
- β) τον αριθμό των ηλικιωμένων που θα φιλοξενοούνται, το ωράριο λειτουργίας, τα τμήματα που θα λειτουργήσουν, τις παρεχόμενες Υπηρεσίες και τον Εσωτερικό Κανονισμό του Κέντρου.

Η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας εκδίδεται με απόφαση της Περιφέρειας, ύστερα από γνωμοδότηση της κατά νόμο αρμόδιας Επιτροπής καταλληλότητας⁹⁹ ότι το Κέντρο πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρούσας απόφασης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Κ.Δ.Α.Π.

Προϋποθέσεις Άδειας και Λειτουργίας Κ.Δ.Α.Π.

65. Για τη λειτουργία ενός Κ.Δ.Α.Π. είναι απαραίτητη η έκδοση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας από την Διεύθυνση/Τμήμα Κοινωνικής Πρόνοιας της οικείας Περιφέρειας. Για την χορήγησή της θα πρέπει να υποβληθούν τα ακόλουθα δικαιολογητικά (άρθρο 2 της Υ.Α. Π1β/ΓΠ οικ. 14951/2001, ΦΕΚ 1395/τ. Β/2001, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει):
- Αίτηση του νομικού προσώπου που να αναγράφει τα στοιχεία του κατά νόμου υπευθύνου αυτού, την επωνυμία του Κέντρου, την έδρα, το μέγιστο αριθμό φιλοξενουμένων παιδιών, και το συγκεκριμένο σκοπό της Μονάδας.
  - Καταστατικό του νομικού προσώπου.
  - Βεβαίωση ορισμού υπευθύνου του νομικού προσώπου.
  - Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου του προσώπου, στο όνομα του υπευθύνου που θα εκδοθεί ή Άδεια Ίδρυσης και Λειτουργίας, που θα αναφέρει ότι αυτός δεν έχει καταδικασθεί αμετάκλητα σε οποιαδήποτε ποινή για κακούργημα ή για ένα από τα πλημμελήματα της κλοπής, υπεξαίρεσης, απάτης, εκβίασης, πλαστογράφησης, συκοφαντικής δυσφήμισης, παραχάραξης και εκ δόλου σωματικής βλάβης, παράβασης των διατάξεων περί ναρκωτικών ή για έγκλημα που αναφέρεται στα ήθη και ότι δεν έχει στερηθεί λόγω καταδίκης για οποιαδήποτε αξιόποινη πράξη των πολιτικών του δικαιωμάτων.

⁹⁹ Η Επιτροπή καταλληλότητας για τα Κ.Η.Φ.Η. ορίζεται όπως και η επιτροπή για τις Μ.Φ.Η.

- Πιστοποιητικό της Εισαγγελίας Πλημμελειοδικών της κατοικίας του αιτούντος ότι δεν διώκεται, ή υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986.
- Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 ότι δεν έχει τεθεί υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη.
- Μισθωτήριο συμβόλαιο θεωρημένο από την αρμοδία Δ.Ο.Υ. σε περίπτωση ενοικίασης του κτιρίου του Κέντρου.
- Παραχωρητήριο ή απόφαση παραχώρησης των χώρων που θα στεγασθεί το Κέντρο.
- Οικοδομική άδεια ή άλλο πιστοποιητικό ή βεβαίωση νομιμότητας υφιστάμενου κτιρίου, από την αρμοδία Πολεοδομία ή Πολεοδομικά Γραφεία.
- Βεβαίωση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.
- Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 του νομικού προσώπου για:
  - α) την επάρκεια ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, τηλεφωνικής σύνδεσης, θέρμανσης, αποχέτευσης των χώρων που θα απασχολούνται τα παιδιά, και
  - β) τον αριθμό των παιδιών που θα φιλοξενούνται, το ωράριο λειτουργίας, τα τμήματα που θα λειτουργήσουν, τις παρεχόμενες Υπηρεσίες και τον Εσωτερικό Κανονισμό του Κέντρου.

Κατά την υποβολή της αίτησης αδειάς ίδρυσης και λειτουργίας θα αναφέρεται το ωράριο λειτουργίας του Κέντρου, το οποίο θα αναγράφεται και πάνω στην άδεια.

Σύμφωνα με το άρθρο 3¹⁰⁰ της Υ.Α. περιγράφονται οι συγκεκριμένες τεχνικές προδιαγραφές για το κτίριο που θα πρέπει να πληρούνται.

---

¹⁰⁰ Βλέπε άρθρο 3 της ΥΑ Π1β/ΓΠ οικ. 14951/2001

«I. Το κτίριο του Κέντρου πρέπει να είναι σύμφωνο με τις διατάξεις του Γενικού Οικοδομικού Κώδικα, του Κτιριολογικού Κανονισμού - Κατηγορία Χρήσης Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας, καθώς και τον εκάστοτε ισχύοντα Κανονισμό πυροπροστασίας.

II. Οι χώροι που οφείλει να διαθέτει, κατ' ελάχιστον, το Κέντρο είναι:

1. Μια αίθουσα απασχόλησης επιφάνειας 30 τ.μ. για 15 παιδιά. Εάν το Κέντρο διαθέτει αίθουσα μουσικοκινητικής αγωγής και θεατρικού παιχνιδιού, η απαιτούμενη επιφάνεια για ταυτόχρονη απασχόληση 15 παιδιών είναι 40 τ.μ.

2. Μια αίθουσα κατασκευών επιφάνειας 30 τ.μ., με νιπτήρες, για 15 παιδιά.

3. Γραφείο εκπαιδευτών επιφάνειας 15 τ.μ.

4. Αποθήκη.

5. Δύο (2) τουλάχιστον W.C.

Οι χώροι παραμονής των παιδιών θα πρέπει να έχουν κατάλληλο φυσικό φωτισμό απαγορευμένου του φωτισμού και του αερισμού διαμέσου φωταγωγών.

III. Στους χώρους του Κέντρου πρέπει:

1. Να εξασφαλίζεται η ασφαλής πρόσβαση και παραμονή των παιδιών. Ιδιαίτερη προσοχή να δοθεί στο είδος και ύψος κιγκλιδωμάτων, τα ανοίγματα των παραθύρων, τις τζαμαρίες (τα τζάμια θα πρέπει να είναι ασφαλείας ή σπλισμένα ή επενδυμένα με ειδική μεμβράνη), τα κλιμακοστάσια, την ηλεκτρική εγκατάσταση (θέση και είδος ρευματοδοτών, πίνακας ασφαλείας κ.λ.π.).

2. Στους χώρους υγιεινής οι τοίχοι να επενδύονται από το δάπεδο μέχρι ύψος 1.60 μ. τουλάχιστον με πλακίδια πορσελάνης.

3. Όλα τα υλικά που χρησιμοποιούνται στις κατασκευές και στα τελειώματα να είναι μη τοξικά.»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΚΔΑΠ-ΜΕΑ

Προϋποθέσεις Άδειας Ίδρυσης και Λειτουργίας

Για τη λειτουργία κάθε ΚΔΑΠ-ΜΕΑ είναι απαραίτητη η έκδοση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας από την Διεύθυνση/τμήμα Κοινωνικής Πρόνοιας της οικείας Περιφέρειας. Για τη χορήγησή της θα πρέπει να υποβληθούν τα ακόλουθα δικαιολογητικά (άρθρο 3 της Υ.Α. Π2β/ΓΠ οικ. 14957/2001, ΦΕΚ 1397/τ. Β/2001):

- Αίτηση του νομικού προσώπου που να αναγράφει τα στοιχεία του κατά νόμου υπευθύνου αυτού, την επωνυμία του Κέντρου, την έδρα, το μέγιστο αριθμό φιλοξενουμένων παιδιών, και το συγκεκριμένο σκοπό της Μονάδας.
- Καταστατικό του νομικού προσώπου.
- Βεβαίωση ορισμού υπευθύνου του νομικού προσώπου.
- Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου του προσώπου, στο όνομα του υπευθύνου που θα εκδοθεί ή Άδεια Ίδρυσης και Λειτουργίας, που θα αναφέρει ότι αυτό δεν έχει καταδικασθεί αμετάκλητα σε οποιαδήποτε ποινή για κακούργημα ή για ένα από τα πλημμελήματα της κλοπής, υπεξαίρεσης, απάτης, εκβίασης, πλαστογράφησης, συκοφαντικής δυσφήμισης, παραχάραξης και εκ δόλου σωματικής βλάβης, παράβασης των διατάξεων περί ναρκωτικών ή για έγκλημα που αναφέρεται στα ήθη και ότι δεν έχει στερηθεί λόγω καταδίκης για οποιαδήποτε αξιόποινη πράξη των πολιτικών του δικαιωμάτων.
- Πιστοποιητικό της Εισαγγελίας Πλημμελειοδικών της κατοικίας του αιτούντος ότι δεν διώκεται, ή υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986.
- Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 ότι δεν έχει τεθεί υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη.
- Μισθωτήριο συμβόλαιο θεωρημένο από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. σε περίπτωση ενοικίασης του κτιρίου του Κέντρου.
- Παραχωρητήριο ή απόφαση παραχώρησης των χώρων που θα στεγασθεί το Κέντρο.
- Οικοδομική άδεια ή άλλο πιστοποιητικό ή βεβαίωση νομιμότητας υφιστάμενου κτιρίου, από την αρμόδια Πολεοδομία ή Πολεοδομικό Γραφείο), στην περίπτωση που γίνεται διαρρύθμιση ή επέκταση στο υπάρχον κτίριο.
- Βεβαίωση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας
- Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 του νομικού προσώπου για:
  - α) την επάρκεια ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, τηλεφωνικής σύνδεσης, θέρμανσης, αποχέτευσης των χώρων που θα απασχολούνται τα παιδιά και
  - β) τον αριθμό των παιδιών που θα φιλοξενούνται, το ωράριο λειτουργίας, τα τμήματα που θα λειτουργήσουν, τις παρεχόμενες Υπηρεσίες και τον Εσωτερικό Κανονισμό του Κέντρου.

66. Η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας εκδίδεται με απόφαση του Νομάρχη (του Περιφερειάρχη πλέον), ύστερα από γνωμοδότηση της κατά νόμο αρμόδιας

Επιτροπής καταλληλότητας ότι το Κέντρο πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις της σχετικής ρυθμιστικής ΥΑ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΜΟΝΑΔΕΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣ (Μ.Φ.Π.Α.Δ.)

Προϋποθέσεις Άδειας Ίδρυσης και Λειτουργίας

Για τη λειτουργία μονάδας Φ.Π.Α.Δ. απαιτείται Άδεια ίδρυσης και Άδεια λειτουργίας. Με το ΔΙΑΔΠ/Α1/3143/2002 (Φ.Ε.Κ. 193/2002/τ. Β΄) συγχωνεύτηκαν οι δύο άδειες και πλέον απαιτείται μία ενιαία άδεια ίδρυσης και λειτουργίας.

Τα απαραίτητα δικαιολογητικά μπορεί κάποιος να τα καταθέσει είτε στην αρμόδια διεύθυνση του οικείου Δήμου¹⁰¹ είτε σε Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών που λειτουργεί ως Ενιαίο Κέντρο Εξυπηρέτησης (ΚΥΑ με αριθ. Π1β/ΓΠ οικ.123827/9-11-2011).

Για την ίδρυση Μ.Φ.Π.Α.Δ. θα πρέπει το κτίριο και ο περιβάλλον χώρος να πληρούν κάποιες συγκεκριμένες προϋποθέσεις¹⁰².

Η Άδεια Ίδρυσης και λειτουργίας της Μονάδας χορηγείται από το Δήμο του τόπου εγκατάστασης της μονάδας, μετά την υποβολή των ακόλουθων δικαιολογητικών:

- Αίτηση του φυσικού ή νομικού προσώπου, που να αναγράφει τα στοιχεία του, (ή τα στοιχεία του κατά το νόμο υπεύθυνου του νομικού προσώπου), την επωνυμία, το είδος της Μονάδας (Παιδικός, Βρεφικός ή Βρεφονηπιακός Σταθμός κλπ.), την έδρα, το μέγιστο αριθμό των βρεφών ή και νηπίων που θα εξυπηρετούνται και το συγκεκριμένο σκοπό της Μονάδας.
- Πλήρες τοπογραφικό διάγραμμα και σειρά αρχιτεκτονικών σχεδίων σύμφωνα με την εγκύκλιο 98 του ΥΠΕΧΩΔΕ Απ.οικ. 82070/22.12.89 σύνταξης μελετών για την έκδοση οικοδομικής άδειας.

¹⁰¹ Ν. 3852/2010, άρθρο 94 «Πρόσθετες αρμοδιότητες δήμων», σημείο 22, σελ 1830: «Η χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας δημοτικών και ιδιωτικών παιδικών ή βρεφονηπιακών σταθμών»

¹⁰² Βλέπε άρθρο 2 της ΥΑ με αριθ. Π2β/Γ.Π.οικ. 2808/1997 (ΦΕΚ 645/Β΄/1997), όπως τροποποιήθηκε με την ΥΑ Π1β / Γ.Π. 146231/06/2007: «1. Οι Μονάδες Φ.Π.Α.Δ. ιδρύονται μέσα σε αστικές-ημιαστικές-αγροτικές περιοχές. Απαγορεύεται η εγκατάσταση των Μονάδων Φ.Π.Α.Δ. σε οικοδομές, όταν τμήματα των οικοδομών αυτών χρησιμοποιούνται για άλλο σκοπό, έχοντας κοινή με την Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. είσοδο ή έξοδο.

2. Το γήπεδο της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. θα πρέπει να είναι ομαλό με μικρές κλίσεις, να εκπληρώνει τους όρους χρήσης της ισχύουσας πολεοδομικής νομοθεσίας, να απέχει 300 τουλάχιστον μέτρα από την περίμετρο εγκεκριμένης βιομηχανικής ζώνης, θορυβώδη εργαστήρια και εν γένει ανθυγιεινές και οχληρές εγκαταστάσεις, όπως αυτές χαρακτηρίζονται από την κατά νόμο αρμόδια Επιτροπή, σύμφωνα με τις ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις και να εξυπηρετείται από τα δίκτυα παροχής πόσιμου νερού, ηλεκτρικού ρεύματος και τηλεφώνου.

Κατ' εξαίρεση μπορεί να ιδρυθεί Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. σε χώρο μη ρυπαίνουσας βιομηχανίας/βιοτεχνίας, για τα παιδιά των εργαζομένων σ' αυτή αποκλειστικά, με την προϋπόθεση να μην υπάρχει σε απόσταση 300 τουλάχιστον μέτρων βιομηχανική ή βιοτεχνική εγκατάσταση ανθυγιεινή ή οχληρή όπως ορίζεται πιο πάνω.»

Επιπλέον τίθενται αυστηροί περιορισμοί όσον αφορά τους εσωτερικούς χώρους της Μονάδας ΦΠΑΔ.

- Οικοδομική άδεια ή άλλο πιστοποιητικό ή βεβαίωση νομιμότητας υφισταμένου κτιρίου, από την αρμόδια Πολεοδομία (ή Πολεοδομικό Γραφείο), στην περίπτωση που γίνεται διαρρύθμιση ή επέκταση σε υπάρχον κτίριο.
- Τεχνική έκθεση του μηχανικού, σε δύο αντίγραφα, που εκτός των άλλων να περιλαμβάνει:
  - α) την περιγραφή της προσπελασιμότητας του οικοπέδου.
  - β) την κατάσταση των οδών προσπέλασης και το στάδιο προόδου εφαρμογής του εγκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου.
  - γ) τη δυνατότητα και την επάρκεια ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, τηλεφωνικής σύνδεσης και αποχέτευσης.
  - δ) πίνακα τελειωμάτων χώρων και περιγραφή του τρόπου κατασκευής του κτιρίου γενικότερα.
  - ε) τον αριθμό των παιδιών (βρεφών ή νηπίων) κατά ηλικία, που θα εξυπηρετεί η Μονάδα Φ.Π.Α.Δ., πλήρη περιγραφή των τμημάτων της και της λειτουργίας τους, π.χ. ωράριο λειτουργίας, παρεχόμενες υπηρεσίες όπως φαγητό κ.λ.π, καθώς και τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.
- Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 του υπεύθυνου, στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί η άδεια, που θα δηλώνει ρητώς τη συμμόρφωση του με τα αναγραφόμενα στο άρθρο 2 παρ. Α της αριθ. Π2β/οικ. 2808/97 ΥΑ.
- Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου του προσώπου, στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί η Άδεια Ίδρυσης, που θα αναφέρει ότι αυτό δεν έχει καταδικασθεί αμετάκλητα σε οποιαδήποτε ποινή για κακούργημα ή για ένα από τα πλημμελήματα της κλοπής, υπεξαίρεσης, απάτης, εκβίασης, πλαστογράφησης, συκοφαντικής δυσφήμισης, παραχάραξης, σωματικής βλάβης και παράβασης των διατάξεων περί ναρκωτικών ή για έγκλημα που αναφέρεται στα ήθη και ότι δεν έχει στερηθεί λόγω καταδίκης για οποιαδήποτε αξιόποινη πράξη των πολιτικών του δικαιωμάτων.
- Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 ότι ο αιτών δεν διώκεται
- Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 ότι δεν έχει τεθεί υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη.
- Η Εμπορική Εταιρεία που προτίθεται να ιδρύσει Μ.Φ.Π.Α.Δ. πρέπει να επισυνάπτει αντίγραφο επικυρωμένο του καταστατικού της. Τα δικαιολογητικά 6, 7 και 8 υποβάλλονται για όλα τα μέλη της διοίκησης της εταιρείας και οπωσδήποτε για τα μέλη της τυχόν συνιστώμενης διοίκησης της μονάδας ΦΠΑΔ.
- Παράβολο (αποδεικτικό είσπραξης υπέρ του Δημοσίου).
- Βεβαίωση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας για την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας της Μ.Φ.Π.Α.Δ.
- Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 του άρθρου 8 ότι θα προβεί στην πρόσληψη του προσωπικού που προβλέπεται στην ισχύουσα νομοθεσία.

Η αρμόδια Υπηρεσία του Δήμου, αφού ελέγξει τα δικαιολογητικά θεωρεί τις κατόψεις του κτιρίου από λειτουργική άποψη, εφόσον πληρούν τις σχετικές προδιαγραφές. Μετά την έγκριση των σχεδίων από λειτουργική άποψη, υποβάλλεται στην αρμόδια Πολεοδομία (ή Πολεοδομικό Γραφείο) ο πλήρης φάκελος για έκδοση

της Οικοδομικής Άδειας (μαζί με τα εγκριμένα από πλευράς λειτουργικότητας σχέδια).

Μετά την έκδοση της άδειας από την Πολεοδομία και περάτωση των τυχόν απαιτούμενων εργασιών κατασκευής του έργου, κατατίθεται στην αρμόδια υπηρεσία του Δήμου. Εκδίδεται στη συνέχεια η Άδεια ίδρυσης και λειτουργίας, με απόφαση του Δήμου, ύστερα από γνωμοδότηση της κατά νόμο αρμόδιας Επιτροπής καταλληλότητας¹⁰³ ότι η Μονάδα συγκεντρώνει τους προαναφερθέντες όρους και προϋποθέσεις. Στην επιτροπή αυτή συμμετέχει εκπρόσωπος του συλλογικού οργάνου των ιδιοκτητών Μ.Φ.Π.Α.Δ., εφ' όσον υπάρχει.

Για την έγκριση πρόσληψης όλου του προσωπικού σε Μ.Φ.Π.Α.Δ.¹⁰⁴ απαιτείται η υποβολή από το πρόσωπο στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί η άδεια στην εποπτεύουσα αρχή, πλήθους δικαιολογητικών για το προσωπικό.

Ο Διευθυντής της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. είναι υποχρεωμένος να υποβάλλει ανά εξάμηνο δηλ. κατά τον Ιούνιο και το Δεκέμβρη κάθε έτους πίνακα προσωπικού, που απασχολείται στο Σταθμό, καθώς και τον αριθμό των εξυπηρετούμενων παιδιών.

Στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους η Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. υποχρεούται να υποβάλλει στον αρμόδιο εποπτικό φορέα ετήσια έκθεση της δραστηριότητας της.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΕΞΟΧΕΣ

Προϋποθέσεις Άδειας Ίδρυσης και Λειτουργίας

Για να λειτουργήσει μια Παιδική εξοχή, απαιτείται Άδεια Ίδρυσης και Άδεια Λειτουργίας, η οποία χορηγείται από την οικεία Περιφερειακή Ενότητα:

Προϋποθέσεις Άδειας Ίδρυσης

Θα πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις για την χορήγηση άδειας ίδρυσης σε παιδική εξοχή:

¹⁰³ Η επιτροπή καταλληλότητας ορίζεται σύμφωνα με την αρ πρωτ. Π1β/Γ.Π. οικ 4866/11-1-2012 (ΦΕΚ 152/τ. Β./3/2/2012),

¹⁰⁴ Βλέπε σχετικά στο άρθρο 3 της Υ.Α. Π2β / οικ. 1570 / 1999 (Φ.Ε.Κ. 749/1999 τ. Β'):

«Για την έγκριση πρόσληψης όλου του προσωπικού σε Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. απαιτείται η υποβολή από το πρόσωπο (φυσικό ή νομικό) στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί η άδεια στη Διεύθυνση ή το Τμήμα Κοινωνικής Πρόνοιας της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης όλων των δικαιολογητικών που αναφέρονται στο άρθρο των τίτλων σπουδών ανάλογα με την ειδικότητα του προσλαμβανομένου, πιστοποιητικό ποινικού μητρώου που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 της παρούσας, πιστοποιητικό της Εισαγγελίας Πλημμελειοδικών της κατοικίας του προσλαμβανομένου ότι δε διώκεται ή υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86, καθώς και πιστοποιητικό υγείας που προβλέπεται από την αριθμ. 8405/29.10.92 απόφαση «Αντικατάσταση του άρθρου 14 της Π1 β/8577/83 (ΦΕΚ526/83 τ.Β') Υγειονομικής Διάταξης» (ΦΕΚ 665 τ.Β').

Το προσωπικό να είναι εξειδικευμένο, επιλεγμένο με κριτήριο και γνώμονα την αγάπη για το παιδί. Ο Διευθυντής της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. είναι υποχρεωμένος να υποβάλλει ανά εξάμηνο, δηλ. κατά τον Ιούνιο και το Δεκέμβρη κάθε έτους στη Διεύθυνση ή το Τμήμα Πρόνοιας της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης πίνακα προσωπικού, που απασχολείται στο Σταθμό, καθώς και τον αριθμό των εξυπηρετούμενων παιδιών.». Πλέον η εποπτεία των ΦΠΑΔ έχει μεταφερθεί από τις Νομαρχίες στους Δήμους.

- α) Έγκριση της Δασικής Υπηρεσίας της οικείας Περιφέρειας που εκδίδεται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις όπου απαιτείται, εφόσον η κατασκήνωση πρόκειται να λειτουργήσει σε δάση ή σε δασική έκταση.
- β) Ύπαρξη πυροσβεστικών μέσων και υλικών σύμφωνα με τις διατάξεις της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας της περιοχής.
- γ) Η ύπαρξη εδαφικού χώρου κατάλληλου για εγκατάσταση Εξοχής¹⁰⁵.
- δ) Πρόβλεψη ανέγερσης ή ύπαρξη επί του ανωτέρω χώρου των παρακάτω μόνιμων εγκαταστάσεων, με εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση και των περί υδρεύσεως, αποχωρητηρίων, αποχετεύσεων, εστιατορίων και Κατασκηνώσεων Υγειονομικών διατάξεων¹⁰⁶.

Η διαδικασία χορηγήσεως άδειας ιδρύσεως Παιδικής Εξοχής, αρχίζει με την υποβολή από τους ενδιαφερόμενους φορείς στην Δ/ση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της οικείας Περιφερειακής Ενότητας είτε σε ΚΕΠ¹⁰⁷:

α) Αίτησης στην οποία πρέπει να αναφέρονται:

- Η επωνυμία ή τίτλος της εξοχής, και τα στοιχεία του προσώπου που ζητάει την άδεια.
- Η ακριβής θέση που θα εγκατασταθεί η Εξοχή, το υψόμετρο, η έκταση του γηπέδου, το ποσοστό και το είδος της Φυτείας (πεύκα, δένδρα, θάμνοι κ.λπ.), ο τρόπος ύδρευσης του χώρου, η μορφολογία της επιφάνειας του χώρου (κλίση εδάφους, λόφοι κ.λπ.).
- Η προβλεπόμενη δυναμικότητα σε άτομα που θα εξυπηρετηθούν κατά κατασκηνωτική περίοδο και τα όρια ηλικίας αυτών που θα γίνονται δεκτά στην εξοχή.

β) Τοπογραφικού διαγράμματος διπλωματούχου μηχανικού στο οποίο να εμφανίζεται η διάταξη των εγκαταστάσεων.

¹⁰⁵ Βλέπε σχετικά Υπουργική απόφαση με αριθ. 1277/1989, (ΦΕΚ 199/Β'/1989), άρθρο2παρ 1, σημείο γ, όπως τροποποιήθηκε και με την Υ.Α. Π1β/Γ.Π.75005 (ΦΕΚ 1022/2007):

«Ως κατάλληλος εδαφικός χώρος θεωρείται εκείνος:

1. «Που βρίσκεται σε απόσταση 1.000 τουλάχιστον μέτρων από το όριο εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως ή εγκεκριμένο οικισμό.

Για οικισμούς κάτω των 200 κατοίκων, που βρίσκονται σε ελάχιστη απόσταση 500 μέτρων από τα όρια οικισμού, εφόσον η χρήση της παιδικής εξοχής, είναι συμβατή με το χωροταξικό-πολεοδομικό σχεδιασμό.....

2. Που είναι κατάλληλος από άποψη κλιματολογικών συνθηκών και φυσικών στοιχείων για τη διανομή ατόμων κατά το καλοκαίρι υπό υγιεινές συνθήκες, για ανάπαυση και αναψυχή.

3. Βρίσκεται μακριά από βιομηχανικές ζώνες και ανθυγιεινές εστίες και είναι απαλλαγμένος από θόρυβο και κάθε άλλου είδους ενόχληση.

4. Έχει έδαφος ξερό και εάν είναι δυνατόν πορώδες, για την απορρόφηση των ομβρίων νερών και δεν βρίσκεται κοντά σε ρυάκια ή νερά που λιμνάζουν.

5. Έχει επιφάνεια όχι μικρότερη από δέκα (10) στρέμματα εις τρόπον ώστε σε καμία περίπτωση ο αριθμός των κατασκηνωτών να υπερβαίνει τους δεκαπέντε (15) για κάθε στρέμμα.

6. Έχει τη δυνατότητα παροχής υγιεινού και σε επαρκή ποσότητα νερού.»

¹⁰⁶ Βλέπε σχετικά Υπουργική απόφαση με αριθ. 1277/1989, (ΦΕΚ 199/Β'/1989), άρθρο2 παρ 1, σημείο δ.

¹⁰⁷ Σύμφωνα με την ΚΥΑ με αριθ:Π1β/ΓΠ οικ.123827/9-11-2011(ΦΕΚ 2662/Β'/09-11-2011), σημείο 22: Οι διοικητικές διαδικασίες της χορήγησης άδειας ίδρυσης και άδειας λειτουργίας παιδικών εξοχών-κατασκηνώσεων μπορούν να διεκπεραιώνονται και μέσω των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών που λειτουργούν ως Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης

γ) Εκθέσεως διπλωματούχου Μηχανικού που να περιλαμβάνει πλήρη τεχνική περιγραφή των μονίμων κτισμάτων που υπάρχουν ή που πρόκειται να ανεγερθούν, και του τρόπου αναπτύξεως γενικά της Εξοχής.

δ) Υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του Ν. 1599/86 περί του τρόπου αντιμετώπισεως των δαπανών λειτουργίας της Εξοχής, συνοδευομένης από κάθε στοιχείο που μπορεί να τεκμηριώσει τα όσα δηλώνονται.

ε) Προκειμένου περί φυσικού προσώπου:

- Απόσπασμα ποινικού μητρώου.
- Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 με την οποία ο αιτών θα δηλώνει ότι δεν διώκεται.
- Υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του Ν. 1599/86, περί του επαγγέλματος του, των γραμματικών και επιστημονικών του γνώσεων, ότι δεν τελεί υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη.

στ) Προκειμένου περί Νομικού γενικά προσώπου.

- Επικυρωμένου αντιγράφου του καταστατικού που διέπει τούτο.
- Δηλώσεως ή αποφάσεως της Διοικήσεως του Νομικού προσώπου στην οποία να διατυπώνεται αν η Διεύθυνση ή η εν γένει εποπτεία και φροντίδα της Παιδικής Εξοχής, θα ασκείται από μέλη της Διοίκησης αυτού ή από ιδιαίτερη Επιτροπή ή μέλη ή μέλος αυτού. Σε καθεμία περίπτωση θα υποβληθούν όλα τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο σημείο ε) για το καθένα από τα φυσικά πρόσωπα από τα οποία θα ασκείται η διεύθυνση ή η εποπτεία της εξοχής.

ζ) Έγκριση περιβαλλοντικών όρων.

Μόλις υποβληθούν όλα τα δικαιολογητικά που ορίζονται παραπάνω και εφόσον από αυτά προκύπτει ότι κατ' αρχήν, είναι δυνατή η χορήγηση της αιτούμενης άδειας ίδρυσης Εξοχής, διενεργείται επιτόπια εξέταση του χώρου από Επιτροπή¹⁰⁸.

Εφόσον μετά την υποβολή από τους ενδιαφερόμενους φορείς των στοιχείων και της εκθέσεως της κατά την προηγούμενη υποπαράγραφο Επιτροπής διαπιστωθεί ότι πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που ορίζονται με την απόφαση αυτή, εκδίδεται από την οικεία Περιφερειακή Ενότητα άδεια ίδρυσης Εξοχής, η οποία δεσμεύει την αρχή που εξέδωσε την άδεια, για χορήγηση στο μέλλον της απαιτούμενης άδειας λειτουργίας, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις:

Άδεια λειτουργίας παιδικής εξοχής

Προϋποθέσεις χορήγησης άδειας λειτουργίας (άρθρο 4 της ΥΑ με αριθ. 1277/1989, όπως συμπληρώθηκε και με την ΚΥΑ 123827/9-11-2011)

Για να επιτραπεί η λειτουργία Έξοχης απαιτείται:

- α) Να έχει δοθεί άδεια ίδρυσης της Εξοχής, με σχετική απόφαση κατά τα ανωτέρω.
- β) Να έχει ολοκληρωθεί η εκτέλεση όλων των έργων που έχουν προβλεφθεί κατά την έκδοση της άδειας ίδρυσης η ανέγερση των απαιτούμενων μόνιμων εγκαταστάσεων και η ανάπτυξη γενικά των διαφόρων χώρων λειτουργίας της Εξοχής.

¹⁰⁸ Σύμφωνα με επιστολή (αριθ.πρωτ. 4743/29.5.2012) του Υπουργείου Υγείας προς την ΓΔΑ, η επιτροπή καταλληλότητας ορίζεται σύμφωνα με την αρ πρωτ. Π1β/Γ.Π. οικ 4866/11-1-2012 (ΦΕΚ 152/τ. Β./3/2/2012),

- γ) Να έχει εξασφαλιστεί η πλαισίωση της Εξοχής με συγκεκριμένο αριθμό στελεχών¹⁰⁹ του προσωπικού και με συγκεκριμένα επαγγελματικά προσόντα:
- 1) Ενός (1) Συντονιστή αποφοίτου Ανωτάτης ή Ανωτέρας Σχολής ή σε έλλειψη υποψηφίων, με τα προσόντα αυτά απόφοιτοι Λυκείου ή παλαιού τύπου Γυμνασίου και ευδόκιμο κατασκηνωτική εμπειρία.
  - 2) Ενός (1) Επιμελητή για κάθε εξήντα (60) κατασκηνωτές αποφοίτου Β' Τάξεως Λυκείου ή της 4ης τάξεως παλαιού τύπου Γυμνασίου.
  - 3) Ενός (1) Ομαδάρχη για κάθε δέκα (10) παιδιά. Τα στελέχη αυτά πρέπει να είναι του αυτού φύλου με τους κατασκηνωτές και να προέρχονται από τις Σχολές Εκπαίδευσης Στελεχών Παιδικών Εξοχών¹¹⁰.
  - 4) Ενός (1) ιατρού.
  - 5) Ενός (1) νοσοκόμου.
- δ) Να έχει εξασφαλισθεί η πλαισίωση της Παιδικής Εξοχής, με το απαιτούμενο κατά περίπτωση υπόλοιπο προσωπικό σε τρόπο ώστε, ο αριθμός των στελεχών και του προσωπικού να μην υπολείπονται τα 30% για εξοχές μέχρι 150 παιδιά, χωρίς στο ποσοστό αυτό να υπολογίζεται και το προσωπικό που προορίζεται να καλύψει τις ανάγκες της Εξοχής, στην περίπτωση που σ' αυτή φιλοξενηθούν παιδιά με ειδικές ανάγκες.
- Για Παιδικές Εξοχές που φιλοξενούν πέρα των 150 παιδιών το προσωπικό να μην είναι ολιγότερο του ποσοστού 26% των φιλοξενουμένων παιδιών.
- ε) Σε όσες Εξοχές φιλοξενούνται παιδιά με ειδικές ανάγκες προσλαμβάνεται επί πλέον το παρακάτω προσωπικό:
- Ένας (1) ιατρός, ένας νοσοκόμος και ένας (1) συνοδός με γνώσεις για παιδιά με ειδικές ανάγκες, ένας (1) συνοδός για κάθε πέντε (5) αυτοεξυπηρετούμενα παιδιά με ελαφρά διανοητική υστέρηση, ένας (1) συνοδός για τρία (3) αυτιστικά παιδιά, ένας (1) συνοδός για κάθε ένα (1) παιδί με βαριές σωματικές ή νοητικές εκπτώσεις, ένας (1) συνοδός για κάθε δύο (2) παιδιά που πάσχουν από εγκεφαλική παράλυση (σπαστικά) ένας (1) συνοδός για κάθε χρόνο ένα παραπληγικό παιδί.
- στ) Να έχει προβλεφθεί η χρησιμοποίηση της Παιδικής Εξοχής κατά κατασκηνωτική περίοδο είτε από παιδιά ηλικίας 6-12 ετών και των δύο φύλων, είτε από παιδιά ηλικίας άνω των 12 ετών, του αυτού απαραίτητου φύλου.
- ζ) Να έχουν υποβληθεί σε ιατρική εξέταση όλα τα στελέχη και το προσωπικό της Εξοχής, ώστε να πιστοποιείται η καλή κατάσταση της υγείας των προσώπων αυτών.
- η) Να έχει εξοπλισθεί η Εξοχή με τα απαραίτητα για την ομαλή και άρτια λειτουργία τους, αντικείμενα και εφοδιαστεί για το σκοπό αυτό υλικά (κρεβάτια, στρώματα, τραπέζια, καθίσματα, μαγειρικές συσκευές, ψυγεία, σκεύη και είδη μαγειρείου, Ιατρείου, Αναρρωτηρίου, όργανα αθλοπαιδιών, πιάτα, ποτήρια, μαχαιροπήρουνα κ.λπ.).

¹⁰⁹ Βλέπε Υ.Α. αρ. οικ 1277/1989 (ΦΕΚ 199/1989), άρθρο 4 για το προσωπικό των παιδικών εξοχών.

¹¹⁰ Από τηλεφωνική επικοινωνία με το Υπουργείο: Δεν υπάρχουν πλέον τέτοιες σχολές. Πλέον τα στελέχη της εξοχής είτε έχουν προηγούμενη κατασκηνωτική εμπειρία είτε κάποιες σπουδές/γνώσεις σχετικές με παιδιά/γυμναστική ή συναφές αντικείμενο

Προϋποθέσεις Άδειας Λειτουργίας

Σε ανατρεπτική προθεσμία τριάντα τουλάχιστον ημερών πριν την προβλεπόμενη ημερομηνία έναρξης λειτουργίας της Εξοχής, οι Φορείς που έχουν ήδη πάρει την άδεια ίδρυσης Παιδικής Εξοχής, υποβάλουν στην Δ/ση δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της οικείας Περιφερειακής ενότητας ή στο ΚΕΠ¹¹¹ κάθε χρόνο, εφόσον επιθυμούν να λειτουργήσει την Εξοχή του, αίτηση για χορήγηση άδειας λειτουργίας.

Με την παραπάνω αίτηση υποβάλλονται:

- α) Πίνακας που εμφανίζει τα στελέχη που πρόκειται να προσληφθούν μαζί με τα προσόντα τους.
- β) Πίνακας που εμφανίζει το προσωπικό που θα προσληφθεί κατά ειδικότητα απασχόλησης του.
- γ) Ιατρικές πιστοποιήσεις των στελεχών και του προσωπικού.
- δ) Πίνακας που να εμφανίζει:
  - Τον αριθμό των κατασκηνωτικών περιόδων και τον αριθμό των ατόμων που θα εξυπηρετηθούν κατά κατασκηνωτική περίοδο, κατά φύλο και ηλικία
  - Την ημερομηνία έναρξης και λήξης της λειτουργίας της Εξοχής.
  - Τον προγραμματισμό γενικά της λειτουργίας της Εξοχής. Ήτοι:
    - ✓ Τη διάρθρωση της Εξοχής κατά ομάδες, τμήματα (κοινότητες) κ.λπ. .
    - ✓ Το ημερήσιο πρόγραμμα διαβίωσης των κατασκηνωτών.
    - ✓ Το αναλυτικό εβδομαδιαίο διαιτολόγιο των κατασκηνωτών κατά ημέρα, είδος και ποσότητα.
- ε) Πίνακας που να εμφανίζει τον εξοπλισμό της Εξοχής δια των απαιτήσεων για τη λειτουργία αυτής αντικειμένων και υλικού.
- στ) Η έγκριση της δασικής υπηρεσίας εφόσον η κατασκήνωση θα λειτουργήσει σε δάση ή δασικές εκτάσεις.
- ζ) Βεβαίωση της πυροσβεστικής υπηρεσίας ότι ελήφθησαν τα απαραίτητα αντιπυρικά μέτρα.
- η) Έγκριση περιβαλλοντικών όρων.

Μόλις υποβληθεί η παραπάνω αίτηση μαζί με τα προαναφερόμενα στοιχεία, ενεργείται νέα επιτόπια εξέταση από την προαναφερθείσα Επιτροπή προς το σκοπό υποβολής εκθέσεως που να πιστοποιεί ότι στην Εξοχή έχουν ανεγερθεί όλες οι προβλεπόμενες μόνιμες εγκαταστάσεις και εκτελεσθεί τα προβλεπόμενα έργα ή ότι οι εν λόγω εγκαταστάσεις και έργα διατηρούνται σε καλή κατάσταση, ότι υπάρχει ο αναγκαίος για την ομαλή και άρτια λειτουργία της Εξοχής εξοπλισμός εν γένει και ότι υφίστανται από πάσης απόψεως, οι προϋποθέσεις άρτιας λειτουργίας αυτής.

Μετά την υποβολή της παραπάνω εκθέσεως και εφόσον κριθούν ως ικανοποιητικά και τα λοιπά υποβληθέντα με την αίτηση ως ανωτέρω στοιχεία, εκδίδεται από την

¹¹¹ ΚΥΑ με αριθ.: Π1β/ΓΠ οικ.123827/9-11-2011(ΦΕΚ 2662/Β'/09-11-2011) και απόφαση 1277/1989.

οικεία Περιφερειακή Ενότητα απόφαση ως αρμοδίου, βάσει των διατάξεων για την διοικητική αποκέντρωση, η οποία ισχύει για ένα χρόνο.

Η προαναφερόμενη Επιτροπή, δύναται κατά την ως άνω επιτόπια εξέταση, να καθορίζει και άλλα μέτρα, τα οποία κατά την κρίση της και σύμφωνα προς τις κείμενες υγειονομικές διατάξεις και ιδία τις διατάξεις της Γ1γ/6800/1966 (ΦΕΚ 456 τ.Β') Υ.Α., που θα πρέπει να ληφθούν από τον αιτούντα την άδεια λειτουργίας, προκειμένου να εξασφαλιστεί η καλή, από υγιεινής απόψεως λειτουργία της Εξοχής. Μετά την έκδοση της άδειας λειτουργίας Εξοχής και εφόσον αυτή έχει αρχίσει και λειτουργεί, πρέπει να ασκείται έλεγχος:

- α) Από την αρμόδια Υγειονομική Υπηρεσία της Δ/νσης ή του Τμήματος Υγιεινής της Νομαρχίας τακτικός έλεγχος για διαπίστωση της τήρησης των υγειονομικών διατάξεων που ισχύουν, ιδιαίτερα όσον αφορά στην ύδρευση της Εξοχής, στα λύματα και τα απόβλητα αυτής, στις συνθήκες λειτουργίας των μαγειρείων και στην ασφαλή φύλαξη και διακίνηση των φαγητών και των τροφίμων και επιβάλλονται τα αναγκαία μέτρα που κρίνονται κάθε φορά, για την προάσπιση της υγείας των κατασκηνωτών.
- β) Από τις αρμόδιες Επιθεωρήσεις τού Υπουργείου και τις διοικητικές Υπηρεσίες της οικείας Δ/νσης ή Τμήματος Κοινωνικής Πρόνοιας τακτικός έλεγχος κατά τις κείμενες διατάξεις, για διαπίστωση της ομαλής και άρτιας λειτουργίας της Εξοχής.

Προσωπικό που πρέπει να στελεχώνει τις Παιδικές κατασκηνώσεις (άρθρο 4, απόφαση Αριθ. Π1β/Γ.Π.54338/2006 (ΦΕΚ 966/Β`/20.7.2006) «Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων λειτουργίας παιδικών κατασκηνώσεων από φορείς ιδιωτικού δικαίου κερδοσκοπικού χαρακτήρα.» :

Για τη λειτουργία των παιδικών κατασκηνώσεων απαιτείται η στελέχωσή τους με τον ακόλουθο αριθμό στελεχών και προσωπικού:

1. Ενός (1) Συντονιστή αποφοίτου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή σε έλλειψη υποψηφίων με τα προσόντα αυτά απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης η απόφοιτοι παλαιού τύπου Γυμνασίου με ευδόκιμο κατασκηνωτική εμπειρία.
2. Ενός (1) Επιμελητή για κάθε (60) κατασκηνωτές αποφοίτου Β΄ τάξεως Λυκείου ή 4ης τάξεως παλαιού τύπου Γυμνασίου.
3. Ενός (1) Ομαδάρχη για κάθε δέκα (10) παιδιά. Τα στελέχη αυτά πρέπει να είναι του αυτού φύλου με τους κατασκηνωτές.
4. Ενός (1) Ιατρού.
5. Ενός (1) Νοσοκόμου.

Να εξασφαλιστεί η πλαισίωση της παιδικής κατασκήνωσης με το απαιτούμενο κατά περίπτωση υπόλοιπο προσωπικό σε τρόπο ώστε ο αριθμός των στελεχών και του προσωπικού να μην υπολείπονται του 25% για εξοχές μέχρι 150 παιδιά, χωρίς στο ποσοστό αυτό να υπολογίζεται και το προσωπικό που προορίζεται να καλύψει τις ανάγκες της παιδικής κατασκήνωσης, στην περίπτωση που σ' αυτή θα φιλοξενηθούν παιδιά με αναπηρίες.

Για παιδικές κατασκηνώσεις που φιλοξενούν πέραν των 150 παιδιών το προσωπικό να μην είναι λιγότερο του ποσοστού 20% των φιλοξενουμένων παιδιών.

Σε όσες παιδικές κατασκηνώσεις φιλοξενούνται παιδιά με αναπηρίες προσλαμβάνεται επί πλέον το παρακάτω προσωπικό:

1. Ένας (1) Ιατρός
2. Ένας (1) Νοσηλευτής για κάθε πενήντα (50) κατασκηνωτές.
3. Ένας (1) Συνοδός για κάθε πέντε (5) αυτοεξυπηρετούμενα άτομα με νοητική υστέρηση.
4. Ένας (1) Συνοδός για κάθε δύο (2) άτομα με νοητική υστέρηση, που επιβαρύνονται και με άλλα προβλήματα υγείας όπως: επιληψία, αυτισμό κ.α. και δεν αυτοεξυπηρετούνται.
5. Ένας (1) Συνοδός για κάθε ένα (1) άτομο με νοητική υστέρηση που είναι με βαριά σωματική αναπηρία και δεν αυτοεξυπηρετείται.
6. Ένας (1) Συνοδός για κάθε δύο (2) άτομα με αυτισμό που αυτοεξυπηρετούνται.
7. Ένας (1) Συνοδός για κάθε ένα (1) άτομο με αυτισμό που δεν αυτοεξυπηρετείται και έχει βεβαρημένη κατάσταση υγείας.
8. Ένας (1) Συνοδός για κάθε τέσσερα (4) άτομα με προβλήματα όρασης (τυφλοί και μερικώς βλέποντες) ή ακοής που δεν έχουν άλλες αναπηρίες.
9. Ένας (1) Συνοδός για κάθε ένα (1) άτομο με προβλήματα όρασης (τυφλοί και μερικώς βλέποντες) ή ακοής που έχει παράλληλα και άλλες αναπηρίες π.χ. τυφλο-κωφά, νοητική υστέρηση, ψυχικές διαταραχές κ.α.
10. Ένας (1) Συνοδός για κάθε δύο (2) άτομα με εγκεφαλική παράλυση ή παραπληγία που αυτοεξυπηρετούνται.
11. Ένας (1) Συνοδός για κάθε ένα (1) άτομο με εγκεφαλική παράλυση ή παραπληγία – τετραπληγία που δεν αυτοεξυπηρετείται.
12. Ένας (1) Συνοδός για κάθε πέντε (5) άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας (νόσους ή διαταραχές), εφόσον δεν κρίνονται – με γνωμάτευση ιατρού – επιθετικά ή επικίνδυνα.
13. Ένας (1) Συνοδός για κάθε δύο (2) άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας (νόσους ή διαταραχές), εφόσον κρίνονται – με γνωμάτευση ιατρού – επιθετικά ή επικίνδυνα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII
ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Προϋποθέσεις Άδειας Ίδρυσης και Λειτουργίας

Τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων και εκδηλώσεων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες επιχειρηματίες και συλλόγους ή σωματεία που επιδιώκουν φιλανθρωπικούς σκοπούς μπορούν να κατατεθούν είτε στον οικείο Δήμο είτε στα ΚΕΠ¹¹² και είναι τα ακόλουθα :

- Αίτηση του ενδιαφερόμενου.
- Σχεδιάγραμμα του κτιρίου στο οποίο πρόκειται να εγκατασταθεί το ίδρυμα ή η εκδήλωση Παιδικής Προστασίας.
- Κατάσταση του προσωπικού, κατά κατηγορίες, ειδικότητες και αριθμό, που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί.
- Προκειμένου περί φυσικού προσώπου θα υποβληθεί επιπλέον:
  - ✓ Απόσπασμα ποινικού μητρώου.
  - ✓ Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 με την οποία ο αιτών θα δηλώνει ότι δεν διώκεται.
  - ✓ Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 ότι δεν τελεί υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη.
- Προκειμένου περί νομικού γενικά προσώπου, πρέπει να υποβληθούν επιπλέον:
  - ✓ Αντίγραφο του καταστατικού σωματείου ή ΝΠΙΔ.
  - ✓ Όλα τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο για κάθε μέλος της διοικήσεως.

Στους δήμους, στους οποίους θα υποβάλλονται οι αιτήσεις με τα προαναφερθέντα δικαιολογητικά, θα σχηματίζονται επιτροπές¹¹³, οι οποίες βάσει των υποβληθέντων στοιχείων και μετά από αυτοψία θα αποφαινόνται περί της καταλληλότητας των κτιρίων του Ιδρύματος ή έτερων εκδηλώσεων Παιδικής πρόνοιας.

Δεν υπάρχει νομοθεσία που να καθορίζει α) τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί το κτίριο του ιδρύματος παιδικής πρόνοιας, ούτε β) τα προσόντα του προσωπικού που θα απασχοληθούν σε αυτά τα ιδρύματα.

¹¹² Σύμφωνα με την ΚΥΑ με αριθ:Π1β/ΓΠ οικ.123827/9-11-2011(ΦΕΚ 2662/Β'/09-11-2011).

¹¹³ Βλέπε ΥΑ. Π1β/Γ.Π. οικ 4866 (ΦΕΚ 152/2012).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII

ΔΟΜΗ	Άδεια	Στάδια/Χρόνος	Αρμόδιος	Κατάθεση δικαιολογητικών
Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων (Μ.Φ.Η.)	Άδεια ίδρυσης Άδεια λειτουργίας	<p>1ο Στάδιο: Κατάθεση δικαιολογητικών για την άδεια ίδρυσης 2ο Στάδιο: Έγκριση σχεδίων από λειτουργικής άποψης από την οικεία Περιφέρεια Χρόνος: δεν ορίζεται νομοθετικά. Από 10 μέρες ως 2 μήνες (στοιχεία από τηλ. επικοινωνία με 2 περιφέρειες) 3ο Στάδιο: Έκδοση οικοδομικής άδειας από την Πολεοδομία 4ο Στάδιο: Κατάθεση της άδειας δόμησης και έκδοση της άδειας ίδρυσης από την Περιφέρεια Χρόνος: εντός 60 ημερών, αλλιώς σιωπηρή έγκριση 5ο Στάδιο: Κατάθεση των δικαιολογητικών για την άδεια λειτουργίας 6ο Στάδιο: Γνωμοδότηση της Επιτροπής καταλληλότητας και έκδοση της άδειας λειτουργίας από την Περιφέρεια Χρόνος: εντός 60 ημερών, αλλιώς σιωπηρή έγκριση</p>	Περιφέρεια	Περιφέρεια, ΚΕΠ
Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.)	Ενιαία άδεια ίδρυσης και λειτουργίας	<p>1ο Στάδιο: Κατάθεση δικαιολογητικών για άδεια ίδρυσης και λειτουργίας 2ο Στάδιο: Γνωμοδότηση της Επιτροπής καταλληλότητας και έκδοση της άδειας λειτουργίας από την Περιφέρεια Χρόνος: Δεν προβλέπεται νομοθετικά</p>	Περιφέρεια	Περιφέρεια
Κέντρα Δημοιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.)	Ενιαία άδεια ίδρυσης και λειτουργίας	<p>1ο Στάδιο: Κατάθεση δικαιολογητικών για άδεια ίδρυσης και λειτουργίας 2ο Στάδιο: Γνωμοδότηση της Επιτροπής καταλληλότητας και έκδοση της άδειας λειτουργίας από την Περιφέρεια Χρόνος: Δεν προβλέπεται νομοθετικά</p>	Περιφέρεια	Περιφέρεια
Κέντρα Δημοιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία(Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕΑ)	Ενιαία άδεια ίδρυσης και λειτουργίας	<p>1ο Στάδιο: Κατάθεση δικαιολογητικών για άδεια ίδρυσης και λειτουργίας 2ο Στάδιο: Γνωμοδότηση της Επιτροπής καταλληλότητας και έκδοση της άδειας λειτουργίας από την Περιφέρεια Χρόνος: Δεν προβλέπεται νομοθετικά</p>	Περιφέρεια	Περιφέρεια
Μονάδες Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγισης (Μ.Φ.Π.Α.Δ.)	Ενιαία άδεια ίδρυσης και λειτουργίας	<p>1ο Στάδιο: Κατάθεση δικαιολογητικών για άδεια ίδρυσης και λειτουργίας 2ο Στάδιο: Έγκριση σχεδίων από λειτουργικής άποψης από τον οικείο Δήμο 3ο Στάδιο: Έκδοση οικοδομικής άδειας από την Πολεοδομία 4ο Στάδιο: Γνωμοδότηση της Επιτροπής καταλληλότητας και έκδοση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας από το Δήμο Χρόνος: εντός 60 ημερών, αλλιώς σιωπηρή έγκριση</p>	Δήμος	Δήμος, ΚΕΠ
Παιδικές Εξοχές-Κατασκηνώσεις	Άδεια ίδρυσης Άδεια λειτουργίας	<p>1ο Στάδιο: Κατάθεση δικαιολογητικών για την άδεια ίδρυσης 2ο Στάδιο: Γνωμοδότηση της Επιτροπής καταλληλότητας και έκδοση της άδειας ίδρυσης από την Περιφέρεια Χρόνος: εντός 60ημερών, αλλιώς σιωπηρή έγκριση 3ο Στάδιο: Κατάθεση των δικαιολογητικών για την άδεια λειτουργίας 4ο Στάδιο: Εκ νέου γνωμοδότηση της Επιτροπής καταλληλότητας και έκδοση της άδειας λειτουργίας από την Περιφέρεια Χρόνος: εντός 60 ημερών, αλλιώς σιωπηρή έγκριση</p>	Περιφέρεια	Περιφέρεια, ΚΕΠ
Ιδρύματα Παιδικής Πρόνοιας	Ενιαία άδεια ίδρυσης και λειτουργίας	<p>1ο Στάδιο: Κατάθεση δικαιολογητικών για άδεια ίδρυσης και λειτουργίας 2ο Στάδιο: Γνωμοδότηση της Επιτροπής καταλληλότητας και έκδοση της άδειας λειτουργίας από το Δήμο Χρόνος: εντός 60 ημερών, αλλιώς σιωπηρή έγκριση</p>	Δήμος	Δήμος, ΚΕΠ

